Programma begroting 2026

gemeente Vlieland

Voorwoord

Aan de leden van de raad van de gemeente Vlieland

Het doet ons genoegen om de programmabegroting 2026 en meerjarenraming aan uw raad aan te bieden. Met de begroting geeft het college invulling aan het collegeprogramma 2022-2026 over het boekjaar 2026.

De begroting is opgesteld conform de geldende voorschriften vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De begroting is evenals de jaarrekening ingedeeld in de door de raad vastgestelde programma's.

In de programmabegroting worden de plannen van 2026 beschreven en wordt een financieel overzicht gegeven van de meerjarenraming 2026-2029.

De programmabegroting biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen uit het collegeprogramma dienen te worden behaald en de maatschappelijk beoogde effecten worden bereikt.
Een en ander geldt eveneens voor de verplicht voorgeschreven paragrafen.

De programmabegroting 2026 sluit met een voordelig saldo van € 732.000. In de bestuurlijke samenvatting is een toelichting opgenomen van de grootste afwijkingen ten opzichte van de kadernota.

Vlieland, 22 september 2025

Burgemeester en wethouders van Vlieland,

de secretaris,	de burgemeester,
	
A. Idema	M. Schrier

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Bestuurlijke samenvatting 4

Leeswijzer 4

Meerjarenperspectief en financiële positie 5

Programma's 14

Programma 0, Algemeen Bestuur 15

Programma 1: Openbare orde en Veiligheid 20

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat 24

Programma 3: Economische zaken 31

Programma 4: Onderwijs 36

Programma 5: Cultuur en recreatie 40

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening 44

Programma 7: Volksgezondheid en milieu 53

Programma 8: Wonen en fysieke leefomgeving 61

Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen 68

Paragrafen 72

Paragraaf 1: Lokale heffingen 73

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing 82

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen 92

Paragraaf 4: Financiering 103

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering 107

Paragraaf 6: Verbonden partijen 110

Paragraaf 7: Grondbeleid 118

Paragraaf 8: Openbaarheidsparagraaf Wet open overheidoo) 119

Paragraaf 9: Regio Deal 123

Recapitulatie lasten en baten 130

Vaststellingsbesluit 133

Financiële begroting 136

Algemene Uitkering gemeentefonds 137

Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen 139

Berekening EMU-saldo 149

Overhead 150

Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2026 - 2029 152

Verdeling taakvelden programma's 154

Activa staat 2026 159

Nieuwe investeringen 166

Subsidies 167

Beleidsindicatoren 168

Bestuurlijke samenvatting

Leeswijzer

Tot de gemeente Vlieland behoort het eiland Vlieland en een groot deel van het aansluitende gedeelte van de Waddenzee. Het eiland bestaat voor het overgrote deel uit terreinen die eigendom zijn en beheerd worden door de rijksoverheid, vooral Staatsbosbeheer. De gemeente Vlieland is, gemeten naar het aantal inwoners (ongeveer 1.217) een kleine gemeente, maar qua grondoppervlakte omvangrijk. Het karakter van de gemeente wordt voor een belangrijk deel bepaald door het toerisme: het eiland Vlieland biedt jaarlijks aan vele gasten een slaapplaats. Deze drie elementen: de geografische ligging, het geringe aantal inwoners en het toeristische karakter vormen de voornaamste kenmerken van de gemeente Vlieland.

Veel kengetallen over de gemeente Vlieland met mogelijkheden om deze te vergelijken met andere (groepen van) gemeenten, zijn te vinden op internet. Een fraaie vindplaats is de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op die website zijn ook de meeste verplichte beleidsindicatoren te vinden en te vergelijken.

In de programmabegroting zijn dezelfde programma's gedefinieerd als in voorgaande jaren. De volgende programma's zijn geformuleerd:

0 Algemeen bestuur
1 Openbare Orde en Veiligheid
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
3 Economische Zaken
4 Onderwijs
5 Cultuur en Recreatie
6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
7 Volksgezondheid en Milieu
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
9 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Daarnaast bevat de begroting negen zogenaamde paragrafen. Dit begrotingsjaar is een nieuwe paragraaf toegevoegd, namelijk voor de Regio Deal. In de paragrafen wordt informatie op een gebundelde wijze verstrekt. Anders zou deze informatie versnipperd in de begroting moeten worden opgenomen. Deze informatie heeft betrekking op vrijwel alle programma's.

Meerjarenperspectief en financiële positie

Structureel evenwicht

Kengetal structurele exploitatieruimte	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen zijn in 1000 tallen	Werkelijk	Prognose				
saldo baten en lasten	1.305	-350	169	-278	-95	-154
reservemutaties	200	776	562	507	143	53
Begrotingssaldo na bestemming	1.505	426	732	228	48	-101
incidentele B&L	-292	-251	-296	-306	-278	-188
structureel begrotingssaldo	1.213	175	436	-78	-230	-289
In percentages	9,97%	1,48%	3,68%	-0,66%	-1,92%	-2,35%

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is.

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten en lasten incidenteel is en welk structureel. In de begroting moet daarom een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.

Het overzicht van incidentele baten en lasten vindt u in de financiële begroting

In bovenstaand overzicht valt op dat het resultaat vanaf 2027 snel verminderd. Dit komt omdat de algemene uitkering ten opzichte van diverse indexeringen die in deze begroting zijn gemaakt niet zo snel toe neemt. Ook is er onzekerheid over diverse Specieke Uitkeringen waarvoor deels wel structurele lasten geraamd moesten worden.
Bovendien moet er op basis van de geraamde investeringen vanuit worden gegaan, dat een nieuwe lening nodig zal zijn. In deze begroting is daarom rekening gehouden met hogere rente kosten.
In 2027 wordt de Regiodeal naar verwachting afgerond, het duurzaamheidsprogramma loopt ten einde en er wordt gerekend met 1 tijdelijke Fte minder vanaf het voorjaar van dat jaar. In afwachting van een nieuw duurzaamheidsprogramma zijn de kosten voor 2028 en 2029 zo goed mogelijk ingeschat. Een nieuw duurzaamheidsprogramma zal meer duidelijkheid moeten geven over de toekomstige lasten en baten.

Uitgangspunten begroting

Bij de samenstelling van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering gemeentefonds	Berekening op basis van de meicirculaire 2025
Eigen bijdrage WMO m.i.v. 2027	Geen raming opgenomen
Raming BTW compensatiefonds	Op basis van de berekeningen is de helft van het bedrag opgenomen (€ 25.000)

Extra middelen Klimaat	Extra middelen klimaat voor 2026-2029 zijn evenals de bijbehorende lasten in deze begroting verwerkt.
Jeugd	De eigen bijdrage jeugdzorg en het sturen op traject duur (€ 18.000).
Salarissen	2026 op basis van nieuw berekende schaalbedragen, 2027 5,1%, 2028 4,2% en 2029 4,5%
Investeringen	1e jaar geen rente wel volledige afschrijving
Belastingen	Verhoging op basis gemiddelde woonlastenstijging meicirculaire 2025 van 5,835%. Meerjarig gebruik gemaakt van de gecombineerde BBP-index percentages: 4,39%, 4,37%, 4,15%. Forensen- en Toeristenbelasting zijn echter conform raadsbesluit van 7 juli 2025 voor 2026 verhoogd met 10%, bovendien is uitgegaan van een hoger aantal overnachtingen.
Stelposten prijsstijgingen	Eveneens van de hierboven vermelde gecombineerde BBP-index percentages gebruik gemaakt
Leges en lokale heffingen	Op basis van maximaal 100% kostendekkendheid

Voor een volledige opsomming van uitgangspunten wordt verwezen naar de in de raadsvergadering van 7 juli 2025 vastgestelde Kadernota begroting 2026. Voor een nadere toelichting wordt met name voor belastingen, leges en lokale heffingen verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Begroting bestaand beleid

De begroting 2026 is gebaseerd op de begroting 2025 tot en met de 2e begrotingswijziging. Dat betekent dat nieuwe uitgaven in 2025 met een structureel effect op de stelpost voor onvoorziene uitgaven 2025 of de algemene middelen vanaf de 2e begrotingswijziging 2025 tevens beslag leggen op de structurele ruimte in de begroting 2026.

Algemene Uitkering gemeentefonds

De berekening is gemaakt op basis van de meicirculaire 2025, een klein aantal maatstaven zijn aangepast naar de huidige stand of de ontwikkeling van deze maatstaven zijn aangepast naar de ontwikkeling zoals wij deze op basis van ervaringscijfers terug zien op Vlieland.

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds volledig herzien. Het doel van het Rijk is een stabiel verdeelmodel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de gemeenten. Een ‘groeipad’ zorgt ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt blijven. Tot 2027 blijven de financiële gevolgen beperkt tot maximaal € 37,50 per inwoner. Dat geldt voor alle gemeenten. Daarbij maakt het niet uit of een gemeente voordeel of nadeel heeft van het nieuwe verdeelmodel.
Voor sommige gemeenten is het voor- of nadeel van de herverdeling groter dan € 37,50 per inwoner. De gemeente Vlieland verwacht een groter voordeel door de herverdeling dan

€ 37,50. Hiermee is echter conform de begrotingscirculaire van de provincie geen rekening gehouden. Het voordeel kan kleiner zijn dan waar wij op basis van eerdere informatie vanuit gaan.

Ombuigingen vanwege bezuinigingen van het Rijk op de Algemene Uitkering
In deze begroting is een begin gemaakt met de ombuigingen die nodig zijn vanwege de onzekerheden rondom de (mogelijke) bezuinigingen van het Rijk op de Algemene Uitkering van het gemeentefonds. Uit deze begroting blijkt op dit moment vanaf 2028 een meerjarig tekort. Bovendien staat de gemeente Vlieland voor een aantal grote investeringen, waarover nog besluitvorming moet plaats vinden. Deze investeringen zullen meerjarig de begroting belasten.

Het proces om lucht uit de begroting te verwijderen is in gang gezet en een aantal budgetten zijn daarom naar beneden bijgesteld. Dit proces levert echter geen grote bezuinigingen op. Vaak zijn budgetten op basis van jaarrekening resultaten in het verleden al bijgesteld en worden de positieve jaarresultaten van de afgelopen jaren niet altijd door structurele afwijkingen veroorzaakt.

Een proces wat naast het proces “lucht uit de begroting” loopt is het proces van principiële keuzes.
Het proces van principiële keuzes bestaat uit:

- Geheel schrappen van investeringen
- Gedeeltelijk schrappen van investeringen (sobere uitvoering)
- Mogelijk schrappen van of korten op subsidies
- Verhogen van inkomsten (belastingen e.d.)

We merken dat dit proces vertragend werkt op beleidsvorming. Daarnaast betekent het schrappen van investeringen of het soberder uitvoeren van een investering, dat de kwaliteit van het voorzieningenniveau in onze gemeente zal verslechteren. Daarnaast is de verwachting dat deze besluiten tot hogere kosten in de verdere toekomst zullen leiden.

Het kengetal structurele ruimte van onze gemeente geeft op dit moment aan dat er weinig investeringsruimte is, tenzij het gaat om investeringen die naast de lasten ook voldoende baten genereren. Vanzelfsprekend is dit bij veel investeringen die een gemeente moet maken niet aan de orde.

Decentralisatie uitkering bibliotheken

In 2026 ontvangen wij via het gemeente fonds evenals in 2025 een decentralisatie uitkering van € 100.000 voor bibliotheken. Er heeft nog geen besluitvorming plaats gevonden over de besteding van dit bedrag. Hierdoor is de opbrengst van deze decentralisatie uitkering wel geraamd in deze begroting maar de kosten die hiermee samenhangen niet.

Verlengen richtlijn extra middelen klimaat voor 2026-2029

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de klimaat- en energieplannen. Het kabinet ondersteunt gemeenten hierbij met geld uit de CDOKE-regeling voor de jaren 2023 tot en met 2025.
Met dit geld kunnen gemeenten extra personeel aantrekken. Gemeenten kunnen meer kennis opdoen en experts inhuren. Gemeenten moeten ervanuit kunnen gaan dat ze dit geld elk jaar krijgen. Anders kunnen ze geen langdurige verplichtingen aangaan.

De Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in maart 2024 een advies gegeven over het vervolg van deze middelen. Hierin benadrukt de ROB dat het van belang is dat gemeenten voor langere tijd zeker zijn van middelen. Er wordt gewerkt aan een nieuwe regeling voor na 2025. Het Rijk heeft hier al budget voor gereserveerd.

Omdat de verwachting is dat de middelen ook na 2025 beschikbaar worden gesteld, is het toegestaan om de middelen alvast op te nemen in de begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029. In deze begroting zijn daarom zowel de baten als de aan de middelen verbonden lasten opgenomen.

Raming btw-compensatiefonds

Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF). Omdat de hoogte van deze ruimte erg onzeker is zijn in het verleden afspraken tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK gemaakt over wat een reële hoogte van deze ruimte is. Afgesproken is dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte is bekendgemaakt in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2026 en meerjarenraming 2026-2029 is dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2024. Uit voorzichtigheidsoverwegingen is in deze begroting maar voor de helft van het berekende bedrag voor onze gemeenterekening gehouden.

Stelpost Jeugd

De eigen bijdrage jeugdzorg en het sturen op traject duur moeten besparingen opleveren voor gemeenten. Daarom wordt vanaf 2028 de algemene uitkering gekort. In de begroting is zowel rekening gehouden met deze korting als met extra baten vanwege de eigen bijdrage en een verlaging van de kosten door het sturen op trajectduur, het gaat daarbij om €18.000.

Daarnaast is ook gekeken naar de ontwikkelingen die we op Vlieland zien in de Jeugdzorg. Op basis van de jaarrekening 2024 is te zien dat het aantal cliënten is toegenomen en er meer aanspraak wordt gemaakt op lokale hulpverlening. De Dienst Sociale Zaken Friesland gaat er vanuit dat dit een éénmalig stijging is maar wel een stijging waarmee we de komende jaren te maken zullen hebben. Daarom is besloten hiervoor een stelpost jeugd op te nemen. Hiervoor is een budget benodigd van € 69.000 oplopend naar € 72.000 in 2029.

Salariskosten 2026

De raming voor de salariskosten is gebaseerd op de raming zoals die door de gemeente Leeuwarden is opgesteld op grond van het personeelsbeheer dat door de gemeente Leeuwarden wordt gevoerd. Daarbij is uitgegaan van dezelfde parameters als de gemeente Leeuwarden hanteert voor de verwachting van de stijging van de salariskosten zoals de uitkomsten van de cao-gemeenten. We sluiten aan bij de loonvoet voor de overheidssector uit de meicirculaire 2025.

Formatie, aantal personeelsleden en salariskosten gemeente Vlieland 2026

Organisatie eenheid	Aantal FTE's 2023	Aantal FTE's 2024	Aantal FTE's 2025	Aantal FTE's 2026	Salariskosten begroting 2023	Salariskosten begroting 2024	Salariskosten begroting 2025	Salariskosten begroting 2026
Bestuursorganen								
Gemeente Raad					150.000	152.606	160.694	170.336
Burgemeester en Wethouders	2,80	2,80	2,80	2,80	315.000	323.556	340.704	361.146
Subtotaal	**2,80**	**2,80**	**2,80**	**2,80**	**465.000**	**476.162**	**501.398**	**531.482**
Ambtelijke dienst								
Griffie	0,89	1,11	1,11	1,11	71.800	93.634	105.062	107.076
Beleidsteam	11,14	11,14	15,56	16,23	975.400	1.309.270	1.540.830	1.597.904
Team Uitvoering en Ondersteuning	10,13	10,80	9,61	9,62	677.900	792.683	669.466	689.652
Team Buitendienst	9,40	8,40	8,70	8,70	539.300	552.894	579.805	613.055
Subtotaal	**31,56**	**31,45**	**34,98**	**35,66**	**2.264.400**	**2.748.482**	**2.895.163**	**3.007.688**
Vrijwilligers								
Burgerlijke Stand					5.000	5.200	5.476	15.000
GHOR geneeskundige groep					18.000	18.720	19.712	20.000
Subtotaal	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**23.000**	**23.920**	**25.188**	**35.000**
Gedetacheerd personeel								
Gedetacheerd personeel	1,83	1,83	1,33	1,50	100.100	113.610	90.180	103.534
Subtotaal	**1,83**	**1,83**	**1,33**	**1,50**	**100.100**	**113.610**	**90.180**	**103.534**
Totaal	**36,19**	**36,08**	**39,11**	**39,96**	**2.852.500**	**3.362.174**	**3.511.929**	**3.677.704**

In deze begroting is structureel rekening gehouden met de (salaris)kosten van een aanjager voor het Integraal Zorgakkoord. Wij ontvangen hiervoor tot en met 2026 middelen vanuit de Friese Preventie Aanpak, waardoor deze werkzaamheden tot en met 2026 vrijwel budgetneutraal kunnen worden uitgevoerd. De verwachting is dat wij voor deze kosten, die op dit moment geraamd worden op € 110.000 per jaar, ook in de toekomst extra gelden mogen ontvangen. Hierover is echter op dit moment te weinig duidelijkheid, daarom is geen rekening gehouden met extra inkomsten hiervoor.

Rente en afschrijvingen

Voor het bepalen van de afschrijvingslasten is uitgegaan van de activa en de voorgenomen investeringen waartoe besloten is tot en met de 2e begrotingswijziging 2025 en de kadernota 2026. Achter in deze begroting is hiervan een overzicht opgenomen. De rentelast bestaat uit de rente die betaald moet worden voor in het verleden aangetrokken langlopende geldleningen, zoals weergegeven in het overzicht langlopende schulden in de paragraaf financiering en de rente voor de korte financiering.
De geprognotiseerde balans laat zien dat in de loop van 2026 een liquiditeit tekort zal ontstaan bij de uitgaven en inkomsten zoals ze in deze begroting zijn opgenomen. Bij het berekenen van de kapitaallasten is daarom rekening gehouden met het aantrekken van een extra lening van 3 miljoen. Daarnaast is er vanwege nog te verwachten investeringen vanaf 2027 meerjarig een stelpost van € 70.000 opgenomen voor extra rentelasten in de toekomst.

De op deze manier berekende afschrijvings- en rentelasten worden in de begroting verdeeld vanuit het taakveld treasury naar de diverse onderdelen van de begroting, de rentelast naar rato van de boekwaarde op 1 januari 2026 van de voor die onderdelen ingezette activa. Verwezen wordt naar de "berekening rente-omslag" in de paragraaf financiering.

Programma de Waddeneilanden

Om de eilander (bestuurlijke) samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks Bestuur van Gemeenschappelijke regeling (GR) De Waddeneilanden in 2020 opdracht gegeven een programma op te zetten. Een plan voor een programma om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden.
De voor het programma benoemde thema's zijn ondergebracht in vijf programmalijnen:

- Goed Wonen & Leven
- Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen
- Optimaal Bereikbaar & Verbonden
- Duurzame energie
- Circulaire Economie

In 2024 zijn we, na enkele jaren van voorbereiding aan de slag gegaan met het Programma Waddeneilanden waarvoor de Regio Deal is toegekend.

Voor onze bijdrage is een bestemmingsreserve aangemaakt, in deze begroting gaan wij er vooralsnog vanuit dat deze bestemmingsreserve gedurende de looptijd van het project gelijkmatig wordt uitgeput.

Met ingang van dit jaar wordt u door middel van een extra paragraaf Regio Deal geïnformeerd over de voortgang van de verschillende thema's.

Uitgangspunten meerjarenraming

Voor het niveau van de ramingen voor de overige goederen en diensten is uitgegaan van de primaire begroting 2025 tot en met de 2e begrotingswijziging. Een algemene prijscompensatie is niet toegepast.

Wel is in voorkomende gevallen een prijsstijging toegepast naar aanleiding van de jaarrekeningcijfers 2024 en de werkelijkheid 2025 t/m augustus.
In de begrotingen van de verbonden partijen evenals hiervoor genoemd bij de salariskosten is rekening gehouden met prijsstijgingen.
Voor de MJOP's is dat gedeeltelijk het geval, daarom zijn ook de kapitaallasten meegenomen in de berekening om te komen tot een zo reëel mogelijke stelpost.
Dat betekent dat de overige prijsstijgingen gedeeltelijk opgevangen moeten worden door efficiëntieverhogingen of het aanpassen van de kwantiteit dan wel de kwaliteit van de werkzaamheden binnen het werkveld.
Daarnaast is meerjarig een post onvoorzien opgenomen van respectievelijk € 236.000, € 466.000, € 705.000, € 941.000. Deze stelpost dient als dekking voor prijsstijgingen. Voor

de prijsstijgingen zijn de gecombineerde BBP-index percentages uit de meicirculaire 2025 genomen; voor 2026 en de jaren daarna 4,72%, 4,39%, 4,37%, 4,15%.

Nieuw beleid

Uitwerking Integrale Waterveiligheid Strategie	€ 30.000
Extern laten opstellen MJOP-gebouwen	€ 33.000
Toeristisch beleidsplan	€ 50.000

Daarnaast zijn de kapitaallasten voor aan te schaffen IPads voor de nieuwe raad en het vervangen van de damwanden in de jachthaven in deze begroting opgenomen.

In de kadernota die werd vastgesteld op 7 juli 2025 werden onder nieuwe beleidsvoornemens bovendien de volgende PM posten opgenomen:

- Extern laten opstellen van een MJOP wegen
- Toekomstplannen sportcentrum Flidunen

Omdat op het moment van opstellen van de begroting hierover geen besluiten zijn genomen, zijn deze voornemens niet financieel in deze begroting verwerkt.

Het meerjarenperspectief ten opzichte van de kadernota 2026

In het volgende overzicht wordt aangegeven hoe het meerjarenperspectief er uit ziet en hoe dat zich ontwikkeld heeft vanuit het perspectief dat in de kadernota 2026 werd geschetst:

Nummer	Omschrijving	Programma	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
	Voorlopige saldi kadernota 2026 - 2029 na correctie		**545.775**	**257.902**	**-10.094**	**-191.414**
1	Salarissen	div	-4.589	-31.198	-81.979	-105.224
2	FUMO op basis laat ontvangen concept begroting	7	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
3	Aanpassen kapitaallasten	div	32.178	64.453	84.856	58.650
4	Aanpassing rente nieuwe lening en te ontvangen rente uitgeleend geld	9	37	-97.424	-94.945	-78.108
5	Stelpost rente nieuwe lening 2026	9	70.000	0	0	0
6	Belastingen m.n. door verhogen opbrengst met 10% van FB en TB	9	85.584	91.974	98.617	105.199
7	Eigen bijdrage jeugdhulp	6	0	0	18.000	18.000
8	Onttrekking riolering voorziening	7	35.679			15.395
9	Verhogen IBT en gebiedsteam op basis nieuwe DVO's	6	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
10	Aanpassing bijdrage SPUK CDOKE	7	-17.244	-17.840	-18.392	-14.594
11	Verhogen heffingen en leges	div	48.600	48.600	48.600	48.600
12	Aanpassing onttrekking bestemmingsreserve tijdelijk personeel	9	28.953	-40.400	0	0
13	Vervangen van 2 aanhangers voor buitendienst, geen investering	0				-10.500
14	Aanpassen posten onvoorzien	9	-50.700	-4.900	42.800	90.900
15	Diverse aanpassingen budgetten	div	12.749	12.544	15.637	17.157
	Resultaat na diverse aanpassingen		731.521	228.211	47.600	-101.439
	Saldo incidentele baten en lasten		-295.857	-306.147	-277.706	-188.049
	Structureel resultaat		435.664	-77.936	-230.106	-289.488

Toelichting

1. Salarissen, het oplopende negatieve verschil is met name ontstaan door inschalingsverschillen ten opzichte van de begroting 2025. De huidige arbeidsmarkt vraagt bij het aantrekken van nieuw personeel soms om een hogere inschaling.
2. De conceptbegroting van de FUMO werd pas laat ontvangen en is verwerkt in deze

begroting. Er moest een klein bedrag worden bij geraamd.

3. Investeringen uit verschillende MJOP's en het investeringen plan tractiemiddelen zijn opnieuw beoordeeld en bijgesteld. Vaak werd het moment van investeren in de tijd naar achteren geschoven waardoor de voordelen zijn ontstaan.
4. Op basis van de geraamde investeringen zal in 2026 een lening moeten worden aangetrokken van naar schatting 3 miljoen euro. Met de extra rentelasten is in deze begroting rekening gehouden.
5. Vanwege punt 4 kan de stelpost rente voor een nieuwe lening in 2026 vervallen. Meerjarig blijft de stelpost voorlopig staan vanwege investeringen die nog moeten worden gedaan de komende jaren.
6. Conform het besluit van de raad van 7 juli 2025 zijn de toeristenbelasting en de forensenbelasting opbrengsten verhoogd met 10%, bij de kadernota werd nog uitgegaan van een percentage van 5,835%.
7. De eigen bijdrage jeugdzorg en het sturen op traject duur moeten besparingen opleveren voor gemeenten. Daarom wordt vanaf 2028 de algemene uitkering gekort. In deze begroting is zowel rekening gehouden met deze korting als met de voordelen vanwege de baten eigen bijdrage en een verlaging van de kosten door het sturen op trajectduur.
8. Op basis van het MJOP riolering kon de onttrekking aan de voorziening riolering verhoogd worden, voor de exploitatie is dit een voordeel.
9. Er zijn nieuwe DVO's afgesloten voor het beleidsteam sociaal domein en het gebiedsteam. Het gebiedsteam zal ten hoogste 1600 uur besteden voor Vlieland, voor het beleidsteam worden de werkelijke loonkosten voor 4% aan de gemeente Vlieland toegerekend. Alhoewel jaarlijks de kosten enigszins uit één kunnen lopen was het opgenomen budget hiervoor toch onvoldoende en moest verhoogd worden.
10. Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). De provincie heeft aangegeven dat gemeenten ervan uit mogen gaan dat vanuit het rijk ook na 2025 middelen beschikbaar mogen worden gesteld. Baten en lasten moeten daarbij aan elkaar gelijk geraamd worden. Aangezien de lasten(salariskosten) in de begroting 2026 lager zijn dan in de begroting 2025 moesten ook de baten naar beneden bijgesteld worden.
11. De budgetten voor heffingen en leges zijn dusdanig verhoogd dat ze niet boven de kostendekkenheidgrens van 100% uit komen. Veelal is hier net als bij de belastingen gekozen voor 5,835%.
12. Aanpassing onttrekking bestemmingsreserve tijdelijk personeel. Op dit moment wordt slechts voor 1 Fte aan de bestemmingsreserve onttrokken. Wij gaan er nu van uit dat dit zo blijft gedurende de looptijd van deze bestemmingsreserve waardoor in 2028 het restant van de bestemmingsreserve weer kan worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. Het einde van de tijdelijke uitbreiding van de formatie is nu voorzien in 2027. In de loop van 2027 gaat een medewerker met pensioen waardoor een tijdelijke functie dan kan worden omgezet naar een vaste functie. In 2028 hoeven deze salariskosten dus niet meer dubbel geraamd te worden.
13. Uit het investeringsoverzicht van de buitendienst blijkt dat in 2029 2 aanhangers moeten worden vervangen. Omdat de bedragen die hiermee gemoeid zijn, te laag zijn om te activeren komt het bedrag in 2029 ten laste van de exploitatie.
14. De posten onvoorzien voor prijsstijgingen zijn aangepast op basis van nieuwe berekeningen. Zoals hierboven genoemd bedragen de posten nu: 2026: € 236.000, 2027:€ 466.000, 2028: € 705.000, 2029: € 941.000

15. Diverse aanpassingen Budgetten. Diverse budgetten laten bij de jaarrekening een afwijking ten opzichte van het geraamde budget zien, wanneer dit structureel is passen we deze bedragen aan. Vaak gaat het om de wat kleinere bedragen.

Actuele prognose algemene reserve

Door de behandeling in de raad van de kadernota en door de bovengeschetste ontwikkelingen en besluiten kan de volgende geactualiseerde prognose van de algemene reserve worden gemaakt:

stand Algemene Reserve 1 januari 2025	€	**3.496.693**
bij in 2025:		
saldo jaarrekening 2024		1.505.279
uitnames 2025		
opnieuw ramen restantbudgetten 2024		-256.712
Prognose jaarresultaat 2025		425.964
uitnames 2026		
Geen uitnames in 2026 geraamd		
Meerjarenbegrotingen		
Resultaat 2026		731.521
Resultaat 2027		228.211
Resultaat 2028		47.600
Vrijval bestemmingsreserve tijdelijk personeel in 2028		238.503
prognose Algemene Reserve 31 december 2029 (moet minimaal € 2.000.000 zijn)	€	**6.417.059**
Prognose is exclusief mogelijke overige ontwikkelingen waarover nog geen besluitvorming is.		

Programma’s

Programma 0, Algemeen Bestuur

Algemeen

Het programma Algemeen Bestuur gaat over de gemeentelijke bestuursorganen: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Daarnaast de baten en lasten van het ambtelijk apparaat dat het bestuur direct ter zijde staat. Ook tot dit programma behoren zaken als de burgerlijke stand, de BRP (Basis Registratie Persoonsgegevens), het organiseren van verkiezingen en de algemene bestuurlijke samenwerking zoals vooral die met de andere Waddeneilandgemeenten.

Het gaat om de taakvelden:

1. 0.1 Bestuur
2. 0.2 Burgerzaken
3. 0.4 Overhead en ondersteuning organisatie.

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Inzetten op verdere, nauwere samenwerking met de andere Waddeneilanden.**
2. **Opstellen van een nieuw College Uitvoeringsprogramma (CUP) op basis van een nieuw Raadsakkoord of Coalitieakkoord.**
3. **Evaluatie raadscommissie/vergaderstructuur gemeenteraad**
4. **Jeugd betrekken bij lokale democratie**
5. **Samenwerking met BES eilanden**

Speerpunt 1: Inzetten op verdere, nauwere samenwerking met de andere Waddeneilanden

Het Programma Waddeneilanden heeft geleid tot het binnenhalen van de Regio Deal. Naast de vijf programmalijnen van de Regio Deal is het overkoepelend thema de intensivering van zowel de bestuurlijke als ambtelijke samenwerking tussen de Waddeneilanden. Het dagelijks bestuur (DB) van het Samenwerkingsverband is samen met de directieraad (DR) een onderzoek gestart om te komen tot een “stip op de horizon” voor wat betreft de intensivering van de samenwerking.

Wat gaan we doen in 2026?

- In de Stuurgroep Programma Waddeneilanden (bestuurlijk) en in de Werkgroepen van de programmalijnen (ambtelijk) nauw samenwerken om het Programma Waddeneilanden als Regio Deal tot een goede uitvoering te brengen.
- Het algemeen bestuur (AB) en het dagelijks bestuur (DB) gaan gezamenlijk met de Directieraad (DR) onderzoeken hoe we de samenwerking kunnen verstevigen en bestendigen.

Speerpunt 2: Opstellen van een nieuw College Uitvoeringsprogramma (CUP) op basis van een nieuw Raadsakkoord of Coalitieakkoord

In maart 2026 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Op basis van de uitkomsten van deze verkiezingen zal de nieuwe gemeenteraad een nieuw raadsakkoord of coalitieakkoord vast stellen.

Wat gaan we doen in 2026?

- Gemeenteraadsverkiezingen organiseren
- Ambtelijke ondersteuning verzorgen bij het opstellen van een raadsakkoord of coalitieakkoord
- Een College Uitvoeringsprogramma opstellen op basis van het vastgesteld raads- of coalitieakkoord

Speerpunt 3: Evaluatie raadscommissie/vergaderstructuur gemeenteraad.

In de afgelopen raadsperiode zijn we gestart met commissievergaderingen ter voorbereiding op de raadsvergaderingen. Dit onder meer om de inwoners en overige stakeholders meer te betrekken bij de beeldvorming. Ook is een start gemaakt met brainstormsessies met raads- en commissieleden ter voorbereiding op de grotere beleidsvraagstukken. Deze werkwijze moet tijdig geëvalueerd worden zodat keuzes gemaakt kunnen worden voor de vergaderstructuur voor de nieuwe raadsperiode.

Wat gaan we doen in 2026?

- De commissievergaderingen en brainstormsessies evalueren in het eerste kwartaal van 2026
- Een evaluatierapport met aanbevelingen aanbieden aan de nieuwe gemeenteraad.

Speerpunt 4: Jeugd betrekken bij lokale democratie

De laatste jaren is geëxperimenteerd met het betrekken van de jeugd bij de lokale politiek/lokaal bestuur. Samen met De Jutter is dit opgestart. Om dit verder vorm te geven en meer te formaliseren gaan we een meerjarig programma opstellen waarin we experimenteren met verschillende vormen, zoals bijvoorbeeld een kinderburgemeester.

Wat gaan we doen in 2026?

- In samenwerking met De Jutter gaan we een programma verder ontwikkelen van een programma waarbij de jeugd wordt betrokken bij de lokale politiek en het lokaal bestuur.
- In samenwerking met de Jutter organiseren we tenminste één keer per jaar een activiteit in dit kader.

Speerpunt 5: Samenwerking met BES eilanden

De afgelopen drie jaren hebben de Waddeneilanden (op initiatief van de CdK van Fryslân) de BES eilanden met veel plezier en interesse ontvangen op respectievelijk: Schiermonnikoog, Ameland en Vlieland. Ook het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn hierbij nauw betrokken.
De twee eilandengroepen kennen elkaar inmiddels dermate goed dat de tijd rijp is om een vervolgstap te zetten en een meer structurele en constructieve samenwerkingsvorm tussen de BES-eilanden en de Waddeneilanden op te zetten. Het belangrijkste doel is een meer substantiële netwerksamenwerking in het behartigen van de gezamenlijke belangen van de eilanden op diverse beleidsterreinen richting kabinet, Eerste en Tweede Kamer en ministeries. Consequent gebruik, aandacht en uitvoering van de zogenaamde “Waddentoets”, wellicht om te dopen in “eilandtoets”, te bewerkstelligen.

Wat gaan we doen in 2026?

- Belangenbehartiging: Het gezamenlijk behartigen van belangen van de eilanden op diverse beleidsterreinen richting de Rijksoverheid en betrokken ministeries, de Tweede Kamer en de Eerste Kamer
- Kennisdeling: Het delen van kennis, ervaring en ‘best practices’ over vraagstukken en oplossingen op het gebied van onder andere beleid, leefbaarheid en uitvoeringscapaciteit
- Netwerksamenwerking: Het bieden van een platform voor kennisuitwisseling en solidariteit tussen de eilanden onderling en ruimte geven aan kennisdeling met partners op de diverse beleidsterreinen van het netwerk. Het netwerk zoekt zowel in de belangenbehartiging als in de kennisuitwisseling samenwerking met andere partijen zoals de provincies Fryslân en Noord-Holland, GR Samenwerkingsverband De Waddeneilanden, het ministerie van BZK en de VNG.

Wat is de betrokkenheid van verbonden partijen?

Samenwerkingsverband De Waddeneilanden is nauw betrokken bij de speerpunten 1 en 5 uit dit programma. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband een belangrijke taak in de

onderlinge dienstverlening tussen de eilandgemeenten en bij het gezamenlijk uitvoeren van taken, zoals de uitbesteding van de automatisering aan de gemeente Leeuwarden. Het Algemeen Bestuur heeft in 2023 het Meerjarig Programmaplan “Wad nu, wat later” vastgesteld. In dit plan staan de werkzaamheden en speerpunten voor de jaren 2023-2026 vermeld. Een belangrijke taak voor het Samenwerkingsverband is de ondersteuning bij de verdere concretisering en uitvoering van het Programma Waddeneilanden (zie ook de afzonderlijke Paragraaf die hieraan gewijd is).
De bijdrage van de gemeente Vlieland voor 2026 is geraamd op € 88.448.
De lasten van de gemeenschappelijke regeling worden in de komende jaren geheel gedekt door bijdragen van de deelnemende gemeenten. Wel kan het zo zijn dat bij een verder teruglopende financiering van de deelnemende gemeenten door de Rijksoverheid, de bijdragen van deze gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling onder druk kunnen komen te staan, waardoor de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling wellicht moeten worden ingeperkt.

Kaderstellende nota’s

- Meerjarig programmaplan 2023-2026 “Wad nu, wat later” van GR de Waddeneilanden
- Participatiebeleid Omgevingswet 2021
- Verordening adviescommissie bezwaarschriften 2020
- Archiefverordening gemeente Vlieland 2008
- Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Vlieland 2024

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2026	30,53	nvt
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2026	27,56	nvt
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2026	4308	nvt
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2026	2%	nvt
Overhead	% van totale lasten	2026	21%	nvt

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Formatie	Het gaat hier om de toegestane structurele formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland. (Formatieplan 2025)
Bezetting	Het gaat hier om de werkelijke formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland.
Apparaatskosten	
Externe inhuur	Het totale geraamde bedrag voor de externe inhuur bedraagt in 2026 € 73.675
Overhead	

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.668.280	3.859.583	3.928.499	4.020.446	3.814.170	3.945.567
Baten	168.773	136.000	146.000	146.000	146.000	146.000
Saldo voor bestemming nadelig	-3.499.507	-3.723.583	-3.782.499	-3.874.446	-3.668.170	-3.799.567
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	300.000	300.000	300.000	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-3.499.507	-3.423.583	-3.482.499	-3.574.446	-3.668.170	-3.799.567

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
10	Bestuursorgaan gemeenteraad	373.025	0	-373.025
20	Bestuursorgaan college burgemeester en wethouders	510.049	0	-510.049
30	Bestuursorgaan burgemeester	19.050	16.000	-3.050
40	Bestuurlijke samenwerking	393.948	300.000	-93.948
50	Burgerzaken	155.831	130.000	-25.831
60	overhead en ondersteuning organisatie	2.476.596	0	-2.476.596
Totaal		3.928.499	446.000	-3.482.499

Programma 1: Openbare orde en Veiligheid

Algemeen

Het programma Openbare Orde en Veiligheid richt zich op het waarborgen van de openbare orde en veiligheid, met bijzondere aandacht voor de brandweer, rampenbestrijding en de aanpak van zware ongevallen in situaties van oorlog, dreiging van oorlog of andere buitengewone omstandigheden. Daarnaast krijgt ondermijning de laatste jaren ook steeds meer aandacht. Belangrijke instrumenten binnen dit programma zijn het gemeentelijke rampenplan, de Algemene Plaatselijke Verordening, het Integrale Veiligheidsplan (IVP) en het horecaconvenant. Tot het programma behoren verder dierenbescherming, bureau Halt, gevonden voorwerpen, burgernet, strandvonderij, toezicht op collecten en doodsschouw. We streven niet alleen naar een veilige leefomgeving voor inwoners en gasten (inclusief het beperken van overlast) maar ook naar het vergroten van het veiligheidsgevoel.

Het gaat om de taakvelden:
1.1 Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid.

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente**
2. **Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing**
3. **Plan van aanpak ondermijning**
4. **Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet**
5. **Nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP)**
6. **Nieuw horeca convenant (en contract)**

Speerpunt 1: Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente

Op landelijk niveau ontstaat steeds meer de trend dat de politie taken afstoot. Daarbij gaat het vooral om zaken uit de APV en kleinere verkeerszaken. Er wordt steeds meer energie gestoken in de inzet van BOA's op Vlieland. Het is wel gewenst dat politie en BOA's regelmatig met elkaar in contact staan en daarbij indien mogelijk werkzaamheden op elkaar afstemmen.

Wat gaan we doen in 2026?

- De afspraken die met de gemeente Harlingen over de inzet van de BOA's in 2023 zijn gemaakt, verder continueren en blijven monitoren.
- Structureel overleg organiseren met politie en BOA's en de ambtelijke dienst via het handhavingsoverleg

Speerpunt 2: Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing

Er loopt al een aantal jaren een project "gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing". Zo is er een maatregelenmatrix opgesteld die leidend moet zijn voor de aanpak van de natuurbrandbeheersing. Op een aantal, buiten de bebouwde kom gelegen, plaatsen op Vlieland is de bluswatervoorziening zeer beperkt. Er kan worden voorzien in een betere bluswatervoorziening door het laten slaan van waterbronnen op het eiland. Na het boren van een eerste calamiteitenput in 2023 is in 2025 nog een tweetal calamiteitenputten geboord door defensie.

Wat gaan we doen in 2026?

- Aan de hand van de maatregelenmatrix het advies over te nemen maatregelen oppakken en uitvoeren
- Samenwerken met Staatsbosbeheer, de brandweer en Veiligheidsregio Fryslân

Speerpunt 3: Plan van aanpak ondermijning

Er is in samenwerking met het RIEC een inventarisatie gemaakt van ondermijning op Vlieland. Aan de hand van die inventarisatie is een ondermijningsbeeld opgesteld. Het in 2023 vastgestelde plan van aanpak ondermijning zal gefaseerd worden uitgevoerd. In 2026 zal, al naar gelang daar behoefte voor is binnen onze organisatie, gewerkt moeten worden aan het inrichten van een intern meldpunt ondermijning en het opzetten van een casustafel.
Ook zal de aanpak van de ondermijning op de vijf Waddeneilanden verder worden uitgewerkt in 2026.

Wat gaan we doen in 2026?

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak ondermijning
- Een intern meldpunt opzetten en ermee gaan werken
- Een casustafel opstellen
- Bewustwordingssessies voor personeel en externe stakeholders organiseren

Speerpunt 4: Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet

De huidige Algemene Plaatselijke Verordening (APV) stamt uit 2011. Gezien de ontwikkelingen sindsdien is het wenselijk om een volledig nieuwe APV op te stellen.
Na het opstellen van een plan van aanpak is in 2024 gestart met het herschrijven van de APV. Daarbij is er bijzondere aandacht voor de samenhang met de nieuwe Omgevingswet. Een goede afstemming tussen beide instrumenten is essentieel, al brengt dit enige vertraging met zich mee.
Om de overgang naar het nieuwe stelsel soepel te laten verlopen, is ervoor gekozen om een aparte Verordening Fysieke Leefomgeving op te stellen. Deze verordening bevat alle regels die moeten worden overgebracht naar het omgevingsplan, waaronder ook enkele bepalingen die momenteel nog in de APV zijn opgenomen.
De nieuwe APV zal uitsluitend regels bevatten die niet onder de fysieke leefomgeving vallen.

Wat gaan we doen in 2026?

- Uitvoering geven aan het in 2024 opgestelde plan van aanpak
- Zowel een nieuwe APV als een verordening Fysieke leefomgeving opstellen

Speerpunt 5: Nieuw Integraal Veiligheidsplan gemeente Vlieland (IVP)

Het meest recente integrale veiligheidsbeleid dateert uit 2013 en is dringend aan vervanging toe. Daarom wordt er een nieuw Integraal Veiligheids Plan opgesteld, waar mogelijk in samenwerking met andere Waddeneilanden. Eerst vragen we een extern bureau een veiligheidsanalyse op te stellen. De volgende stap zal zijn het opstellen van een nieuw IVP voor Vlieland.

Wat gaan we doen in 2026?

- Een veiligheidsanalyse opstellen
- Een IVP opstellen

Speerpunt 6: Nieuw horecaconvenant

In 2011 heeft de gemeente een nieuw horecaconvenant opgesteld ter vervanging van het in 2006 opgestelde convenant. Na 2011 is het convenant inhoudelijk niet meer aangepast. Door wetswijzigingen (bijvoorbeeld wijziging alcoholwet) maar ook gedragsverandering bij het uitgaanspubliek is er behoefte aan een nieuw horecaconvenant. Daarnaast heeft de gemeente met een aantal horecabedrijven een contract afgesloten. Ook de inhoud van het contract zal aangepast moeten worden.

Wat gaan we doen in 2026?

- Een nieuw horecaconvenant opstellen
- Een nieuw contract opstellen
- Via de stuurgroep horeca structureel overleg inplannen en afspraken maken

Wat is de betrokkenheid van verbonden partijen?

De Veilgheidsregio Fryslân is als verbonden partij betrokken bij meerdere onderdelen van het programma Openbare Orde en Veiligheid. De kaderbrief voor de volgende 4 jaren geeft een inkijkje in de investeringen in materiaal en brandweerkazernes voor de komende jaren. Bij het project gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing zijn ze direct betrokken bij de planvorming voor de aanpak en advisering. Vanuit de brandweer Fryslân leveren ze vanuit hun organisatie de kennis die nodig is voor de aanpak.
Ten behoeve van de vergunningverlening bij grotere evenementen beoordelen ze aanvragen en adviseren ze over risico's van evenementen die zullen plaatsvinden.
In het kader van de controles brandveilig worden de controles uitgevoerd door gespecialiseerde functionarissen van de brandweer Fryslân.
Voor 2026 is een bijdrage van € 216.381 geraamd voor de brandweer en € 8001 voor crisis.

Kaderstellende nota's

- APV Vlieland 2011
- Plan van aanpak ondermijning 2023
- IOB de Waddeneilanden (2025)
- Nieuw Bibobbeleid en werkinstructie gemeente Vlieland (vastgesteld 2025)
- IVP (2026)

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	480.024	458.570	542.334	478.531	463.938	476.514
Baten	25.449	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
Saldo voor bestemming nadelig	-454.575	-433.870	-517.634	-453.831	-439.238	-451.814
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-454.575	-433.870	-517.634	-453.831	-439.238	-451.814

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
100 Brandbestrijding	218.587	0	-218.587
110 Rampenbestrijding	52.829	0	-52.829
120 Openbare orde en veiligheid	270.918	24.700	-246.218
Totaal	542.334	24.700	-517.634

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemeen

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft betrekking op de aanleg en het onderhoud van wegen, straten en pleinen, de openbare verlichting, straatreiniging, gladheidsbestrijding, straatmeubilair, verkeersmaatregelen en parkeervoorzieningen. Daarnaast ook op de veerdiensten, het busvervoer, waterkerende werken en afwatering.

De gemeente Vlieland beheert de wegen in de bebouwde kom en het grootste gedeelte van de wegen en een deel van de fietspaden in het buitengebied. Het meerjarenonderhoudsprogramma wordt door de eigen dienst opgesteld. In geval van grotere onderhoudsprojecten wordt externe expertise ingehuurd voor het maken van bestekken en de directievoering.
We willen het autoluwe karakter van het eiland versterken en binnen de bebouwde kom willen we minder geparkeerde auto's in het zicht.

Verkeer en vervoer gaat ook over het vervoer van- en naar het eiland. De veerboot is de levensader van Vlieland. Zowel inwoners als gasten willen duidelijkheid, regelmaat en betrouwbaarheid in de dienstregeling. In de afgelopen jaren en ook in 2026 is er daarom veel aandacht voor de nieuwe concessie veerdiensten.

Een steeds grotere rol bij bijvoorbeeld onderhoud aan wegen en bermen, straatreiniging en gladheidsbestrijding, speelt het goed omgaan met de leefomgeving. Biodiversiteit en het insectenleven staan onder druk. Zout strooien bijvoorbeeld heeft een nadelige invloed op de plantengroei in de bermen en daarmee op de biodiversiteit. Daartegenover staat de zorgplicht van de gemeente om te voorzien in gladheidsbestrijding. We willen bij het nemen van maatregelen het milieu zo veel mogelijk ontzien.

Het gaat om de taakvelden:
2.1 Verkeer (waaronder verkeersveiligheid) wegen en water
2.3 Recreatieve havens
2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Voorlichting en lespakketten basis- en voortgezet onderwijs**
2. **Structureel overleg met concessiehouder en concessieverlener OV**
3. **Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes**
4. **Vaststellen mobiliteitsbeleid**
5. **Integrale waterveiligheid**
6. **Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting**
7. **Veilige wegen en voorkomen van grotere schades**
8. **Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP**
9. **Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP**
10. **Concessie Waddenveren 2029**

Speerpunt 1: Voorlichting en lespakketten

Al een groot aantal jaren neemt de gemeente Vlieland deel aan het Manifest verkeersveiligheid van de Provincie Friesland. Activiteiten die onder het manifest vallen richten zich met name op het basis- en voorgezet onderwijs maar kunnen zich ook richten op activiteiten voor senioren (60+). Door een gezamenlijke inspanningsfinanciering van gemeente en Provincie is het ook mogelijk om op Vlieland deze activiteiten te organiseren. Bij de activiteiten wordt nauw samengewerkt met de twee buurtsportcoaches van Sport Fryslân. De belangstelling voor deelname aan de verschillende activiteiten wordt op Vlieland steeds groter. Het is een uitdaging om het in de toekomst te kunnen blijven financieren.

Wat gaan we doen in 2026?

- Lespakketten over verkeersveiligheid aanbieden aan het BO en VO
- Voorlichting geven op het BO en VO over verkeersveiligheid
- Cursussen et cetera over verkeersveiligheid aanbieden aan senioren
- Buurtsportcoaches inzetten bij cursussen, voorlichting en praktijkoefeningen

Speerpunt 2: Structureel overleg met concessiehouder en concessieverlener OV

De concessie openbaar vervoer is door de provincie per 15 december 2024 gegund aan Qbuzz.
In de aanloop naar de nieuwe concessieperiode is met vertegenwoordigers van Qbuzz afgesproken dat er beter en vaker contact onderhouden moet worden. Door aanloopproblemen bij Qbuzz kwam dat in 2025 moeilijk op gang. De bedoeling is om dat in 2026 te verbeteren.
Er is in 2025 door de provincie Friesland samen met de gemeente onderzocht of er voor de komende jaren een locatie kan worden gevonden waar de elektrische bussen kunnen

worden gestald en ook worden opgeladen. Gelukkig is er voor de komende jaren een geschikte locatie gevonden. Het uitgangspunt blijft dat de provincie de zeggenschap krijgt over een locatie en dat deze op die manier ter beschikking kan worden gesteld aan de concessiehouder OV.

Wat gaan we doen in 2026?

- Minimaal twee keer per jaar houden we overleg met Qubuz.
- We informeren en adviseren de provincie bij het zoeken naar een geschikte locatie voor het stallen en opladen van de elektrische bussen. Beheer (of eigendom) hiervan zal bij de provincie moeten liggen, zodat er bij toekomstige concessies geen energie meer in het zoeken naar een stalling gestoken hoeft te worden.

Speerpunt 3: Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes

Ook op een autoluw eiland dient de nodige aandacht te worden besteed aan verkeersveiligheid. Klachten over verkeersonveiligheid of suggesties voor verbetering worden serieus genomen. Waar mogelijk worden direct maatregelen genomen en soms worden zaken meegenomen in een groter project. Met de opkomst van de E-bike verdient ook de fietsveiligheid steeds meer aandacht. In 2022 is er een doortraproute op Vlieland geopend. Een mooie en veilige fietsroute door de natuur van Vlieland. Samen met medewerkers van de provincie Friesland (ROF) wordt gekeken naar mogelijkheden om meer te communiceren over fietsveiligheid. Het dragen van een fietshelm zal daarbij één van de speerpunten zijn.

Wat gaan we doen in 2026?

- Bij vraagstukken over verkeersonveilige situaties zo nodig een adviesbureau inschakelen
- Voorlichtingsdagen organiseren voor fietsers met als doelgroep ouderen. Daarbij onder andere aandacht voor gebruik fietsspiegels, valhelm en valpreventie

Speerpunt 4: Vaststellen mobiliteitsbeleid

In het voorjaar van 2025 is, in lijn met de startnotitie ‘mobiliteit, vervoer en parkeren’, begonnen met het opstellen van een mobiliteitsvisie. Hiervoor hebben enkele bijeenkomsten plaatsgevonden met bewoners en ondernemers. Op basis hiervan wordt een mobiliteitsprogramma gemaakt inclusief uitvoeringsprogramma. Afhankelijk van de beleidskeuzes die nog gemaakt moeten worden, kan er een financiële vraag ontstaan voor de uitvoering van het mobiliteitsplan vanaf 2026.

Wat gaan we doen in 2026?

Zodra het mobiliteitsbeleid is vastgesteld, starten we met de uitvoering ervan.

Speerpunt 5: Integrale waterveiligheid

In 2024 is voor alle Waddeneilanden een integrale waterveiligheid strategie (IWVS) opgesteld. Dit komt voort uit het Deltaprogramma, waarin is bepaald dat de eilanden uiterlijk in 2025 een integrale waterveiligheidsstrategie hebben vastgesteld, om ervoor te zorgen dat bij een eventuele overstroming mensen in veiligheid kunnen worden gebracht en

cruciale voorzieningen blijven functioneren. In juli 2024 is de IWVS in de raad vastgesteld. Gekozen uitgangspunt is ambitie 2; ‘Schuilen, overleven en basis voor herstel vitale infrastructuur’. Uit de rapportage blijkt dat op Vlieland voldoende schuilmogelijkheden zijn in geval van een grootschalige overstroming. In 2025 is het hoogwaterprotocol (het document met de verschillende rollen van gemeente en andere betrokkenen bij hoogwater vanaf 1,70m NAP) volledig geactualiseerd. Doelstelling is om vóór de start van het stormseizoen alle betrokkenen te informeren en te voorzien van de juiste versie van dit protocol.

Wat gaan we doen in 2026?

- De conclusies van de IWVS in ruimtelijke ordening voor nieuwbouw en grootschalige renovaties verwerken.
- De betrokken stakeholders vóór het stormseizoen voorzien van een actuele versie van het hoogwaterprotocol en hen informeren over eventuele wijzigingen.
- Zorgen dat bewoners en toeristen bekend zijn met mogelijke schuilplaatsen en wat van hen verwacht wordt om enkele dagen te overleven.
- Met de gezamenlijke Waddeneilanden een verdere uitwerking maken van de aanbevelingen uit de IWVS. Hiervoor is in de kadernota geld aangevraagd.

Speerpunt 6: Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een kerntaak van de gemeente. Het staat elke gemeente vrij om te bepalen óf en hoe ze de openbare ruimte wil verlichten. Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting draagt bij aan een veilige en aantrekkelijke plaats om te wonen,
te werken en te recreëren. Daarnaast is openbare verlichting nodig voor het gebruik van de openbare ruimte in de avond.
Openbare verlichting kan echter ook een verstoring opleveren van de natuurlijke duisternis. Op het gebied van duurzaamheid (in de breedste zin van het woord) wordt dan ook gestreefd naar vermindering van de lichtvervuiling, evenals minder energieverbruik. Uitgangspunt voor het beleid van de gemeente is een goed evenwicht tussen veiligheid en duurzaamheid, waarbij de onderliggende natuurwaarden niet uit het oog verloren worden.

In december 2020 heeft de raad het Beleidsplan openbare verlichting met ondertitel “donker waar mogelijk, licht waar nodig” vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen. In 2024 is het MJOP openbare verlichting geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.

Wat gaan we doen in 2026?

- In 2026 staan vervangingen van 56 masten op verschillende lokaties op het programma.

Speerpunt 7: Veilige wegen en voorkomen van grotere schades

Met het kleinschalige onderhoud wordt voorkomen dat er (te) grote oneffenheden in de bestrating komen welke letsel kunnen veroorzaken

Wat gaan we doen in 2026?

- Regulier klein onderhoud plegen aan verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom

Speerpunt 8: Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP

Op basis van het Meer Jaren Onderhoud Plan wordt een inschatting gemaakt voor de korte- en middellange termijn. De wegen worden jaarlijks geschouwd, waarna alleen het noodzakelijke onderhoud plaatsvindt.

Wat gaan we doen in 2026?

- Het herstraten van het verharde gedeelte van de Dreef nadat de bouwwerkzaamheden van Eureka zijn afgerond
- Het herstraten van de Middenweg, na de bouwwerkzaamheden van het nieuwe complex.
- Het herstraten van een drietal grotere gloppen in het dorp
- Onderhoud plegen aan het laatste gedeelte van de Lutinelaan vanaf de Esdoornlaan

Speerpunt 9: Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP

In 2025 zijn enkele betonnen trapdelen op de dijk hersteld, na verzakking door aangetaste drainage achter de damwanden in de oude werkhaven en herstelwerkzaamheden bij de bankjes.
De damwanden in het nieuwe deel van de haven zijn versneld gecorrodeerd door onder andere een bacterie en het ontbreken van de juiste bescherming. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor vernieuwing van deze damwanden overgenomen van de SAV. Er is extern advies aangevraagd om te komen tot een keuze voor een oplossing. Het doel is om vóór het ligseizoen van 2027 de eerste 415 m1 damwand te hebben vervangen. Het tweede deel zal rond 2029 worden uitgevoerd en omvat de laatste 415m1.

In de tussentijd zijn om veiligheidsredenen door de gemeente en de SAV houten hekwerken met waarschuwingsborden geplaatst op de kades. Dit omdat er verzakkingen zijn in het talud.

Het aangelegde proefstuk in de glooiing bij De Lange Paal blijkt voldoende stabiel, zodat besloten kan worden om dit over de gehele lengte toe te passen. In 2025 is met behulp van een drone de glooiing ingemeten om een exacte maatvoering te hebben voor de massaopbouw over de volledige lengte. De uitwerking van het ontwerp heeft langer geduurd dan beoogd, waardoor de uitvoering met een jaar is opgeschoven. Doel is het slechtste deel, circa 1/3^{e} deel van het totaal, zo snel mogelijk te vervangen.

Wat gaan we doen in 2026?

- Op structurele wijze technisch overleg voeren met SAV over de staat van de jachthaven en omgeving.
- Een aannemer selecteren voor de uitvoering en staren met de vervanging van de damwanden.
- Het eerste deel van de vervanging van de glooiing uitvoeren.

Speerpunt 10: Concessie Waddenveren 2029

De huidige concessie Waddenveren West is verleend voor een periode van 15 jaar en loopt dus af in 2029.
Nadat eind 2022 is besloten dat het Ministerie van I&W de concessieverlener zal blijven, zijn in 2023 de eerste voorbereidende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het Ministerie. In 2024 en 2025 heeft de aandacht zich vooral gericht op de Nota van Uitgangspunten (NvU). Daarbij is in nauwe samenwerking door de vier Friese Waddeneilanden een zienswijze op de NvU ingediend.
Het jaar 2025 stond grotendeels in het teken van het concept Programma van Eisen (PvE) en de zienswijze die daarover door de vier Friese Waddeneilanden is ingediend. Nadat het Ministerie van IenW eind 2025 met een reactie is gekomen op de ingediende zienswijze zal 2026 in het teken staan van de reactie daarop.
Hoewel 2029 nog ver weg lijkt is het de bedoeling dat er in 2026 wordt besloten aan welke partij de concessie wordt verleend. Gedurende het hele proces zal er zoveel mogelijk worden samengewerkt met de andere Friese Waddeneilanden en zal ook de eigen bevolking worden betrokken.

Wat gaan we doen in 2026?

Een definitieve reactie geven op de antwoordnota van het Ministerie van IenW op de door het samenwerkingsverband de Waddeneilanden ingediende zienswijze Programma van Eisen concessie Friese Waddenveren.

Verbonden partijen bij dit programma

Geen

Kaderstellende nota's

1.	ROF werkplan	2023
2.	Zienswijze Programma van Eisen concessie Waddenveren	2025
3.	Antwoordnota Ministerie van IenW op ingediende zienswijze	2026
4.	Beleidsplan openbare verlichting "*donker waar mogelijk, licht waar nodig*"	2020
5.	Meerjarenraming Openbare Verlichting onderhouds- en vervangingsinvesteringen	2024

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	377.973	433.853	447.746	481.257	482.933	585.722
Baten	26.299	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
Saldo voor bestemming nadelig	-351.674	-421.816	-435.709	-469.220	-470.896	-573.685
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-351.674	-421.816	-435.709	-469.220	-470.896	-573.685

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
200 Onderhoud van wegen	204.822	0	-204.822
210 Overig beheer wegen	112.268	0	-112.268
220 Verkeers- en vervoersmaatregelen	57.700	0	-57.700
230 Waterstaatkundige werken	72.956	12.037	-60.919
Totaal	447.746	12.037	-435.709

Programma 3: Economische zaken

Algemeen

Het programma Economische Zaken houdt in de gemeente Vlieland voor wat betreft concrete activiteiten in: het stimuleren en in stand houden van een gezonde lokale economie zonder structurele werkloosheid. Daarnaast is ook het eigendom van het tankstation voor brandstoffen (benzine en diesel), waarvan het beheer wordt uitgevoerd door de Stichting Aanloophaven Vlieland (SAV), onderdeel van deze activiteit.

De Vlielander economie draait op het toerisme en ondernemers spelen daar vanzelfsprekend een belangrijke rol in. Daarnaast zijn er op het toeristisch-economische vlak op Vlieland diverse gemeentelijke stichtingen actief, of stichtingen die voor hun functioneren afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. De gemeentelijke stichtingen (SRV (kampeerterrein Stortemelk), SAV, Flidunen (sporthal/zwembad) hebben vanuit hun oprichting, statuten en verhouding tot het gemeentebestuur een bijzondere plaats in het algemeen belang van Vlieland. Het functioneren van (de besturen van) deze stichtingen is daarom belangrijk voor het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en gemeenteraad. Het college is in gesprek met de gemeentelijke stichtingen over de rol die de stichtingen, zowel met hun bedrijfsvoering als financieel, kunnen hebben bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en raad. Daarbij is het belangrijk om over en weer de verwachtingen die we hebben over de betekenis van het zijn van (bestuurder van) een gemeentelijke stichting, goed op elkaar af te stemmen.

Het gaat om de taakvelden:
2.3 Recreatieve havens
3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie
8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Met het toeristisch beleid werken we aan balans en brede welvaart**
2. **We onderhouden het contact met de stichtingen en verenigingen die actief zijn in de gemeente**
3. **We ondersteunen bij het realiseren het nieuwe natuur educatieve centrum De Lepelaar**
4. **We stimuleren de komst van de Vlieland Academy**

Speerpunt 1: Met het toeristisch beleid werken we aan balans en brede welvaart

In het voorjaar van 2024 is het nieuwe toeristische beleid, 'Werken aan balans', vastgesteld. In dit nieuwe beleid zijn vijf speerpunten geformuleerd die vervolgens zijn uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. We zetten met de speerpunten onder andere in op een evenwichtige benutting van de seizoenen in relatie tot huisvesting en de werving van personeel, eigenaarschap van Vlieland door eilanders met behoud van de kernwaarden die het eiland zo speciaal maken en het vergroten van de leefbaarheid en de gastvrijheid zodat Vlieland een prettig thuis blijft voor inwoners en een aantrekkelijke, gastvrije bestemming is voor gasten. In het uitvoeringsprogramma staan concrete acties die we samen met ondernemers en andere samenwerkingspartners gaan uitvoeren de komende jaren.

Wat gaan we doen in 2026?

De VVV Vlieland is vanaf 2026 operationeel als de marketing organisatie van het eiland en zet zich daarmee onder andere in voor de doorlopende marketing, nieuwe doelgroepen en het in beeld brengen van kansen van vakanties gericht op gezondheid/welzijn.
We organiseren in samenwerking met ondernemers (minimaal) één kennisbijeenkomst waarbij ondernemerschap, betrokkenheid en kennisdeling wordt gestimuleerd.
We brengen in beeld hoe we de verhuur van vakantiewoningen (verder) kunnen stimuleren.
We doen onderzoek naar het aantal toeristische bedden op het eiland en monitoren hoe de ontwikkeling hiervan verloopt.
We starten met de ontwikkeling van een voor iedereen toegankelijk platform waarop de data en context rondom toeristische data wordt ontsloten al dan niet in samenwerking met (externe) partners.
Vanaf 2026 starten we met Staatbosbeheer en eventuele andere partners informatieavonden voor werknemers over het eiland en de natuur onder de noemer *Winteracademie*.
We geven verdere uitvoering aan het uitvoeringsprogramma Toeristisch beleid 2025-2028 naast de hier al boven genoemde punten.

Speerpunt 2: We onderhouden het contact met de stichtingen en verenigingen die actief zijn in de gemeente

Er zijn op Vlieland diverse stichtingen actief die afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. Het goed functioneren van deze stichtingen is van groot belang voor de gemeente omdat ze zorgen voor een aantal voorzieningen op het eiland. Het is dan ook van belang om als gemeente aangehaakt te blijven bij de realisatie van de doelen van de stichtingen en waar nodig gezamenlijke afspraken te maken over de te behalen doelen.

Wat gaan we doen in 2026?

- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de gemeentelijke stichtingen.
- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de stichtingen die structureel met een substantieel bedrag door de gemeente gesubsidieerd worden.
- Bewaken en monitoren van de financiën van bovengenoemde stichtingen door inzage in, dan wel vaststellen van de financiën.
- Meedenken met de toekomstvisies die momenteel worden opgesteld bij de gemeentelijke stichtingen.
- Samen met de stichtingsbesturen onderzoeken hoe de vrijwillige besturen op het eiland het beste kunnen worden ondersteund.

Speerpunt 3: We starten samen met de nieuwe stichting met de realisatie van een nieuw Natuur Educatief Centrum

In 2024 is de stichting Natuur Educatie Vlieland opgericht. Het doel van deze stichting is het vergroten van de belevingswaarde en bewustwording van de bezoekers van Vlieland en Werelderfgoed Waddenzee. Dit willen ze doen door het oprichten van het natuur educatie centrum “De Lepelaar” in het voormalig gebouw van de Noordwester op Dorpsstraat 150. Begin 2024 is de Waddenfonds subsidieaanvraag goedgekeurd en is de gemeenteraad akkoord gegaan met een gemeentelijke subsidie voor de realisatie. Naar verwachting wordt De Lepelaar halverwege 2025 opgeleverd. In de tussentijd is de stichting al wel begonnen met het aanbieden van excursies.

Wat gaan we doen in 2026?

- Doorlopend contact houden met de nieuwe stichting die het “Natuur Educatief Centrum” gaat exploiteren
- We zijn onderdeel van het bouwteam die de realisatie voorbereid en begeleid
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de verduurzaming van het gebouw

Speerpunt 4: We stimuleren de komst van de Vlieland Academy

Al enige jaren wordt er gesproken over de oprichting van de Vlieland Academy. Uitgangspunt bij deze oprichting is altijd geweest dat dit gepaard moet gaan met huisvesting. Nu er steeds concretere plannen ontstaan voor de oprichting van deze campus wordt er ook gericht gewerkt aan het starten van opleidingen onder de noemer Vlieland Academy. In samenwerking met de eilandschool de Jutter, ondernemers van het eiland, Firda en ondersteuning vanuit de RegioDeal wordt er momenteel gewerkt aan een onderwijsprogramma, de wervingscampagne en een startdatum. Het streven is om de eerste groep studenten in het voorjaar van 2026 te laten starten.

Wat gaan we doen in 2026?

- Per kwartaal voeren we een voortgangsoverleg met de initiatiefnemers en denken mee met uitdagingen die op hun pad komen
- We verbinden het initiatief aan kansen die we vanuit de RegioDeal of andere interessante partijen voorbij zien komen

Wat is de betrokkenheid van verbonden partijen?

De gemeentelijke stichtingen Rekreatiebelangen Vlieland en Aanloophaven Vlieland spelen een belangrijke rol op Vlieland als het gaat om het toeristische product. Als exploitant van respectievelijk het kampeerterrein en de jachthaven zijn deze partijen van belang voor het ontvangen van jaarlijks vele toeristen. Daarnaast zijn beide partijen betrokken bij de uitvoering van het toeristisch beleid en allerlei activiteiten op het eiland. Beide stichtingen zijn bezig met een toekomstvisie en betrekken de gemeente daar actief bij. Ze ontvangen beide geen subsidie van de gemeente. Het college van B&W heeft invloed op deze stichtingen doordat ze de begroting en jaarrekening vaststelt en de bestuursleden benoemd en ontslaat.
De haven en bijbehorende gebouwen zijn eigendom van de gemeente. De stichting Aanloophaven Vlieland betaalt hiervoor een jaarlijkse huur van € 231.670.

Kaderstellende nota's

Toeristisch beleid 2024

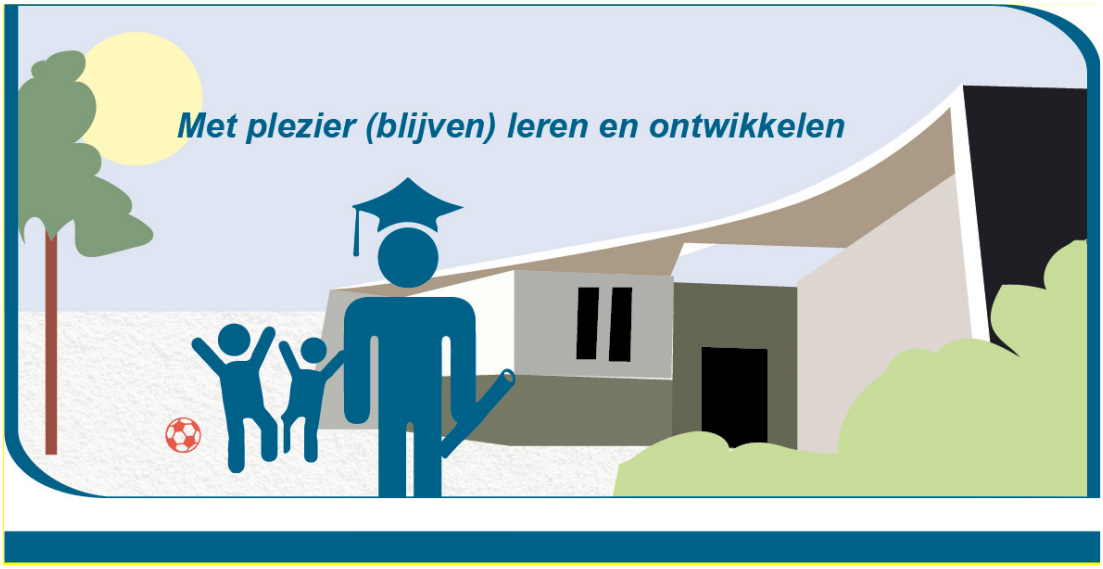
Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	942.580	1.157.006	776.352	805.817	801.458	813.680
Baten	404.519	565.801	393.951	387.101	380.251	380.251
Saldo voor bestemming nadelig	-538.062	-591.205	-382.401	-418.716	-421.207	-433.429
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-538.062	-591.205	-382.401	-418.716	-421.207	-433.429

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
300 Economische zaken algemeen	99.258	3.000	-96.258
340 Beheer Noordzeestrand	106.825	24.000	-82.825
350 Aanloophaven	187.692	232.000	44.308
370 Informatiecentrum de Noordwester	113.738	13.000	-100.738
380 Toerisme, evenementen en streekagenda	268.838	121.951	-146.887
Totaal	776.352	393.951	-382.401

Programma 4: Onderwijs

Algemeen

Eilandschool De Jutter, waar zowel het primair als het voortgezet onderwijs verzorgd wordt, valt onder de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord.
Ongeacht zijn of haar achtergrond verdient elk kind de best mogelijke kansen voor de toekomst. Onderwijs en opvoeding leggen daarvoor een belangrijk fundament. Een constructieve relatie van het lokaal bestuur met het (nieuwe) schoolbestuur is van belang om samen te blijven zorgdragen voor een klimaat waarin elk kind zo goed mogelijk tot ontwikkeling kan komen.
Onderwijs is een basisbehoefte die we in stand willen houden en waar mogelijk willen uitbreiden. De gemeente streeft ernaar dat elk kind zo lang mogelijk passend en kwalitatief goed onderwijs op het eiland kan volgen in een veilige omgeving. Samen met de onderwijspartners streven we naar een doorgaande leerlijn. Een intensieve samenwerking tussen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, kind- en jeugdzorg, kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk en bibliotheek om te komen tot integrale aandacht voor 0 – 18-jarigen: integraal ten aanzien van (voor-en vroegschools) onderwijs, opvoeding en gezondheidszorg.
Onderwijs beperkt zich niet tot de leeftijden van 0-18 jaar. Een leven lang leren en ontwikkelen moet voor alle inwoners van Vlieland mogelijk zijn. We blijven daarom steeds alert op manieren waarop we een leven lang leren kunnen ondersteunen, in de breedste zin van het woord.

Voor de inhoudelijke invulling van het primaire en voorgezet onderwijs verwijzen we u naar de schoolplannen van basis- en vmbo-school De Jutter (Home - Schoolgids De Jutter).

Het betreft de taakvelden:
4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting en
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Investeren in de relatie met het schoolbestuur en in de relatie met het kinderopvangbestuur.**
2. **De mogelijkheden onderzoeken om tot een verbreding van het onderwijsaanbod te komen.**
3. **Terugdringen van laaggeletterdheid en het aanbod van taalonderwijs aan anderstaligen verder uitbreiden.**

Speerpunt 1: Investeren in de relatie met het schoolbestuur en in de relatie met het peuter/kinderopvangbestuur

Goede samenwerking is de basis voor goede resultaten. Gemeente, schoolbestuur en KDV bestuur stemmen regelmatig met elkaar af. Dit gebeurt zowel in het (tenminste) tweejaarlijkse LEA overleg als daarbuiten. Op het halfjaarlijkse LEA (Lokaal Educatieve Agenda) overleg staan standaard zaken als de voortgang van de Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE), ouderbetrokkenheid en de doorlopende leerlijn maar er wordt ook gesproken over de toekomstbestendigheid van het onderwijs en het borgen hiervan.

In 2025 wordt het Programma Jeugd opgeleverd. Met het Programma Jeugd willen we vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeente zorgdragen voor een sterke pedagogische basis waarin alle betrokkenen rond jeugd - waaronder uiteraard de jeugd zelf - goed samenwerken binnen een sterk netwerk. Onderwijs is een van de pijlers in het programma Jeugd.

Wat gaan we doen in 2026?

- We gaan door met het monitoren van het VVE beleid en passen waar nodig in overleg met samenwerkingspartners het beleid aan.
- We faciliteren twee keer per jaar een bestuurlijk overleg voor afstemming en planvorming tussen het gemeentebestuur en het bestuur van de school en de kinderopvang.
- We dragen zorg voor de bestuurlijke vertegenwoordiging tijdens het tweejaarlijkse regionaal educatief afstemmingsoverleg van de Friese Waddeneilanden over de leerplicht, RMC en het doorstroompunt.
- We ondersteunen de onderwijspartners op het gebied van ouderbetrokkenheid en zorgen voor een goede aansluiting met jeugdzorg en welzijnsbeleid.
- We geven uitvoering aan het Programma Jeugd wat in 2025 wordt opgeleverd.
- We betrekken de onderwijspartners bij de uitvoering van het project Middelengebruik.
- We geven uitvoering aan het Programma Jeugd wat in 2025 wordt opgeleverd.
- We betrekken de onderwijspartners bij de uitvoering van het project Middelengebruik.

Speerpunt 2: De mogelijkheden onderzoeken om tot een verbreding van het onderwijsaanbod te komen.

Om een vloeiende doorgaande leerlijn aan te kunnen bieden op Vlieland mogen de opties om op het eiland een MBO (en HBO) opleiding te kunnen volgen eigenlijk niet ontbreken. In samenwerking met het onderwijsbestuur, schoolleider en eilander ondernemers worden de mogelijkheden onderzocht om opleidingen aan te bieden op Vlieland en/of Terschelling en de mogelijkheden om de weg hiernaartoe gemakkelijker te maken.

Wat gaan we doen in 2026?

- We ondersteunen op passende wijze de initiatiefnemers van een Vlieland Academy met bijbehorende campus voor studenten in de gastvrijheidssector (en mogelijk ook andere sectoren).
- We nemen de ondersteuningsregelingen voor o.a. leerlingenvervoer onder de loep en passen deze aan waar nodig.
- We volgen de onderwijsontwikkelingen op Terschelling en onderzoeken met gemeente Terschelling en OVO de mogelijkheden voor zo breed mogelijk onderwijsaanbod op de beide eilanden.

Speerpunt 3: Terugdringen van laaggeletterdheid en het aanbod van taalonderwijs aan anderstaligen verder uitbreiden.

Gelet op de vele buitenlandse werknemers die zich, mogelijk blijvend, vestigen op Vlieland, is het wenselijk taalonderwijs aan te bieden. Dit om te bevorderen dat zij zich zo snel mogelijk thuis zullen voelen op ons eiland en naast het werk ook gemakkelijker deel kunnen nemen aan sociale en maatschappelijke activiteiten. Daarnaast willen ook wij aandacht schenken aan bestrijding van laaggeletterdheid op Vlieland.
Het (digi)taalhuis staat en een groot aantal inwoners weet het taalhuis inmiddels te vinden. De komende periode willen wij ons in samenwerking met de bibliotheek richten op de toeleiding naar het taalhuis vanuit werkgevers.

Wat gaan we doen in 2026?

- In afstemming met de bibliotheek invulling geven aan de toegekende aanvullende subsidie voor de bibliotheek om te komen tot een volwaardige bibliotheekvoorziening die voor alle inwoners toegankelijk is.
- In samenwerking met de bibliotheek aan werkgevers tools aanbieden voor het herkennen, bereiken en activeren van een werknemer die moeite heeft met basisvaardigheden.
- Samen met werkgevers kijken of het aanbod op het gebied van basisvaardigheden passend is, zo niet dan zoeken naar passend aanbod.
- Invulling geven aan het regionaal programma basisvaardigheden. Monitoring en afstemming hierover vindt plaats in het Keten Partner Overleg met betrokken partners

Verbonden partijen bij dit programma

Geen

Kaderstellende nota's

Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025
Beleidskader Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) 2023-2026

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	439.395	564.180	452.151	460.556	464.378	467.565
Baten	114.961	188.000	92.000	92.000	92.000	92.000
Saldo voor bestemming nadelig	-324.434	-376.180	-360.151	-368.556	-372.378	-375.565
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-324.434	-376.180	-360.151	-368.556	-372.378	-375.565

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
491 Huisvesting Onderwijs	307.800	92.000	-215.800
495 Gemeentelijk onderwijsbeleid	144.351	0	-144.351
Totaal	452.151	92.000	-360.151

Programma 5: Cultuur en recreatie

Algemeen

Kunst en cultuur zijn noodzakelijke ingrediënten van een gezonde maatschappij waarin een mens tot bloei kan komen. Op Vlieland krijgt dat culturele leven vorm door vooral de inzet van vele vrijwilligers in onder meer de kerk, het Museum Tromp's Huys, het Natuur Educatie Centrum Vlieland, Podium Vlieland en Stelling 12H en door het werk van kunstenaars, musici en evenementenorganisatoren.

Ons eiland kan bogen op een interessante geschiedenis en tradities maken deel uit van onze cultuur. Ook hierbij is de kleinschaligheid dát wat het typisch Vlielands maakt en wat we willen behouden.
Een gezond, welvarend en energiek eiland als Vlieland kan niet zonder een aantrekkelijk aanbod op het gebied van beweging en sport. Sport en beweging dragen bij aan gezondheid, het gevoel van welbevinden en eigenwaarde en het bevorderen van sociaal gedrag. We gaan daarom verder uitvoering geven aan het Sport- en beweegbeleid en willen onderzoeken wat de toekomstige sportbehoefte is in relatie tot gebruik van ons sportcentrum. Daarbij moet ook onderzocht worden hoe we sport financieel bereikbaar houden voor iedereen.
We streven naar een zo breed mogelijk aanbod van culturele en sportieve voorzieningen voor de inwoners van Vlieland, welke voorzieningen ook een onderdeel vormen van het toeristische aanbod ten behoeve van de gasten van Vlieland.

De gemeente streeft naar een zo veel mogelijk natuurlijke uitstraling van het openbaar groen,
waarbij biodiversiteit voorop staat. Biodiversiteit speelt een steeds grotere rol in het beheer van openbaar groen. Daar waar het kan, worden extra groenelementen aangebracht. Waar het kan wordt terughoudend gemaaid en gesnoeid, zodat planten en bomen hun natuurlijke gang kunnen gaan. Daar waar verkeersveiligheid in het gedrang komt en waar bepaalde planten de overhand beginnen te krijgen, wordt ingegrepen. In de bewoonde omgeving willen we een nette en verzorgde uitstraling van het openbaar groen, waarbij de

waardevolle groenelementen, zoals bijvoorbeeld de bomen in de Dorpsstraat en het groen van de begraafplaats de nodige aandacht en verzorging krijgen.

Het gaat om de taakvelden:
5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4 Musea
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie
8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Vanuit het preventieakkoord en het Sport- en beweegbeleid werken aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en sporten en bewegen toegankelijk en aantrekkelijk maken voor iedereen.**
2. **In samenwerking met de buurtsportcoaches, ondernemers en jongeren, een passend aanbod creëren op het gebied van ontspanning voor de jeugd.**
3. **Kunst en cultuur in de gemeente stimuleren**
4. **Gemeentelijk groen aanleggen en onderhouden**

Speerpunt 1: Vanuit het preventieakkoord en het Sport- en beweegbeleid werken aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en sporten en bewegen toegankelijk en aantrekkelijk maken voor iedereen.

Genoeg bewegen helpt om risico's op zowel lichamelijke als geestelijke gezondheidsproblemen kleiner te maken. Meer gezondheid zorgt in de eerste plaats voor een prettiger leven. Maar het zorgt ook voor "meer gezonde levensjaren" en daarmee wordt ook de druk op de zorg verminderd.

Wat gaan we doen in 2026?

- We blijven de behoefte van inwoners rond sport en bewegen continue uitvragen en monitoren
- We analyseren huidige en toekomstige sport- en beweegbehoefte en verwerken dit in voorstellen over de toekomst van Flidunen
- We blijven inwonersinitiatieven faciliteren door middel van het Lokaal Sportakkoord
- We monitoren de opbrengsten van TeamFRL (coördinator sport en preventie, buurtsportcoach en jongerenwerker) en maken afspraken met Sport Fryslân over de continuering, waar valpreventie een belangrijk onderdeel van is.
- De onderzoeken de mogelijkheden om bewegen in de openbare ruimte te stimuleren

Speerpunt 2: In samenwerking met de buurtsportcoaches, ondernemers en jongeren, een passend aanbod creëren op het gebied van ontspanning voor de jeugd

Het creëren van passend aanbod op het gebied van vrijetijdsbesteding voor onze jeugd is zeer belangrijk. De jeugd heeft hier zelf een belangrijke rol in. We willen samen met onze jeugd om tafel om te peilen waar de behoefte ligt. We doen dit samen met TeamFRL en andere relevante partners. Zij zijn een belangrijke spil in de route die leidt naar gezonde, gelukkige en weerbare jongeren.

Wat gaan we doen in 2026?

- We gaan uitvoering geven aan het Programma Jeugd dat in 2025 is vastgesteld. Hierin staat de brede pedagogische basis voor de jeugd centraal. Het contact met iedereen die op Vlieland actief is rond de Vlielandse jeugd, zowel op professioneel als op vrijwillig vlak, speelt hierin een belangrijke rol.
- Jongeren zijn een belangrijke doelgroep in het project Middelengebruik, dat in 2026 wordt voortgezet.
- In afstemming met de bibliotheek wordt gekeken hoe de toegekende aanvullende subsidie voor de bibliotheek ook ingezet kan worden om het aanbod voor de jeugd te vergroten.
- We sluiten als gemeente aan bij de lokale coalitie voor de subsidie School en Omgeving die voor drie schooljaren aan de school is toegekend.

Speerpunt 3: Kunst en cultuur in de gemeente stimuleren

Het stimuleren van kunst en cultuur is zeer belangrijk voor de ontwikkeling van de inwoners. Het draagt bij aan individuele groei, geeft vorm aan samenwerking en zorgt voor deelname van inwoners aan de samenleving. De gemeente wil graag hieraan bijdragen door dit te stimuleren en te faciliteren, tradities in stand te houden en de unieke activiteiten van het eiland niet teloor te laten gaan. Om dit goed te borgen gaan we uitvoering geven aan de beleidsnota Cultuur die in 2025 is vastgesteld.

Wat gaan we doen in 2026?

- Uitvoering geven aan de beleidsnota Cultuur die in 2025 is vastgesteld.
- Periodiek in (bestuurlijk) overleg treden met verschillende culturele stichtingen en musea, waaronder museum Tromp’s Huys, Stichting Natuur Educatie Centrum Vlieland, de Creatieve Werkplaats, De Geitenbode en het Bunkermuseum.
- Kleine evenementen in voor- en naseizoen stimuleren, naast een groot evenement als ITGWO
- Met de stichting Nicolaaskerk een nieuwe subsidieovereenkomst voor de onderhoudsperiode 2026-2031 afsluiten voor het onderhoud aan het kerkgebouw.

Speerpunt 4: Onderhoud en aanleg van het gemeentelijke groen

Wat gaan we doen in 2026?

- In de Dorpsstraat een aantal iepen vervangen die tot de eerste generatie van resistente bomen tegen iepziekte behoren. Deze bomen hebben een zwakkere onderstam en kunnen mogelijk omwaaien. De bomen zijn geënt op een onderstam die op de entplek

zwak zijn en in de toekomst problemen kunnen opleveren. Samen met de kweker zijn deze bomen geïnventariseerd en zij adviseren om deze te vervangen. De bomen worden in een periode van een aantal jaren vervangen.

Wat is de betrokkenheid van verbonden partijen?

De stichting Flidunen exploiteert het zwembad/sporthalcomplex. Het betreft een zogenaamde “gemeentelijke stichting”, wat onder andere betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moet keuren. De stichting huurt het gebouw van de gemeente Vlieland. Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting, de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een lening verstrekt.
In de begroting is een exploitatiesubsidie opgenomen van € 180.600. De huur wordt voor een bedrag van € 206.900 gesubsidieerd.

Kaderstellende nota’s

Sport- en beweegbeleid 2022-2027
Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025

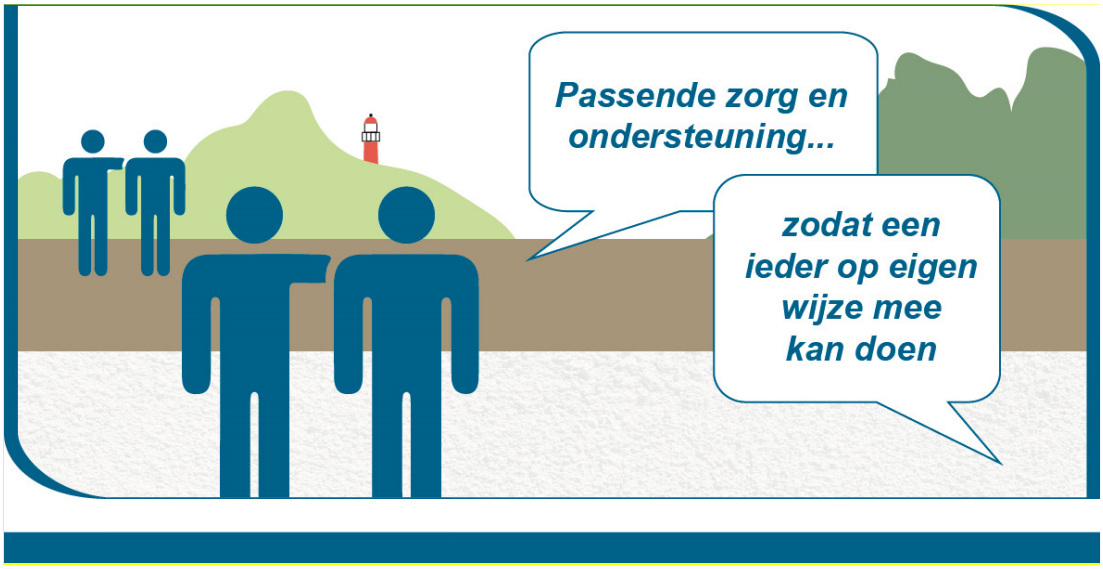
Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	989.437	1.211.413	1.041.011	1.030.095	1.031.568	1.034.286
Baten	306.760	304.527	237.001	211.001	211.001	211.001
Saldo voor bestemming nadelig	-682.677	-906.886	-804.010	-819.094	-820.567	-823.285
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-682.677	-906.886	-804.010	-819.094	-820.567	-823.285

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
500 Openbaar bibliotheekwerk	89.000	0	-89.000
510 Sport	615.296	232.901	-382.395
515 Bevordering kunst- en cultuurparticipatie	58.200	0	-58.200
520 Musea, monumentenzorg, oudheidkunde	152.600	4.000	-148.600
530 Openbaar groen	125.915	100	-125.815
Totaal	1.041.011	237.001	-804.010

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

Algemeen

Het doel van dit programma is, dat de gemeente zich inzet voor het faciliteren en realiseren van de participatiesamenleving. Met als resultaat dat iedereen op Vlieland meedoet en wel op eigen wijze én dat er een vangnet is voor die personen die tussen wal en schip dreigen te raken. Dit doen we zeker niet alleen, maar samen met onze lokale en regionale partners, zoals Sociaal domein Fryslân (SDF) en de samenwerking binnen Noardwest Fryslân (gemeenschappelijke regeling). Onze ambitie hierin is het realiseren van een sluitende keten waarin voorzieningen beschikbaar zijn voor iedereen en op maat indien nodig.

Specifieke wetgeving die bepalend zijn voor deze opdracht en koers zijn: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet en de Wet Inburgering nieuwkomers. Iedere wet heeft zijn eigen opgave, zoals “veilig en gezond opgroeien” ingevolge de Jeugdwet. Zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen, regie voeren en meedoen zoals de Wmo beoogt. En het bieden van bestaanszekerheid en het stimuleren tot het verkrijgen van eigen inkomsten ingevolge de Participatiewet.

Ontwikkelingen

Landelijke Hervormingsagenda Jeugd

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is gericht op de inhoudelijke verbetering van de hulp aan jeugdigen en de te maken financiële afspraken tussen rijk en VNG over het structurele budget.
In het hoofdlijnenakkoord (kabinet Schoof) is vastgelegd dat de Hervormingsagenda Jeugd wordt voortgezet en dat de geplande extra bezuiniging van 500 miljoen euro op de jeugdzorg van tafel is.
In het Implementatieplan voor de Hervormingsagenda Jeugd zijn praktische afspraken gemaakt over o.a. het vaststellen van het schaalniveau van de specialistische jeugdhulp (regiovorming) en het beperken van de reikwijdte van de Jeugdwet. Hiervoor moeten de

Jeugdwet en bijbehorende regelgeving worden aangepast. Gemeenten hebben de taak ervoor te zorgen dat ze beschikken over stevige lokale gebiedsteams en te investeren in de relatie met de huisartsen en het onderwijs. Tevens moet in regioverband het residentieel verblijf worden afgebouwd.
In het kader van de Hervormingsagenda wordt bovendien een wetsvoorstel voorbereid ter invoering van een beperkte eigen bijdrage voor sommige vormen van jeugdhulp met ingang van 2028.

Participatiewet in balans

Het vorige kabinet heeft, geleerd hebbend van bijvoorbeeld de Toeslagenaffaire, ingezet op een rechtvaardiger uitvoering van de Participatiewet. Om die reden is besloten de Participatiewet te herzien. Op 22 april 2025 is de Participatiewet in balans aangenomen in de Tweede Kamer. Een complete doorvoering van de wet zal per 1 januari 2026 nog niet het geval zijn. Het jaar 2026 zal in het teken staan van het doorvoeren van de eerste wijzigingen en het uitwerken van de grotere wijzigingen die naar verwachting in 2027 worden doorgevoerd.

Wet van School naar duurzaam werk

Door de Wet 'Van school naar duurzaam werk' verschuift de inzet van de Participatiewet meer richting preventie. Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt worden eerder begeleid naar werk, waardoor de instroom in de bijstand afneemt. Gemeenten krijgen hierbij een nieuwe rol in vroegtijdige ondersteuning en samenwerking met het onderwijs, wat vraagt om aanpassing van de uitvoeringspraktijk en inzet van re-integratiemiddelen.

Verbeteren infrastructuur Werkleerbedrijf

Het Rijk wil via een investering (plannen en geld) de gemeenten ondersteunen bij het ontwikkelen van een passende ondersteuningsstructuur voor alle doelgroepen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Naar aanleiding van diverse onderzoeken stelt het rijk aan gemeenten daarom middelen beschikbaar voor de doorontwikkeling van de ondersteuningsstructuur voor kwetsbare inwoners ('infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven') met ingang van 2025. Betreft een macrobudget van 35 miljoen per jaar, gedurende 10 jaar. Gemeenten moeten in een samenwerkingsverband aan de slag met dit traject.

Ontwikkelingen binnen de Wmo

In 2026 worden gemeenten geconfronteerd met meerdere landelijke ontwikkelingen binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) die directe gevolgen hebben voor beleid en begroting:

Inkomensafhankelijke eigen bijdrage

Het kabinet werkt aan een wetswijziging waarbij de huidige vaste lage eigen bijdrage wordt vervangen door een inkomensafhankelijke variant. Hoewel dit voorstel nog niet definitief is vastgesteld, is het aannemelijk dat deze wijziging in 2027 of kort daarna wordt ingevoerd. Dit kan leiden tot een daling van het gebruik van voorzieningen, maar ook tot hogere administratieve lasten en onzekerheid over inkomsten.

Toegenomen zorgvraag
Het aantal Wmo-cliënten blijft stijgen, mede door vergrijzing en landelijk beleid langer zelfstandig wonen. In Friesland is het gebruik van maatwerkvoorzieningen bovengemiddeld hoog, wat leidt tot structurele druk op het sociaal domein.

Toezicht en handhaving
De nieuwe strategische agenda van de toezichthouders Wmo en Jeugdwet (2025-2030) vraagt van gemeenten een versterking van het toezicht op zorgaanbieders, meer aandacht voor fraude en het gebruik van de Wet Bibob. Ook wordt gewerkt aan een wettelijke basis voor gegevensdeling en een landelijk registratiesysteem voor zorgaanbieders.

Wonen, zorg en welzijn
In 2024 heeft Vlieland haar programma Wonen vastgesteld, waarin de lokale opgaven en ambities op het snijvlak van wonen, zorg en welzijn zijn geconcretiseerd. Deze visie vormt de basis voor een integrale aanpak. Het programma sluit aan op de verplichtingen uit de Wet regie volkshuisvesting, die gemeenten vanaf 2026 verplicht tot het opstellen van een woonzorgvisie.
De ontwerp urgentieverordening Fryslân ondersteunt dit beleid door kwetsbare woningzoekenden, zoals ouderen en mensen die uitstromen uit zorg, voorrang te geven bij woningtoewijzing. Zo werkt Vlieland aan een toekomstbestendige woonomgeving waarin iedereen mee kan doen.

Het gaat om de taakvelden:
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie -speeltuin
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
6.3 Inkomensregelingen
6.4 WSW en beschut werk
6.5 Arbeidsparticipatie
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)
6.712 Begeleiding (WMO)
6.713 Dagbesteding (WMO)
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk
6.762 Jeugdhulp met verblijf landelijk
6.791 PGB WMO
6.792 PGB Jeugd
6.811 Beschermd wonen (WMO)
7.1 Volksgezondheid (jeugd)
8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Participatie naar vermogen versterken, bestaanszekerheid vergroten en armoede voorkomen.**
2. **Mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving laten wonen en hen de kans geven om goed mee te doen in de samenleving.**
3. **Ieder kind groeit veilig, gezond en weerbaar op.**
4. **Een gedegen meerjarenonderhoudsplan om de toekomst van de Boswijk te waarborgen**

Speerpunt 1: Participatie naar vermogen versterken, bestaanszekerheid vergroten en armoede voorkomen

Wat gaan we doen in 2026?

- We voeren de Participatiewet in balans in, voor zover het kabinet besluitvorming hierover heeft afgerond.
- We werken met centrumgemeente Leeuwarden en de andere Friese gemeenten, onderwijs, UWV en werkgeversbranches mee aan een voor de inwoners duidelijke implementatie van het merk “Werkcentrum Fryslân”.
- In het kader van de wet ‘van school naar duurzaam werk’, wordt vroegtijdig ingezet op de begeleiding van jongeren naar een betaalde baan. In samenwerking met de scholen en Fryslân Werkt wordt ingezet op begeleiding, waar nodig ook via lifecoaching.
- De Participatiewet in balans biedt naast begeleiding naar betaald werk ook ruimte voor maatschappelijke participatie. Dit houdt in dat inwoners in de bijstand die geen uitzicht hebben op betaald werk, voortaan op een zinvolle en onbetaalde manier kunnen bijdragen aan de samenleving. Ter voorbereiding op deze beleidswijziging verkennen we in 2026 hoe deze vorm van participatie concreet kan worden ingericht. Daarbij kijken we, naast re-integratie naar werk, samen met de inwoner naar mogelijkheden om maatschappelijke betrokkenheid en activering te stimuleren.
- Het beleidskader Bestaanszekerheid (2024) wordt geïmplementeerd en uitgevoerd op basis van een Uitvoeringsprogramma.
- Tegemoetkoming medische kosten wordt in 2026 gecontinueerd.
- De gemeente onderzoekt hoe de situatie van inwoners met een laag inkomen kan worden verbeterd, door regelingen en voorzieningen waar zij invloed op heeft toegankelijker en effectiever te maken.

Speerpunt 2: Wmo - Mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving laten wonen en hen de kans geven om goed mee te doen in de samenleving

Wat gaan we doen in 2026?

1. **Gezondheid en veerkracht van inwoners worden duurzaam vergroot.**
   - Het vastgestelde mantelzorgbeleid uitvoeren.
   - Vanuit de Wmo aansluiten bij het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Fries Integraal Zorgakkoord (FrIza).
   - Het Fries actieplan voor aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties uitvoeren.
   - De meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling bij de lokale professionals (medewerkers op scholen, kinderopvang, bij de politie en de gemeente) meer onder de aandacht brengen door middel van voorlichting en/of training.
   - Inzetten op meer plekken en een betere afstemming van vraag en aanbod voor planbare tijdelijk verblijf (waaronder respijtzorg).
   - Inzetten op meer plekken en passende plekken voor acuut tijdelijk verblijf (waaronder crisisbed)
   - Het project inkoop begeleiding en dagactiviteiten uitvoeren, om ervoor te zorgen dat de ondersteuning goed aansluit bij de veranderende behoeften van verschillende doelgroepen, duurzaam en toekomstbestendig is.
   - Zorgfraude aanpakken, zorgaanbieders beter controleren, regels duidelijk maken en gegevens goed registreren en actief samenwerken met andere professionals.

2. **Kwetsbare mensen kunnen zelfstandig leven en regie behouden.**
   - Het nieuwe beleidskader en de uitvoeringsagenda voor de aanpak daklоosheid in Friesland 2026-2032 vaststellen en uitvoeren. Dit beleidskader betreft ook dreigende daklоosheid.
   - Uitvoering geven aan het programma wonen, met de focus op zorg.
   - Afhankelijk van de invoering van de wet Versterking regie volkshuisvesting, de urgentieverordening vaststellen en uitvoeren.
   - Werken met de nieuwe maatwerkvoorzieningen beschermd wonen die vanaf 1 januari 2026 ingaan. Deze voorzieningen sluiten beter aan op de veranderende hulpvragen van cliënten en spelen in op maatschappelijke ontwikkelingen zoals woningnood en de groeiende aandacht voor mentale gezondheid.

3. **Iedereen doet mee in de samenleving op een manier die bij hem of haar past**
   - De SROI-regeling (Social Return On Investment) toepassen op de inkooptrajecten binnen de Wmo om sociale inclusie te bevorderen. Hiermee stimuleren we dat opdrachtnemers bijdragen aan werkgelegenheid en participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
   - Vanuit de regiodeal is er in 2025 een onderzoek gestart vanuit Planbureau Fryslân. Het onderzoek richt zich op de ouderen doelgroep (65+).
   - De acties die voortkomen uit het onderzoek ‘maatschappelijke voorzieningen onder de loep’ (regiodeal) uitzetten. Deze acties moeten er aan bij dragen dat het voor (kwetsbare) ouderen prettig leven en wonen is op het eiland en de zorg goed is afgestemd op de zorgvraag.

- Mogelijkheden Tafeltje Dekje op het eiland onderzoeken, in samenwerking met Kwadrant en vrijwilligers.
- Wij zetten in op een doorontwikkeling van het gebiedsteam waarin de samenwerking van het gebiedsteam met de inwoners centraal staat. We zetten nog meer in op de signaleringsfunctie. Zo start de ondersteuning die nodig is op tijd en zetten wij in op hulp zo dichtbij mogelijk. Vindbaarheid en bereikbaarheid zijn hierin belangrijke begrippen waarbij er genoeg ruimte moet zijn voor bewonersinitiatieven. Dit doen wij door een evaluatie te plannen met het gebiedsteam en met inwoners in gesprek te blijven over de kwaliteit van de zorg.

Speerpunt 3: Jeugd – Ieder kind groeit veilig, gezond en weerbaar op

Wat gaan we doen in 2026?

1. **Preventie en vroegsignalering**
   - Het jeugddomein is onlosmakelijk verbonden met het gemeentelijke sociaal domein en het brede sociaal domein. We benaderen de “problematiek” vanuit meerdere invalshoeken en we voorkomen zwaardere zorg.
   - Met de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 als richtinggevend kader ontwikkelen we gebiedsteams met voldoende kennis en expertise. Er wordt gewerkt aan een goede verbinding met medewerkers in het onderwijs, huisarts, specialistische zorg en andere lokale voorzieningen.
   - Gebiedsteams verlenen de toegang tot jeugdhulp, verwijzen naar de algemene voorzieningen en voorliggende wetten en bieden waar nodig zelf lichte ondersteuning en hulp.
   - Er is aandacht voor inwoners die 18 worden, met ondersteuning bij de (financiële) gevolgen en keuzes die het volwassen worden met zich meebrengt.

2. **Jongeren zijn psychisch gezond en weerbaar**
   - Het gebiedsteam werkt samen met het onderwijs op het eiland en de scholen aan de wal om de weerbaarheid van het kind/ de jongere te vergroten.
   - Vanuit de regio Friesland is er een transformatieplan mentale gezondheid opgesteld. Dit plan richt zich met name op de jeugd; van preventie tot aan meervoudige complexe problematieken binnen de mentale gezondheid. Gemeente Vlieland gaat dit plan na goedkeuring en financiële borging in 2026 implementeren.
3. **Versterken van eigen kracht en samenkracht**
   - We bevorderen het gebruik van algemeen toegankelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld het consultatiebureau, (school)maatschappelijk werk en dergelijke.
   - Het gebiedsteam betrekt de ouders bij het opstellen van het ondersteuningsplan en zorgt voor draagvlak voor de aanpak bij de ouders. De ouder is primair verantwoordelijk voor het kind en werkt samen met de professionals.

4. **Een integrale aanpak van de zorg met het onderwijs**
   - We geven een bij het eiland passende vorm aan het Regionale Uitvoeringsplan Zorg en Onderwijs 2023. We maken deze Vlieland-bestendig door een goede samenwerking met ketenpartners.

5. **Het tijdig bieden van de juiste hulp op maat**
    - Het gebiedsteam bepaalt de zorgzwaarte en de inzet aan de hand van het ordeningsprincipe ‘Kind in Fryslân’.
    - We leggen het accent op het normaliseren bij inzet van hulp, omdat niet elke vraag een probleem betreft dat thuishoort bij de Jeugdwet. We zetten in op het versterken van het voorliggend veld.
    - De nieuwe inkoop van specialistische jeugdhulp en wonen per 2028 wordt voorbereid, teneinde een meer beheersbaar, kwalitatief goed en dekkend zorglandschap te realiseren. De bekostigingssystematiek en sturingsfilosofie worden aangepast.
    - De Hervormingsagenda en Uitvoeringsagenda Jeugd zijn leidend.
    - We monitoren de uitvoering van de Jeugdwet en maken duidelijk waar verbetering nodig is.

6. **Voor jongeren en jongvolwassenen (13-27 jaar) is er een veilige, toegankelijke plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten**
    - We geven uitvoering aan de afspraken die zijn gemaakt in het gezondheidsbeleid van VAST (Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog en Terschelling). Doelstelling is onder andere om een goede sociale samenhang en ontmoeting te realiseren.

Speerpunt 4: Uitvoering te geven aan het meerjarenonderhoudsplan om de toekomst van Boswijk te waarborgen

Door uitvoering te geven aan het meerjarenonderhoudsplan wordt de toekomst van Boswijk gewaarborgd. De plannen behelzen de gehele wijk, het zorggebouw, het welzijnsgebouw en alle woningen. In samenwerking met WoonFriesland wordt het onderhoud aan de installaties in de wijk uitgevoerd zodat ook hier de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Wat gaan we doen in 2026?

- Uitvoering geven aan het MJOP
- Uitvoering geven aan het onderhoud van de installaties van de Boswijk
- Onderhoud van de buitenruimtes uitvoeren in eigen beheer

Wat is de betrokkenheid van verbonden partijen?

De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is met ingang van 1 januari 2021 een bedrijfsvoeringsorganisatie geworden.
De volgende taken zijn bij de gemeenten Waadhoeke, Harlingen, Vlieland en Terschelling belegd:

- het vaststellen van beleid
- het evalueren van beleid
- de uitvoering van de toegang tot jeugd en Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Bij het vaststellen van beleid kunt u denken aan het vaststellen van de verordeningen op het sociale domein (Wmo, Jeugd en Participatie) maar ook het vaststellen van mantelzorgbeleid of beleid bestaanszekerheid is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad. De Dienst voert de volgende taken voor de gemeenten uit:

- Monitoren van de beleidsuitvoering
- De toegang tot de inkomensvoorzieningen
- Het beschikken (in mandaat van de gemeente)

- De behandeling van bezwaar en beroep
- De uitvoering van de inkoop en het contractmanagement
- De administratie
- Het betalen

De bedrijfsvoeringskosten zijn in de begroting 2026 voor de gemeente Vlieland geraamd op € 145.396.

Binnen de Centrumregeling Sociaal Domein Fryslan is het volgende vastgelegd: Het college en de burgemeester van de centrumgemeente (Leeuwarden) voeren voor het college en de burgemeester van de gastgemeenten de inkoop, de regiocoördinatie en het accounthouderschap voor gecontracteerde partijen en facultatief het financieel-administratief verwerken alsmede het cliëntenbeheer uit.

Wettelijk verplichte samenwerking voor de Wmo:

- Beschermd wonen
- Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
- Veilig thuis, waaronder advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

Wettelijk verplichte samenwerking voor de Jeugdwet:

- Gesloten jeugdhulp
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Vrijwillige samenwerking voor de Wmo:

- Openbare GGZ
- Preventief verslavingsbeleid
- Prostitutiebeleid
- Mensenhandel

Vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet:

- Spoedeisende zorg, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- Weinig voorkomende jeugdhulp, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- Pleegzorg
- Hoog specialistische zorg
- Gespecialiseerde jeugdhulp (specialistische jeugdhulp, ernstig enkelvoudige dyslexie en wonen)

De N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland) verleent financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.

Kaderstellende nota's

Regiovisie Mei-inoar foar ús bern
Beleidsnotitie ondersteuning en waardering voor Mantelzorgers 2021-2025
Beleidskader bestaanszekerheid 2024-2028
Verordening Adviesraad Sociaal Domein Noardwest Fryslân 2025
Convenant Actieprogramma Weer Thuis
Beleidsnota 'Sociaal domein in de praktijk'

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	1.502.118	1.743.118	1.811.426	1.808.003	1.919.865	1.860.932
Baten	723.553	592.781	618.385	587.975	606.696	607.171
Saldo voor bestemming nadelig	-778.565	-1.150.337	-1.193.041	-1.220.028	-1.313.169	-1.253.761
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Onttrekking aan reserve	23.430	112.195	97.857	93.148	173.606	83.949
Saldo na resultaatbestemming	-805.135	-1.088.141	-1.145.184	-1.176.880	-1.189.563	-1.219.812

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
600	Sociale basisvoorzieningen	155.226	35.219	-120.007
610	1e lijns ondersteuning Wmo en Jeugd	195.094	0	-195.094
620	2e lijns ondersteuning participatie en inkomens	196.438	89.531	-106.907
630	2e lijns ondersteuning Wmo	247.929	14.465	-233.464
640	2e lijnsonderst. Jeugdwet en gemeent. jeugdbeleid	421.049	0	-421.049
650	Exploit. en ontwikkeling woonzorgcentrum Uiterton	645.690	577.027	-68.663
Totaal		1.861.426	716.242	-1.145.184

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Het programma Volksgezondheid en Milieu gaat over de openbare gezondheidszorg volgens de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Veiligheidsregio Friesland), de Jeugdgezondheidszorg, afvalverwijdering- en verwerking, riolering, milieubeheer (de kwaliteit van de bodem, de beheersing van geluidshinder, verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven, ongediertebestrijding), lijkbezorging en de begraafplaats.

Aandacht voor welzijn en preventie wordt steeds belangrijker als je het hebt over volksgezondheid. Vanwege toenemende vergrijzing en een steeds groter aantal mensen met psychosociale problematiek is het belangrijk om in te zetten op een zo gezond mogelijk leven voor zoveel mogelijk mensen. Dit doen we vanuit de principes van “Positieve gezondheid” waarbij niet alleen wordt gekeken naar de lichamelijke kant van gezondheid maar ook naar het vermogen je aan te passen, welbevinden, eigen regie, veerkracht, participatie en zingeving.

Ook duurzaamheid behoort tot dit programma. Met het vaststellen van het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027 ligt er een nieuwe ambitie voor Vlieland. De opgave die er ligt is groot. We willen de komende jaren belangrijke stappen gaan zetten. Dat is spannend maar biedt gelijktijdig ook kansen voor het eiland en haar bewoners.

Het gaat om de taakvelden:
0.9 Vennootschapsbelasting
7.1 volksgezondheid
7.2 riolering
7.3 afval
7.4 milieubeheer
7.5 begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast**
2. **Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het GWRP**
3. **Inzicht in de Pfas vervuiling op het eiland**
4. **Verduurzaming van Vlieland**
5. **Ontwikkelen van een nieuw meerjarenprogramma duurzaamheid**
6. **Een stevige doorontwikkeling van de Vlielandse circulaire economie**
7. **Een efficiënte en circulaire afvalinzameling tegen gezonde tarieven**
8. **Doeltreffend en geactualiseerd VTH-beleid**
9. **Verbeteren van de mentale gezondheid**

Speerpunt 1. Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast

In tegenstelling tot de winter 2023-2024, met extreme regenval voor lange periode, kenmerkte het begin van 2025 zich door lange perioden van droogte. Deze tegenstellingen geven dan ook aan dat zowel extreme natheid als extreme droogte zaken zijn die meer de norm gaan worden in Nederland. Het bufferen van regenwater om toe te voegen aan de (kwetsbare) zoetwaterbel van Vlieland, zonder het creëren van overlast is de doelstelling. Samen met Wetterskip, Staatsbosbeheer, Provincie, Vitens en andere partijen zijn hier diverse werksessies over geweest. Ook het Deltaprogramma zoet water met de gemeenschappelijke Waddeneilanden is in 2025 wederom opgestart. Hierin is naast het belang van buffering van zoet water ook aandacht voor het minimaliseren van wateroverlast voor bewoners en toeristen. De constatering van Pfas in de rioolwaterzuivering en op diverse plekken op het eiland heeft gezorgd voor een tijdelijke aandachtverschuiving om oorzaak en de gezondheidsrisico's hiervan in kaart de brengen.

In 2025 is verder het Hoogwaterprotocol (HWP) van Vlieland volledig herzien en zijn alle stakeholders geïnterviewd. Hieruit bleek dat er op meerdere punten verbetering mogelijk is. Zo zijn partijen niet volledig bekend met hun verantwoordelijkheden of zijn niet met de nieuwste versies van het HWP geïnformeerd.

In 2024 is de waddendijk afgerond waardoor het dorp tot 2050 voldoet aan de normen van het Deltaprogramma en de daarbij aangenomen zeespiegelstijging. Onder het pad van de dijk is een nieuwe drain gelegd voor het afvoeren van regenwater wat door de nieuwe vergrote duiker afgevoerd wordt. In diverse tuinen achter de dijk is de Japanse Duizendknoop geconstateerd; in de zomer van 2024 werd deze verwijderd.

Wat gaan we doen in 2026?

- Uitvoering geven aan het nieuwe programma 'water en riolering'
- Eventuele terugkomst Japanse Duizendknoop monitoren

- Klimaatadaptatie integreren in ruimtelijke ordening
- Het geactualiseerde HWP voor het begin van het stormseizoen communiceren met de betrokken partijen.

Speerpunt 2. Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het GWRP

In 2024 is het gemeentelijk programma water en riolering vastgesteld. Vlieland heeft ca 1072 rioolaansluitingen, 18,5 km vrijverval riolering en 13,9 km persleidingen. In verhouding tot gemeenten aan de wal zijn de rioleringen relatief nieuw. Tussen 2007 en 2023 is ca 31% van het vrijverval riool geïnspecteerd. In 2025 zijn met name aanpassingen gedaan aan het rioolsysteem als gevolg van de vernieuwing van de dijk. Aandachtspunt hier is de nieuwe drainage achter de dijk die is aangelegd door Rijkswaterstaat. Doordat het nieuwe calamiteitenpad aan de oostkant hoger ligt dan de achtertuinen kan hier wateroverlast ontstaan.

Wat gaan we doen in 2026?

- Het riool/berging riool Esdoornlaan vervangen
- Wateroverlast sportveld voorkomen door het getrapt wegpompen; deze werkzaamheden worden meegenomen in de renovatie van de Kampweg
- Afstemmen met Rijkswaterstaat over het aansturen van de nieuwe duiker door de Waddendijk, in de vorm van een nieuwe beheersovereenkomst afsluiten.
- De effecten van de nieuwe drainage achter de Waddendijk monitoren, in verband met het verhoogde profiel van het calamiteitenpad.
- Maatregelen uitvoeren ter bestrijding van de wateroverlast op het sportveld, als onderdeel van vernieuwing Kampweg.
- Plaatsen van tegels “hier begint de zee” bij straatkolken in de Dorpsstraat

Speerpunt 3. Inzicht in de Pfas vervuiling op het eiland

In 2025 is duidelijk geworden dat er sprake is van Pfas vervuiling op het eiland. Er zijn verhoogde waarden aangetroffen in de rioolwaterzuiveringsinstallatie (hierna RWZI). Het is belangrijk om de oorzaak te achterhalen van deze vervuiling, de gemeente trekt hierin op met het Wetterskip en de FUMO. In 2026 zijn er SPUK gelden beschikbaar voor onderzoek naar Pfas, in samenwerking met andere Friese gemeenten wil de gemeente Vlieland hier aanspraak op maken.

Wat gaan we doen in 2026?

- Onderzoek uitvoeren
- De vervuiling in kaart brengen
- Optrekken met andere Friese gemeenten, het Wetterskip en de FUMO

Speerpunt 4. Verduurzaming Vlieland

Met het ondertekenen van het Nationaal Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om Nederland te verduurzamen. Onderdeel van het Nationaal Klimaatakkoord is duurzaam verwarmen van de bebouwde omgeving. De regievoering hiervan ligt bij de gemeenten. Gemeente Vlieland heeft in haar Transitie Visie Warmte 1.0 Vlieland op hoofdlijnen

aangegeven hoe wij dat tot 2030 willen gaan doen. Het uitvoeren van kansrijke pilots maakt daar onderdeel van uit.

De verduurzaming gaat verder dan alleen de warmtetransitie van de bebouwde omgeving. De raad heeft in 2023 het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027 vastgesteld. In dit document zijn de Vlielandse ambities weergegeven op het gebied van de energietransitie, circulariteit, duurzame mobiliteit en duurzaam gebruik van drinkwater. Op hoofdlijnen is aangegeven wat wij de komende jaren gaan doen om die ambities te bereiken. Ook de projecten uit het Programma Waddeneilanden (Regio Deal) op het gebied van duurzame energie en circulariteit zijn in het meerjarenprogramma opgenomen. Voorbeelden voor 2026 zijn het opstellen van een warmteprogramma voor het eiland, het verduurzamen van de gebouwde omgeving en de gemeentelijke gebouwen. Daarnaast gaan we bezig met een verduurzamingsprogramma om zoveel mogelijk huiseigenaren te helpen met het verduurzamen van hun woning. Ook zijn er projecten gestart die bijdragen aan een duurzame watervoorziening en een circulaire economie op het eiland.

Wat gaan we doen in 2026?

- Uitvoering geven aan de projecten zoals benoemd in het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027.
- Verdere invulling geven aan en uitvoeren van de projectlijnen Duurzame Energie en Circulaire Economie van Regio Deal De Waddeneilanden.
- Invulling geven aan de Transitie Visie Warmte door voor 31-12-2026 een Warmteprogramma vast te stellen.
- Inzetten op de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de gemeentelijke bezitten.

Speerpunt 5. Ontwikkelen van een nieuw meerjarenprogramma duurzaamheid

Het huidige meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027 gaat richting het einde. In dit meerjarenprogramma zijn doelstellingen en budgetten opgenomen om de kaders te stellen voor de duurzame ontwikkeling van Vlieland. Met het naderende aflopen van dit programma zal in 2026 gewerkt moeten worden aan een vervolg en een nieuwe begroting voor de daartoe behorende periode.

In dit meerjarenprogramma worden meetbare doelstellingen opgesteld voor de energietransitie, verduurzaming en circulaire economie op Vlieland. In tegenstelling tot de termijn van het huidige meerjarenprogramma valt de Regio Deal niet binnen de nieuwe. Er zal dus een grotere bijdrage vanuit de eigen begroting moeten komen en/of zal er moeten worden gezocht naar externe financierings- en/of subsidiebronnen.

Wat gaan we doen in 2026?

- Het evalueren van de doelstellingen in het aflopende meerjarenprogramma
- Eind 2026 zal er een startnotitie naar de Raad gaan om in 2027 het definitieve meerjarenprogramma op te stellen.
- Verder invullen en uitvoeren van de projectlijnen Duurzame Energie en Circulaire Economie van Regio Deal De Waddeneilanden.

Speerpunt 6. Een stevige doorontwikkeling van de Vlielandse circulaire economie

Het hebben van een circulaire economie biedt op allerlei fronten winst. Duurzaamheid staat voorop omdat je met een circulaire economie op transportbewegingen, het gebruik van nieuwe grondstoffen en het verbranden van oude, kunt besparen. Ook geeft het de lokale economie een impuls omdat je op Vlieland kringen afsluit die anders elders zouden eindigen. Daarnaast vindt circulariteit een doorwerking in onderwerpen zoals energie, water en biodiversiteit. Dit maakt een circulaire economie een waardevol onderwerp om in te investeren. In het meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027 zijn daarom ook doelstellingen voor een circulaire economie opgenomen.

Deze doelstellingen krijgen vorm in een aantal projecten die Vlieland stapsgewijs naar de beoogde resultaten brengen. Enkele voorbeelden zijn het onderzoek naar circulair af te sluiten afvalstromen op het eiland, het verder plasticvrij maken van Vlieland in samenwerking met burgerinitiatieven en het onderzoeken van mogelijkheden om circulair te gaan bouwen.

Wat gaan we doen in 2026?

- Het starten van projecten om materiaalstromen op het eiland te sluiten en een circulaire economie te bevorderen
- In te zetten op financiering vanuit de Regio Deal voor initiatieven op het gebied van circulaire economie
- Projecten en initiatieven van eilanders aanjagen, ondersteunen en financieren om een breed gedragen effect te creëren.

Speerpunt 7: Een efficiënte en circulaire afvalinzameling tegen gezonde tarieven

In 2025 is een project gestart vanuit Regio Deal projectlijn 5: Circulaire Economie. Dit project is opgestart met als doelstelling om kansen voor het circulair afscheiden van afvalstromen op het eilanden te onderzoeken. De scheiding tussen het huishoudelijk- en het bedrijfsafval was voor de gemeente de voornaamste aanleiding. Daarnaast helpt dit project de gemeente haar doelstellingen op het gebied van een circulaire economie, geschreven in meerjarenplan duurzame ontwikkeling 2023-2027, te realiseren.

Dit project heeft naast een duurzaamheidsdoelstelling ook een financiele component. Wanneer afvalstromen gescheiden worden en het eiland niet verlaten, zal de totale hoeveelheid afval die afgevoerd moet worden kleiner zijn.

De verkenning in 2025 maakt een project op grotere schaal in 2026 mogelijk. Hiervoor zal wederom naar financiering vanuit de Regio Deal gekeken worden.

Wat gaan we doen in 2026?

- Afronden van de verkenning
- Ons inzetten voor mogelijke vervolgstappen

Speerpunt 8: Uitvoering geven aan het geactualiseerd VTH-beleid uit 2025

Het VTH-beleid (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) behelst diverse domeinen waaronder, Milieu, Bouw en Woningtoezicht, APV, Drank- en Horecawet, Brandveiligheid en Handhaving. Dankzij het geactualiseerd beleid kan er op de diverse gebieden doeltreffend worden gehandeld. Het VTH-beleid zorgt ervoor dat de gemeente 'in control' blijft met als resultaat een veilige leefomgeving. Dankzij het nieuwe VTH-beleid kunnen we in 2026 handelen volgens de wijze die de Omgevingswet van ons vraagt.

Wat gaan we doen in 2026?

- Uitvoering geven aan het geactualiseerd VTH-beleid

Speerpunt 9: Verbeteren van de (mentale) gezondheid

Op Vlieland streven we naar gezonde inwoners die volop de kans krijgen én nemen om mee te doen aan de samenleving. We willen dat onze jeugd kansrijk opgroeit en dat onze ouderen zich zo lang mogelijk sterk en vitaal voelen. We zetten daarom volop in op preventie en werken hierbij vanuit de principes van "Positieve gezondheid": dit gaat ervan uit dat gezondheid meer is dan "niet ziek zijn". Gezondheid gaat ook over veerkracht, zingeving en meedoen in de maatschappij. Op regionaal niveau werken we hiervoor samen in de "Friese Preventie Aanpak". Ook werken we op basis van ons eigen plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Friese Integraal Zorg Akkoord (FriZA).

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) is het vervolg op het Integraal Zorgakkoord (IZA) en richt zich op het toegankelijk en betaalbaar houden van zorg door nauwere samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten. Het akkoord introduceert basisfunctionaliteiten (o.a. gezonde leefstijl, mentale gezondheid, kansrijk opgroeien) en een basisinfrastructuur in wijken en buurten om deze uit te voeren. Doelen zijn onder andere het personeelstekort in de zorg verminderen en de zorg gelijkwaardiger en toegankelijker maken en beter bereikbaar. Hiervoor stelt het Rijk structurele financiering en doorbraakmiddelen beschikbaar.

Wat gaan we doen in 2026?

- In samenwerking met TeamFRL en het onderwijs zetten we ons in voor een positieve sportcultuur en een gezonde leefstijl. We stimuleren gezonde voedingskeuzes en focussen hierbij extra op de doelgroep jongeren.
- We geven uitvoering aan het preventieplan op middelengebruik.
- We investeren op verschillende manieren in het mentaal welbevinden van onze inwoners en hebben hierbij aandacht voor diverse doelgroepen.
- We werken toe naar het terugdringen van beperkingen onder ouderen door het borgen van de training 'Stevig staan' en het vervolg daarop.
- We implementeren 'welzijn op recept' door de maatschappelijk werker in te zetten als welzijnscoach. Het implementeren van welzijn op recept zorgt ervoor dat de druk op zorg verlaagt en de zelfredzaamheid en participatie van ouderen en andere kwetsbare inwoners wordt bevorderd. Welzijn op recept richt zich op het verhogen van het

welbevinden van de patiënten en het verminderen van het zorggebruik in de eerstelijnszorg.
- We bouwen door op onze lokale preventie-infrastructuur en sluiten aan bij relevante regionale ontwikkelingen binnen het FriZa en AZWA.
- We zetten de transformatieplannen sociale basis en mentale gezondheid in. Transformatieplan mentale gezondheid richt zich op de mentale problematiek met als focus de jongeren. Het richt zich zowel op preventie als mensen met meervoudige ernstige psychische problemen. Transformatieplan sociale basis richt zich op de inwoners van het eiland om hen mee te laten doen in de samenleving. Het wil het voorveld versterken en eerder ingrijpen wanneer een inwoner hulp nodig heeft. Voor beide transformatieplannen heeft de gemeente Vlieland ingestemd met de implementatie fase.
- Op lokale passende wijze invulling geven aan de Wet integrale suïcide preventie.

Wat is de betrokkenheid van verbonden partijen?

Veiligheidsregio
Met de Veiligheidsregio Friesland (onder andere GGD) is een gemeenschappelijke regeling. Zij voeren gemeentelijke taken op het gebied van onder andere volksgezondheid. De regeling heeft tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op onder andere het terrein van publieke gezondheidszorg. De bijdrage voor het onderdeel gezondheidszorg is voor 2026 geraamd op € 66.688.

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)
De FUMO voert taken en bevoegdheden uit voor de deelnemers op het gebied van het milieu en de omgevingswet. Naast vergunningverlening, toezicht en handhaving geven zij ook advies over bijvoorbeeld geluid-, lucht-, water- en bodemvraagstukken.
De totale bijdrage aan de FUMO is voor 2026 geraamd op € 89.542.

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)
Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten.

N.V. Fryslân Miljeu Noardwest
Het komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingstaken. Jaarlijks sluit de gemeente Vlieland een dienstverleningsovereenkomst af met Fryslân Miljeu Noardwest. Hierdoor is de uitvoering van de taken te allen tijde gewaarborgd.

Kaderstellende nota's

- Gemeentelijk Programma Water en Rioleringen 2024-2027
- Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats voor de gemeente Vlieland 2013
- Afvalstoffenverordening gemeente Vlieland 2012
- VTH-Beleid 2025
- Beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027, 2023
- TVW 1.0 Vlieland (transitievisie warmte), 2021
- Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	1.532.825	1.677.226	1.828.050	1.795.814	1.692.749	1.727.527
Baten	1.244.089	1.328.296	1.446.449	1.245.824	1.219.664	1.238.857
Saldo voor bestemming nadelig	-288.737	-348.930	-381.601	-549.990	-473.085	-488.670
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000
Onttrekking aan reserve	239.285	206.000	231.000	246.000	137.100	137.100
Saldo na resultaatbestemming	-167.451	-260.930	-268.601	-421.990	-453.985	-469.570

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
700	Openbare gezondheidszorg	273.314	179.780	-93.533
730	Huishoudelijk afval	317.095	390.000	72.905
740	Bedrijfsafval	359.238	367.000	7.762
750	Rioleringen	290.466	410.505	120.039
760	Milieubeheer	128.880	0	-128.880
770	Duurzaamheid	496.439	308.064	-188.375
780	Ongedierebestrijding en afvoeren kadavers	3.576	0	-3.576
790	Lijkbezorging en begraafplaats	77.043	22.100	-54.943
Totaal		1.946.050	1.677.449	-268.601

Programma 8: Wonen en fysieke leefomgeving

Algemeen

Op 15 juli 2024 heeft de gemeenteraad het ‘Programma Wonen’ vastgesteld. Onderdeel van het programma is de wettelijk vereiste Woonzorgvisie. In het Programma Wonen worden voor het thema wonen de strategische (beleids)keuzes voor 2024 - 2028 gepresenteerd. Het programma Wonen geeft onder andere aan dat we op Vlieland zorgen voor een balans tussen verschillende generaties, met als uitgangspunt dat er voor elke levensfase een geschikte woonruimte is. Bij het Programma Wonen is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dat uitvoeringsprogramma is voor 2026 leidraad bij de uitvoering van het Programma Wonen.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (deels) in werking getreden. Inmiddels is daar zowel landelijk als op Vlieland twee jaar lang ervaring mee opgedaan. Al lerende en langzaam meebewegend wordt het gedachtengoed deel van het dagelijkse werken. Doordat de gemeente Vlieland hier al meerdere jaren op heeft geanticipeerd, is de overgang zonder veel problemen verlopen en zijn we in staat gebleken om het grotendeels ‘Vlielands eigen’ te houden, wat inhoudt dat we inwoners en ondernemers ontzorgen en bij de hand nemen om ook hen wegwijs te maken in het nieuwe speelveld. Het is vooral een kwestie van ervaringen opdoen, het instrumentarium verder verbeteren en aanscherpen en de ontwikkelingen, zoals de inmiddels groeiende jurisprudentie, blijven volgen. Het blijft telkens weer zoeken naar maatwerkoplossingen voor een kleine organisatie als Vlieland, maar ook naar het gegeven dat we een eiland zijn met een kleine gemeenschap en bijbehorende specifieke vraagstukken en omstandigheden. Voor wat betreft het inrichten van de instrumenten bestaat nog de nodige onzekerheid, die niet alleen inhoudelijk, maar ook technisch van aard is.

Vlieland moet een eiland blijven met een eigen gemeenschap, waarvan de samenstelling in balans is, waar goed geleefd kan worden, waar mensen met aandacht en zorg voor elkaar samenleven, dat bereikbaar blijft, waar recreanten naar draagkracht van het eiland worden

ontvangen in een natuurlijke omgeving die robuust is, waar de biodiversiteit floreert en waar mens en dier samen in een gezonde en duurzame omgeving kunnen blijven leven.

Het gaat om de taakvelden:
8.1 Fysieke leefomgeving
8.3 Grondexploitatie
1.3 Wonen en bouwen
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda uit het Programma Wonen 2024-2028**
2. **Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief een milieueffectbeoordeling, erfgoedbeleid en redengevende beschrijvingen van te beschermen objecten**
3. **Het verder blijven implementeren van de Omgevingswet**
4. **Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging**
5. **Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet**

Speerpunt 1: Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda uit het Programma Wonen 2024-2028.

In 2024 heeft de gemeenteraad het ‘Programma Wonen’ vastgesteld. Het Programma Wonen is integraal en bevat onze strategische keuzes voor de periode van 2024 tot 2028. Het programma wonen richt zich enerzijds op het beter benutten én vergroten van de bestaande woningvoorraad op Vlieland. Het programma wonen geeft daarmee invulling aan nationale en regionale afspraken over woningbouw, waaronder de realisatie van meer betaalbare koop- en huurwoningen tot en met 2030, maar ook huisvesting voor seizoens- en (semi) overheidspersoneel. Het programma omvat bovendien ook nog de uitgangspunten voor wonen en zorg.

Anderzijds geeft het Programma Wonen invulling aan de visie en beleidsoverwegingen van de gemeente Vlieland. Bijvoorbeeld hoe we omgaan met bevolkingsgroei, woonruimteverdeling, woningsplitsing en onrechtmatig gebruik (handhaving). Het Programma Wonen vormt de aanzet voor het aanscherpen van het (juridisch) instrumentarium, de huisvestingsverordening en de toekomstige handhaving daarvan. In dit programma is bovendien nadrukkelijk de verbinding gezocht met het sociaal domein, waaronder de levensloopbestendigheid en doorstroommogelijkheden voor verschillende (en kwetsbare) groepen. Dit gaat zowel om de relatie tussen wonen en zorg, als ook personeelshuisvesting, waaronder passende huisvesting van tijdelijke

seizoenmedewerkers en het voorkomen van misstanden in de verhuur- en huisvestingspraktijk.

Wat gaan we doen in 2026?

- We gaan aan de slag met de punten voor 2026 uit de uitvoeringsagenda van het Programma Wonen.
- We gaan verder met het (strategisch) aanjagen, verwerven en/of vrijmaken van bestaande en nieuwe (bouw)locaties voor de realisatie van nieuwbouw.
- We zijn onderdeel van de projectgroep om te komen tot de realisatie van huisvesting voor (semi) overheidspersoneel
- In samenwerking met WoonFriesland starten we de realisatie van appartementen in het voormalig gebouw van de bibliotheek.

Speerpunt 2: Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief een milieueffectbeoordeling, erfgoedbeleid en redengevende beschrijvingen van te beschermen objecten

Vanaf 1 januari 2024 werken we met het tijdelijke omgevingsplan. Voor de transitiefase, dat is de fase tot het moment waarop het definitieve omgevingsplan wordt vastgesteld, hebben we met alle vijf Waddeneilanden een handboek op laten stellen. Daarmee proberen we ook in 2026 de werkprocessen goed te laten verlopen, procedures goed te doorlopen en tijdig instanties en personen bij de procedures te betrekken waar dat nodig is. Ook het goed toepassen van het eigen gemeentelijke participatiebeleid is daarbij een aandachtspunt.

Voor het zee gedeelte van ons gemeentelijk grondgebied gelden nu binnen het tijdelijke omgevingsplan nog de regels van de Beheersverordening, die met alle 14 Waddengemeenten gezamenlijk is vastgesteld. De regels voor het omgevingsplan willen we opnieuw in gezamenlijkheid opstellen. We streven naar een set basisregels die in ieder geval voor een regeling in het omgevingsplan in aanmerking komen en waaruit iedere gemeente zelf de regels kan halen die op haar grondgebied van toepassing zijn. Daarvoor is een werkgroep in het leven geroepen waarin we zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordigd zijn. Omdat er 14 gemeenten bij betrokken zijn en de materie erg complex is, zal dit een langdurig proces worden dat in 2032 afgerond moet zijn, het jaar dat iedere gemeente in Nederland haar omgevingsplan voor het gehele grondgebied vast moet hebben gesteld.

De techniek is nog altijd niet optimaal. Met meerdere gemeenten zijn we een nieuwe aanbesteding begonnen in een zoektocht naar een goede (mogelijk nieuwe) softwareleverancier. Voor de implementatie van het omgevingsplan en het werken met het tijdelijke omgevingsplan zijn we afhankelijk van goede software. De huidige software schiet daarin nog veel tekort en de wijze waarop het is ingericht kost veel extra tijd en inspanning bij het maken van het omgevingsplan. Dit is niet een Vlielands probleem, maar het hele land worstelt hier mee en leidt tot verhoogde kosten. Die kosten kunnen we op Vlieland nog altijd dekken vanuit de jaarlijkse bijdrage van het Rijk voor de implementatie van de Omgevingswet.

In 2026 wordt verder gewerkt aan het opstellen en mogelijk afronden van het omgevingsplan, exclusief het zee-gedeelte. Dit is een intensiever en ingewikkelder opgave

dan eerst gedacht (zie hiervoor met betrekking tot de software), maar we zijn een eind op weg. In meerdere sessies is de raad meegenomen in het proces en de inhoud van het omgevingsplan. Dit zal in 2026 mogelijk nog een vervolg krijgen. De cultuurhistorische en archeologische inventarisatie is afgerond, het omgevingskwaliteitskader is vastgesteld en er is een verordening voor de fysieke leefomgeving gemaakt die meegenomen gaat worden in het omgevingsplan. Al die deelproducten gaan onderdeel uitmaken van het omgevingsplan. In 2026 willen we tot een vaststelling van het omgevingsplan komen. Daarvoor vinden meerdere gesprekken plaats met stakeholders als provincie, Rijkswaterstaat, de Veiligheidsregio, Wetterskip, Staatsbosbeheer en dergelijke. Daarnaast gaat het plan binnen de gebruikelijke procedure ook aan bewoners worden voorgelegd.

In 2025 hebben we een cultuurhistorische en archeologische inventarisatie afgerond. Daarmee hebben we zo goed als alle waarden op Vlieland in beeld. Nu is de vraag wat we met die waarden gaan doen. Vanuit de inventarisatie moeten keuzes worden gemaakt voor het omgevingsplan en de uitvoering. Er is besloten om erfgoedbeleid te maken waarin de keuzes worden beschreven en gemotiveerd. En er is besloten om voor een bepaald aantal objecten redengevende beschrijvingen te maken die gebruikt kunnen worden bij vergunningverlening, om tot goede afwegingen te komen inzake het behoud van cultuurhistorische waarden.

Wat gaan we doen in 2026?

- Met de raad en bevolking elementen uit het omgevingsplan en/of andere elementen van de Omgevingswet bespreken
- Ketenpartners en stakeholders betrekken bij het proces
- Het omgevingsplan en de milieubeoordeling minimaal tot de vaststellingsfase opstellen
- Met de werkgroep basisregels Waddenzee werken aan een set regels voor de Waddenzee en Noordzee
- Erfgoedbeleid en redengevende beschrijvingen opstellen
- Tot de vaststelling werken met het tijdelijk omgevingsplan
- Met de overige gemeenten de aanbestedingsprocedure van de software doorlopen

Speerpunt 3: Het verder blijven implementeren van de Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Inmiddels is de Wet twee jaar in werking, maar heel Nederland is nog altijd aan het ervaren wat dit betekent voor het eigen instrumentarium, voor de eigen organisatie en de werkwijzen, en wat dit met zich mee zal brengen voor de vergunningverlening, de handhaving en het toezicht. Een eerste trits uitspraken geeft daarvoor al enige richting, maar het leren en ervaren vraagt voortdurend aandacht voor een verdere implementatie. De ervaringen van de afgelopen twee jaren laten zien dat de Wet vooralsnog voldoende ruimte biedt om op een eigen Vlielandse manier te blijven werken. We zijn goed in staat de eigen inwoners en ondernemers te ontzorgen en te ondersteunen bij het zich een weg door het nieuwe speelveld banen.

In de Omgevingswet is een sterkere nadruk komen te liggen op toezicht en handhaving. Dit betekent onder meer structurele controles door toezichthouders op de naleving van de wetgeving. De controles richten zich op het plaatsen en gebruiken van bouwwerken zonder de vereiste omgevingsvergunning, dan wel op de controle of in overeenstemming met

vergunningen wordt gebouwd. Ook wordt de naleving op de huisvestingsverordening gecontroleerd. Hiervoor maken we gebruik van zowel externe als interne toezichthouders. Vanuit de Regio Deal wordt de komende twee jaar inzet geleverd voor het verzamelen van bewijslast voor aanpak van het tweede woninggebruik.

Wat gaan we doen in 2026?

- Blijven leren en ervaring opdoen met het werken onder de Omgevingswet.

Speerpunt 4: Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging

Op 1 januari 2024 is ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) deels in werking getreden. Die inwerkingtreding ziet alleen op nieuwbouw in de gevolgklasse 1. Dat is nog altijd niet uitgebreid met meerdere categorieën. In de eerste twee jaren is gebleken dat een gering aantal van de aanvragen ziet op een bouwactiviteit die onder de Wkb valt. De ervaring is dat onder de bouwers en de architecten langzaam maar zeker meer kennis van die nieuwe Wet voorhanden is, maar dat er dus in informatieve zin nog altijd het nodige van de gemeente wordt gevraagd. We gaan ervan uit dat de praktijk steeds meer ervaring opdoet en dat de processen telkens wat beter zullen verlopen.
Voor het technisch bouwtoezicht en de bouwcontroles wordt tot dusver externe deskundigheid ingezet. Voor 2026 zal dit vooreerst worden voortgezet. Het is belangrijk om te blijven kijken wat de gevolgen zijn en ervaring op te doen. Daarna kunnen steeds gerichtere keuzes worden gemaakt.

Wat gaan we doen in 2026?

- De werkwijze van de eerste twee jaren eerst voortzetten en ervaringen opdoen
- Aan de hand van de ervaringen het ‘Vlielandse’ proces verfijnen

Speerpunt 5: Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet

Het proces om te komen tot een nieuwe ruimtelijke adviescommissie voor Fryslân heeft enige tijd stilgelegen. De verwachting is dat dit in 2026 opnieuw wordt opgepakt. Hierbinnen wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is om tot een eiland-specifieke adviescommissie te komen, met inbreng van lokale deskundigheid.
Daarnaast maakt de gemeente deel uit van De Friese Aanpak waarbinnen provinciebreed gezamenlijk zaken worden opgepakt met betrekking tot de Omgevingswet.
En tot slot is er een kernteam van alle vijf Waddeneilanden waarin de projectleiders implementatie Omgevingswet iedere zes weken bij elkaar komen om zaken rondom de implementatie te bespreken. Aanvullend daarop bespreken zij ook hoe om te gaan met Rijks- en provinciale regelgeving en nieuwe ontwikkelingen op het terrein van de fysieke leefomgeving.

Wat gaan we doen in 2026?

- Blijven samenwerken, in meerdere verbanden, aan de implementatie van de Omgevingswet en het afstemmen van beleidsterreinen.

Wat is de betrokkenheid van verbonden partijen bij dit programma?

Welstandszorg Hûs en Hiem
Hûs en Hiem behartigt binnen een gemeenschappelijke regeling de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de omgevingskwaliteit, bestaande uit o.m. de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân.
De totale bijdrage aan Hûs en Hiem wordt in 2026 geraamd op rond de € 12.000.

FUMO
De FUMO voert taken en bevoegdheden uit op het gebied van het milieu en de omgevingswet. Naast vergunningverlening, toezicht en handhaving geven zij ook advies over bijvoorbeeld geluid-, lucht-, water- en bodemvraagstukken, onder meer binnen het instrumentarium van de Omgevingswet.
De totale bijdrage aan de FUMO is voor 2026 geraamd op € 89.542.

Samenwerkingsverband Waddeneilanden (programma Waddeneilanden)
Het Samenwerkingsverband zorgt voor overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheeraspecten op het gebied van de fysieke leefomgeving tussen de Friese Waddeneilanden. Zij biedt daarbij ook ondersteuning ten aanzien van uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten. Voorts ondersteunt zij bij het voorbereiden en uitvoeren van gemeenschappelijk beleid.
De totale bijdrage aan het samenwerkingsverband Waddeneilanden is in 2026 geraamd op € 88.448.

Veiligheidsregio Friesland
De regio heeft binnen programma 8 tot doel het beoordelen en meedenken met de inrichting van het instrumentarium van de Omgevingswet, alsmede het beoordelen en adviseren bij vergunningsaanvragen of ingrepen die plaatshebben in de fysieke leefomgeving. De regio richt zich daarbij op gezondheidszorg, externe veiligheid en de brandweerzorg.
De totale bijdrage aan de Veiligheidsregio Friesland is in 2026 geraamd op € 291.070.

Kaderstellende nota's

- Programma Wonen 2024
- Beleidsregels kleinschalig wonen 2025
- Programma Waddeneilanden 2022
- Het tijdelijke omgevingsplan
- Omgevingskwaliteitskader 2025
- Huisvestingsverordening 2024
- Legesverordening 2024

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	510.450	678.087	380.561	394.551	403.061	412.902
Baten	173.278	233.049	136.000	136.000	136.000	136.000
Saldo voor bestemming nadelig	-337.172	-445.038	-244.561	-258.551	-267.061	-276.902
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-337.172	-445.038	-244.561	-258.551	-267.061	-276.902

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
800	Ruimtelijke ordening	264.826	0	-264.826
810	Bouw- en woningtoezicht	91.843	135.000	43.158
820	gemeentelijke gebouwen niet voor publieke dienst	23.893	0	-23.893
830	Volkshuisvesting	0	1.000	1.000
Totaal		380.561	136.000	-244.561

Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Algemeen

Het programma Algemene dekkingsmiddelen en financiering gaat over de treasury functie, aandelen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds, algemene baten en lasten zoals stelposten voor onvoorzien, de waardering van onroerende zaken (WOZ), de opbrengsten van algemene gemeentelijke belastingen: ozb, baatbelasting, woonforensenbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting, de lasten die betrekking hebben op de heffing en invordering van de hiervoor genoemde belastingen.

De onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves worden zo veel als mogelijk is verantwoord bij het programma waar de reserve betrekking op heeft.

Het gaat om de taakvelden:
0.5 Treasury
0.61 OZB woningen
0.62 OZB niet-woningen
0.64 Belastingen overig
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting**
2. **Volg het proces rondom de herijkingen van het Gemeentefonds**
3. **Een goed functionerende financiële administratie**

Speerpunt 1: Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting

We zoeken naar een methode van opleggen en innen die voor zowel de logiesverstrekker als de gemeente efficiënter is en zal zorgen voor een zo volledig mogelijke, vroegtijdige oplegging.
Het digitale nachtregister heeft hiermee inmiddels bij grotere gemeenten goede ervaringen opgedaan en hiervoor een steeds beter functionerend systeem ontwikkeld.

Wat gaan we doen in 2026?

- De ontwikkelingen op het gebied van het digitale nachtregister blijven volgen en onderzoeken of dit wellicht wel een haalbare oplossing biedt voor een efficiënte oplegging en inning van de toeristenbelasting in de toekomst.

Speerpunt 2: Volg het proces rondom de herijkingen van het Gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds herzien, met als doel een stabiel verdeelmodel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de gemeenten. Een ‘in groeipad’ zorgt ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt blijven. Daarvoor krijgen nadeelgemeenten een suppletie-uitkering, die de hoogte van de herverdeeleffecten beperkt. De bedragen voor 2026 en verder voor de suppletie-uitkering zijn afhankelijk van verdere besluitvorming. In afwachting hiervan heeft het Rijk besloten voor 2026 uit te gaan van de stand 2025 en dus de suppletie-uitkering door te trekken. Tot 2027 blijven de financiële gevolgen hierdoor beperkt tot maximaal € 37,50 per inwoner. Dat geldt voor alle gemeenten. Daarbij maakt het niet uit of uw gemeente voordeel of nadeel heeft van het nieuwe verdeelmodel. De gemeente Vlieland is een voordeel gemeente maar in onze meerjarenramingen mogen we hier geen rekening mee houden.

De minister heeft in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd dat er vanaf 2027 een nieuwe stap zal worden gemaakt in het groeipad. De aanpassingen in het model per 1 januari 2027 worden uiterlijk in het voorjaar van 2026 met de Kamer gedeeld.

Wat gaan we doen in 2026?

- Onze gemeente zal het proces rondom de verdeling van het Gemeentefonds blijven volgen.
- Het reeds gestarte proces van onderzoek naar ombuigingsmogelijkheden voortzetten zodat keuzes gemaakt en prioriteiten gesteld kunnen worden ten behoeve van behoud van een gezonde financiële situatie in combinatie met instandhouding van de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Speerpunt 3: Een goed functionerende financiële administratie

Zowel het systeem voor het begroten en verantwoorden als het systeem voor de financiële administratie worden op korte termijn in de huidige vorm niet meer ondersteund.

Wat gaan we doen in 2026?

- Nadat in 2025 nog keuzes gemaakt gaan worden met welke softwareleverancier wij verder gaan, zal het inrichtingswerk voornamelijk in 2026 plaats gaan vinden. De kosten

hiervoor zijn op dit moment nog niet duidelijk en zullen op een later moment bekend gemaakt worden.

Wat is de betrokkenheid van de verbonden partijen bij dit programma?

De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten is een verbonden partij bij dit programma.
BNG Bank is van en voor de publieke sector, bij deze bank draait het niet om zo veel mogelijk winst maar om maximale maatschappelijke impact.

Aandeelhouders hebben stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3510 aandelen van €2,50 nominaal. Dit is 0,00630 % van het totaal. In totaal zijn er 100 miljoen aandelen.
De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies, waterschappen en andere openbare lichamen.
Dividend wordt verantwoord onder beleggingen en financieringsresultaat onder dit programma.

Kader stellende nota's

Financiële verordening 2024
Treasury statuut 2024
Controleverordening 2024

Belastingverordeningen

De geldende belasting verordeningen zijn te vinden op Overheid.nl:
Precariobelasting
Hondenbelasting
Onroerende zaakbelasting
Toeristenbelasting
Forensenbelasting
Besluit budgetbeheer 2023

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	1.924.195	790.496	457.166	757.778	996.869	1.233.331
Baten	8.979.462	8.412.237	8.728.038	8.911.749	9.147.534	9.483.380
Saldo voor bestemming nadelig	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming voordelig	7.055.267	7.621.741	8.270.872	8.153.971	8.150.665	8.250.049
Toevoeging aan reserve	520.000	0	0	0	238.503	0
Onttrekking aan reserve	625.420	325.906	101.399	35.524	238.503	0
Saldo na resultaatbestemming	7.160.687	7.947.647	8.372.271	8.189.495	8.150.665	8.250.049

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
900	Beleggingen en financieringsresultaat	25.834	29.740	3.906
920	Uitkeringen gemeentefonds c.a.	0	5.383.000	5.383.000
930	onvoorziene uitgaven en budgetruimte	236.000	0	-236.000
940	Gedetacheerd personeel en werken voor derden	71.849	71.849	0
950	Wet WOZ en heffen en invorderen belastingen	123.483	6.000	-117.483
970	Gemeentelijke belastingen algemene middelen	0	3.237.449	3.237.449
990	Mutaties van reserves	0	101.399	101.399
Totaal		457.166	8.829.437	8.372.271

Paragrafen

Paragraaf 1
Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf staat het beleid van de gemeente Vlieland voor de lokale heffingen 2026. De kaders waarbinnen dit beleid zich moet bevinden zijn de Gemeentewet en Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV), artikel 10, bevat de paragraaf lokale heffingen ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid voor de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt:
    - de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, waarbij de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden
    - de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen
    - de uitgangspunten die bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Volgens het BBV nemen gemeenten in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten van kostendekkende onderdelen op.

In het begrotingsjaar is 37% van onze inkomsten afkomstig uit gemeentelijke heffingen. Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan.

Er is uitgegaan van een stijging van 5,835% inflatiecorrectie in overeenstemming met het besluit in de kadernota 2026, voor de toeristen- en forensenbelasting is een afwijkend percentage gebruikt, namelijk 10% eveneens volgens het besluit bij de kadernota 2026. De inflatiecijfers op dit moment zijn aanleiding om ook meerjarig meer te indexeren als wat we de afgelopen jaren hebben gedaan. We gebruiken hiervoor de gecombineerde bbp-index uit de meicirculaire 2025 omdat deze index ook gebruikt is voor onze uitgaven. Uit de Meicirculaire 2025 van het gemeentefonds blijkt ook dat de gemiddelde gemeentelijke

woonlasten met 5,835% zijn gestegen van 2024 op 2025, hier sluiten wij ons dus bij aan. Bij de begroting 2027 zullen we dat weer doen en dan zal blijken of de gemiddelde gemeentelijke woonlasten zijn gestegen met de bbp-index of dat op dat moment bijstelling van de budgetten nodig is.

Naast de verschillende belastingen zullen ook de tarieven voor Afvalstoffenheffing, Reinigingsrechten bedrijven, leges omgevingswet, leges burgerzaken en Begrafenisrechten en de rioolrechten met een percentage wat rond de 5,835% ligt, worden verhoogd. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats bij de vaststelling van de belastingverordeningen in december.

Vergelijkingen met de belastingtarieven in andere gemeenten, de lokale lastendruk en de woonlasten zijn te vinden op de website van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen (www.coelo.nl) en van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (www.waarstaatjegemeente.nl).

Begripsbepaling
De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies.

- De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt waarvoor deze opbrengsten worden ingezet. Onder de algemene belastingen vallen onder andere de onroerendezaakbelastingen, de toeristenbelasting, de forensenbelasting, de hondenbelasting en de precariobelasting.
- De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde bestemmingsheffingen. Voor deze heffingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing.
- De belangrijkste retributies zijn de leges, vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst. Zo betalen inwoners een bijdrage voor het aanvragen van een paspoort of een (omgevings)vergunning. Ook voor de leges geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Gemeentelijke belastingen
De geraamde OZB-opbrengsten van 2026 zijn verhoogd met de prijsindexatie (inflatie) van 5,835%. Voor de daaropvolgende jaren is de gecombineerde bbp-index uit de meicirculaire 2025: 4,39%, 4,37%, 4,15% gebruikt.
Dit geldt eveneens voor de overige belastingen (hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting).

Belasting, heffing en leges

Belasting/heffing/leges	2024 Werkelijk	2025 Begroot	2026 Begroot	2027 Begroot	2028 Begroot	2029 Begroot
Ozb niet-woningen Gebruiker vanaf 2023	167.081	187.434	198.371	207.079	216.129	225.098
Ozb niet-woningen Eigenaar vanaf 2023	212.096	217.971	230.690	240.817	251.341	261.771
Ozb woningen	383.654	383.292	405.657	423.465	441.971	460.313
Baatbelasting riolering recreatiewoningenterrein	217	0	0	0	0	0
Woonforensenbelasting	289.974	315.000	346.500	361.711	377.518	393.185
Toeristenbelasting	1.952.126	1.750.000	1.985.000	2.072.142	2.162.694	2.252.446
Hondenbelasting	13.877	18.208	19.270	20.116	20.996	21.867
Precariobelasting	50.305	49.096	51.961	54.242	56.612	58.962
Afvalstoffenheffing	338.444	359.500	380.000	380.000	380.000	380.000
Reinigingsheffing bedrijven	206.692	211.500	223.000	223.000	223.000	223.000
Rioolheffing	210.964	245.417	260.141	275.750	292.295	300.833
Leges Algemeen	140.077	120.000	130.000	130.000	130.000	130.000
Registratie woningzoekenden	1.365	400	1.000	1.000	1.000	1.000
Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen	112.548	180.000	135.000	135.000	135.000	135.000
Lijk bezorgings- en grafrechten	23.086	21.000	22.000	22.000	22.000	22.000
	4.102.508	4.058.818	4.388.590	4.546.322	4.710.556	4.865.475

Onroerendezaakbelasting
De onroerendezaakbelasting (OZB) genereert de op één na hoogste belastingopbrengst voor de gemeente Vlieland. De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en voor niet-woningen) en een gebruikersbelasting (voor niet-woningen). De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen op basis van de waarde van de onroerende zaak. De waarderingsgrondslagen worden periodiek vastgesteld, volgens de regels in de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ).

In deze programmabegroting 2026 wordt uitgegaan van een inflatoire opbrengststijging van 5,835%. De feitelijke tariefontwikkeling is afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in de gemeente. Definitieve tarief voorstellen voor 2026 worden voorgelegd bij behandeling van de verordening OZB in de raadsvergadering van december 2025.

Precariobelasting
De opbrengsten worden verhoogd met 5,835% inflatiecorrectie. Het algemene tarief voor terrassen en winkeluitstallingen bedraagt voor 2026 € 64,96 per m2.

Toeristen- en Forensenbelasting
De opbrengsten Forensen- en Toeristenbelasting zijn op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren en een indexering van 10% verhoogd. Het tarief voor de Toeristenbelasting komt daarmee op € 2,58 in 2026. Bij de meerjarenramingen wordt ervan uitgegaan dat er geen wijziging zal zijn in het aantal overnachtingen. De forensenbelasting volgt de toeristenbelasting en wordt met hetzelfde percentage verhoogd. Het tarief hiervoor wordt € 1.854,41.

Tot een verhoging van de opbrengst toeristen- en forensenbelasting met 10% in plaats van 5,835% waarmee de overige belasting opbrengsten zijn verhoogd, werd besloten in de raad van 7 juli 2025. De raad besloot hiertoe, omdat er investeringsruimte moet blijven om de leefbaarheid op het eiland voor zowel gasten als inwoners op pijl te houden. Dit besluit levert in 2026 € 85.000 extra ruimte in de begroting voor nieuwe investeringen. Door indexering loopt dit bedrag op tot € 105.000 in 2029.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
hotels/pensions	140.000	140.000	140.000	140.000
groepsverblijven	2.000	2.000	2.000	2.000
kampeerterreinen	207.000	207.000	207.000	207.000
recreatiewoningen/appartementen	110.000	110.000	110.000	110.000
jachthaven	110.000	110.000	110.000	110.000
totaal	**569.000**	**569.000**	**569.000**	**569.000**
overzettingen Doeksen	200.000	200.000	200.000	200.000
totaal grondslag toeristenbelasting	**769.000**	**769.000**	**769.000**	**769.000**
geraamde opbrengst	**€ 1.985.000**	**€ 2.072.142**	**€ 2.162.694**	**€ 2.252.446**

Hondenbelasting
De opbrengsten worden verhoogd met 5,835% inflatiecorrectie.

Hondenbelasting	Vieland 2025	Vlieland 2026	Stijging t.o.v. 2025	Nederland 2025
eerste hond	€ 91,31	€ 96,64	5,8%	€ 26,03
iedere volgende hond	€ 141,71	€ 149,98	5,8%	

Kwijtscheldingsbeleid
Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in onze gemeente in aanmerking voor kwijtschelding van lokale belastingen en heffingen. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij ook een vermogenstoets plaats heeft. Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente volgt overigens de advisering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
In de begroting 2026 is, evenals voorgaande jaren rekening gehouden met een totaalbedrag van € 6.000 aan kwijt te schelden lokale heffingen.

Bestemmingsheffingen en leges
Beleidsuitgangspunt is 100% kostendekkendheid van de verschillende heffingen en leges. Vanwege de (landelijk) wettelijk verplicht vastgestelde tarieven voor identiteitsbewijzen en rijbewijzen kan bij deze heffingen dat uitgangspunt niet worden gehanteerd.
De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Kortom: het

maakt de afwegingen over de hoogte van tarieven inzichtelijk en het maakt daarmee het besluitvormingsproces helder. Niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de burger.

Pas wanneer gemeenten duidelijk maken hoe tarieven tot stand gekomen zijn, is een tariefvergelijking van diverse gemeente mogelijk. Als niet duidelijk is hoe een tarief tot stand gekomen is en hoeveel van de toe te rekenen kosten betaald worden uit de algemene middelen levert de onderlinge vergelijking van tarieven niet het gewenste inzicht op.

Leges
Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven maximale tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel (per titel) niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of en met hoeveel procent het tarief verhoogd wordt. Het vaststellen van de tarieven in de Legesverordening is een bevoegdheid van de Raad.

Omdat de toe te rekenen kosten grotendeels gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen.

De tarieventabel bij de legesverordening kent drie titels, te weten:
Titel 1. Algemene dienstverlening
Titel 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
Titel 3. Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

De afzonderlijke kostendekkendheid van deze onderdelen als ook de integrale kostendekkendheid van deze onderdelen zijn als volgt;

Kostendekkendheid leges

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 133.317	€ 130.000	97,51%
Kostendekking Titel 2	€ 157.894	€ 135.000	85,50%
Kostendekking Titel 3	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking totale tarieventabel	**€ 291.211**	**€ 265.000**	**91,00%**

Bij titel 1 wordt het verhogen van de tarieven beperkt voor wat betreft de paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte. Voor bijvoorbeeld de ontheffingen en huwelijksleges lijkt nog wel ruimte voor verhoging van de tarieven.

Bij titel 2 lijkt een verhoging van de tarieven eveneens mogelijk. Vanwege de komst van de omgevingswet is dit onderdeel nog steeds in beweging. De komende jaren wordt er onderzoek gedaan om te komen tot een snellere dienstverlening met als gevolg een lagere kostenpost wat effect zal hebben op de kostendekkendheid.

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij veel gemeentes niet kostendekkend.

Wat de tarieven werkelijk zullen worden is nog niet geheel duidelijk. Dit zal bepaald worden in overleg met de vak afdelingen bij het opstellen van de diverse verordeningen, die in december zullen worden vastgesteld.

Begraafplaatsleges
De tarieven worden met 5,835% verhoogd (leges voor werkzaamheden). Er is meer dan voldoende ruimte om de tarieven te verhogen.

Begraafplaats leges

Kosten		Bedrag
7.5	Begraafplaatsen	€ 76.943
	Overhead	€ 20.414
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 97.357**

Opbrengsten		Bedrag
1	Begraafplaatsen	€ 22.000
Totaal Opbrengsten		**€ 22.000**

Totaaloverzicht	Bedrag
Totaal kosten	€ 97.357
Totaal opbrengsten	€ 22.000
Kostendekkendheidspercentage	**22,60%**

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt op grond van de kadernota 2026 is dat de tarieven voor het ophalen en verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen kostendekkend zullen worden vastgesteld. Uit de kostendekkendheidsberekening blijkt dat er ruimte is om de tarieven voor 2026 te verhogen. Met hoeveel procent het tarief hierdoor moet stijgen moet bij het opstellen van de verordeningen precies berekend worden met exacte informatie over aantallen meer- en éénpersoonshuishoudens. In onderstaande tabel is voorlopig uitgegaan van een tariefverhoging van 5,835% het percentage wat volgens de meicirculaire 2025 het gemiddelde stijgingspercentage voor gemeentelijke woonlasten is van 2024 op 2025.

Tarieven Afvalstoffenheffing				
	Vieland 2025	Vlieland 2026	Stijging t.o.v. 2025	Nederland 2025
éénpersoonshuishouden	€ 280,00	€ 296	5,83%	€ 288,00
meerpersoonshuishouden	€ 374,00	€ 396	5,83%	€ 369,00

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kosten		**Bedrag**
2.1	Verkeer en vervoer	€ 16.302
7.3	Afval	€ 338.095
	Overhead	€ 94.888
	BTW	€ 49.731
Totaal Kosten		**€ 499.016**

Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 380.000
Totaal Opbrengsten		**€ 380.000**

Totaaloverzicht	**Bedrag**
Totaal kosten	€ 499.016
Totaal opbrengsten	€ 380.000
Kostendekkendheidspercentage	**76,15%**

Reinigingsrecht bedrijfsafval

Bij de berekeningen voor de kostendekkendheid bleek dat er voor de reinigingsrechten nog steeds een behoorlijke ruimte is om de tarieven te verhogen. De stijgende tarieven van de kosten voor afvalinzameling werken ook voor bedrijfsafval behoorlijk kostenverhogend. Evenals voor de afvalstoffenheffing is voorlopig uitgegaan van een tariefverhoging van rond de 5,835%.

Kostendekkendheid bedrijfsafval

Kosten		Bedrag
7.3	Afval	€ 192.238
	Overhead	€ 93.318
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 285.556**

Opbrengsten		Bedrag
1.1	reinigingsrecht	€ 223.000
Totaal Opbrengsten		**€ 223.000**

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 285.556
Totaal opbrengsten		€ 223.000
Kostendekkendheidspercentage		**78,09%**

Riool

De aanslagen zijn afhankelijk van het waterverbruik. Er zijn in totaal ongeveer 900 aansluitingen. Op sommige aansluitingen zijn meerdere huishoudens aangesloten. Het nieuwe GPWR is op 18 juni 2024 door B&W vastgesteld. Op dit moment wordt bij de rioolrechten uitgegaan van een stijging van het tarief van 6%, in overeenstemming met het MJOP.

Tarieven Rioolstoffenheffing				
	Vieland 2025	Vlieland 2026	Stijging t.o.v. 2025	Nederland 2025
per 50m3, tot 300m3 waterverbruik	€ 63,67	€ 67,49	6%	€ 222,00
per 100m3, tussen 301 - 1000m3 waterverbruik	€ 127,34	€ 134,98	6%	€ 233,00
per 1000m3, boven 1000m3 waterverbruik	€ 1.273,40	€ 1.349,80	6%	

Kostendekkendheid rioolheffing

Kosten		**Bedrag**
7.2	Riolering	€ 284.566
	Voorziening	-€ 144.464
	Overhead	€ 76.666
	BTW	€ 43.373
Totaal Kosten		**€ 260.141**

Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Rioolheffing	€ 260.141
Totaal Opbrengsten		**€ 260.141**

Totaaloverzicht	**Bedrag**
Totaal kosten	€ 260.141
Totaal opbrengsten	€ 260.141
Kostendekkendheidspercentage	**100,00%**

De tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrecht en rioolrecht zijn voorlopig. De definitieve tarieven worden voorgelegd bij het vaststellen van de belastingverordeningen in december.

Paragraaf 2
Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en verantwoording provincie en gemeenten wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de gemeente en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. In feite zou het weerstandsvermogen ook kunnen worden omschreven als de mate waarin de gemeente in staat is omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de opstelsom van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserves en de stille reserves. Met het vaststellen van de kadernota 2026 is besloten met ingang van het begrotingsjaar 2025 de minimale ondergrens van de algemene reserve vast te stellen op 2 miljoen. Op 31 december 2026 bedraagt de algemene reserve naar verwachting € 5.171.224, exclusief het resultaat van 2026. De voeding en de beschikking over de reserve wordt jaarlijks door de gemeenteraad bepaald.
Stille reserves zijn er nauwelijks.

Structurele weerstandscapaciteit

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.
In de begroting 2026 is een stelpost voor prijsstijgingen opgenomen van € 236.000 die oploopt tot € 941.000 in 2029.
Daarnaast is de structurele begrotingsruimte een maat voor de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen.

Inventarisatie van de risico's

Onderstaand volgt een korte inventarisatie van mogelijke risico's. Wij hebben getracht deze lijst zo compleet mogelijk te maken. Toch is niet met zekerheid te zeggen of de lijst uitputtend is.

Sociaal Domein

Met name de kosten van individuele trajecten in de jeugdzorg vormen voor kleine gemeenten een risico omdat deze kosten van jaar tot jaar zeer kunnen verschillen. Als een jongere intensieve zorg nodig heeft kunnen de kosten op lopen tot € 100.000 per cliënt. Regelmatig is het ook zo dat deze intensieve zorg langer nodig is dan 1 jaar.
Ook maatwerkvoorzieningen kunnen van jaar tot jaar zeer verschillen. Bijvoorbeeld woningaanpassingen vormen een risico voor de gemeente Vlieland. De afgelopen jaren laten zien dat de kosten voor maatwerkvoorzieningen zomaar € 160.000 per jaar hoger kunnen zijn dan het vorige jaar. Voor zowel jeugdzorg als voor de maatwerkvoorzieningen zien we de laatste jaren de kosten toenemen en komen er piekjaren voor.
Tot slot is de verwachting dat ook de kosten voor dagactiviteiten de komende jaren zullen toenemen.

Een reserve Sociaal Domein heeft de gemeente Vlieland niet. Vanwege de cijfers in de jaarrekening 2024 van het stijgende aantal jeugdigen dat hulp heeft gezocht en vanwege de verwachting dat de tarieven van zorgaanbieders zullen stijgen is m.i.v. 2025 hiervoor wel een structurele stelpost opgenomen. Deze post loopt op van €69.000 tot € 72.000).

Foute inschattingen in Meer Jaren Onderhoud Plannen.

De kosten voor vervanging en groot onderhoud in de MJOP's zijn gebaseerd op inspecties en reële
schattingen. In totaal bedraagt de omvang van de voorgenomen investeringen vanuit de MJOP's en het vervangingsinvesteringen overzicht voor tractiemiddelen in de planperiode 2026- 2029 afgerond 8,3 miljoen. Er is een kans op een foute inschatting, zowel voor de ingeschatte levensduur en kwaliteit van de kapitaalgoederen als op de ingeschatte prijs. Door de economische situatie wordt door partijen hoger ingeschreven dan in de afgelopen jaren. Daardoor is er amper meer sprake van aanbestedingsvoordelen. Ten tijde van de Covid-pandemie en de oorlog in Oekraïne zijn de prijzen van grondstoffen veel verder gestegen dan voorzien.
Dit kan leiden tot hogere kapitaallasten, daarom zijn in deze begroting ook de kapitaallasten meegenomen voor de berekening van de hoogte van de stelpost prijsstijgingen. Onvoorziene investering of investeringen die veel eerder moeten worden gedaan als ingeschat worden hiermee echter niet ondervangen.
Voor het risico van stijging van kapitaallasten maar ook een te geringe omvang van de voorzieningen voor groot onderhoud en de onderhoudsstaat van b.v. de gebouwen, wordt gerekend met een percentage van 10% van 8,3 miljoen plus € 408.000 (het totale geraamde bedrag te onttrekken aan de onderhoudsvoorzieningen in 2026).

Herijking gemeentefonds

De voortdurende onzekerheid over de financiën vraagt veel van gemeenten, besluitvorming is moeilijk wanneer onduidelijk blijft op welke structurele middelen wij kunnen rekenen. Dit geldt voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds maar ook voor de specifieke uitkeringen.
Zelfs bij toegezegde gelden is vaak niet duidelijk met welke middelen de gemeente Vlieland rekening kan houden omdat de maatstaven voor verdeling niet duidelijk zijn. Verdeling op basis van b.v. inwoneraantallen zijn voor een kleine gemeente als Vlieland altijd nadelig.

Toeristenbelasting

De belangrijkste belastingopbrengst van de gemeente Vlieland is de toeristenbelasting (€ 1.985.000 op een totale opbrengst belastingen van € 4.388.590, dat is 45%, in 2025 42%). De grondslag van deze opbrengst is gevoelig voor de conjunctuur en afhankelijk van het weer (vooral in de jachthaven en op de kampeerterreinen). Daarnaast bestaat ten aanzien van deze opbrengst het risico dat de grondslag wordt aangetast door structurele ontwikkelingen in de toeristische sector zoals wijzigingen in de vakantiebestemmingen van de gasten. Ook is het afwachten wat de btw-verhoging op kort verblijf vanaf 1 januari 2026 voor gevolgen zal hebben op het aantal boekingen. Een fluctuatie van 20% (€ 360.000) in de baten kan zich door dergelijke ontwikkelingen naar schatting voor doen.

Zorgwijk De Boswijk

Er is een 40-jarige lineaire lening aan gegaan met een vast rentepercentage voor de gehele looptijd. Deze lening bedraagt € 15.084.000.
Daarnaast gaat de gemeente er van uit dat het risico van leegstand en dus van huurderving minimaal is en slechts zal bestaan uit mutatieleegstand. Voor de woningen lijkt dat gezien de woningmarkt op Vlieland ook op langere termijn realistisch.
De zorgvilla met zeven studio's is ontworpen uitgaande van de visie in het Visiedocument De Bakens Verzet van "zo gewoon mogelijk wonen", ook in een intramurale zetting van 7x24-uur zorg. Door een zorgvilla te maken met studio's zonder de uitstraling van een instellingsgebouw, is de verwachting dat ook bij eventuele wijzigingen van de financiering van de ouderenzorg door de rijksoverheid, het vastgoed goed verhuurbaar blijft. Oftewel dat ook bij een nog verdere extramuralisering door het rijk, de zorgvilla z'n waarde en verhuurmogelijkheden behoudt.
Tenslotte gaan we er van uit dat er ook voor het welzijnsgebouw steeds voldoende huurders zullen zijn die de benodigde opbrengsten genereren. Naast commerciële functies zoals bijvoorbeeld een fysiotherapiepraktijk en een kapper, zal het gebruik overigens voor een belangrijk deel bestaan uit het ouderenwelzijnswerk van de gemeente Vlieland. Dat betekent dat er vanuit het welzijnsbeleid voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om dit gebruik mogelijk te maken.
De geprognotiseerde exploitatielasten liggen jaarlijks rond de € 650.000
Al met al een groot project voor de gemeente Vlieland, waar wel wat onzekerheden aan kleven, die zouden kunnen leiden tot negatieve resultaten.

Subsidies Stichtingen

De gemeente verstrekt subsidies aan verschillende stichtingen. Met behulp van deze subsidies kunnen deze stichtingen voorzieningen, op het door de raad voor zowel inwoners als gasten van Vlieland gewenste niveau, in stand houden. Steeds meer dringt zich echter de vraag op, of voorzieningen op het huidige niveau in stand gehouden kunnen worden, met de subsidies zoals ze nu verstrekt worden.
Voor het risico wordt gerekend met 10% van het totale subsidiebedrag; € 1.019.600

Pensioen- en wachtgeldvoorziening wethouders

Op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) heeft een Arbeidsongeschikte burgemeester of wethouder recht op doorbetaling van zijn wedde tot zijn aftreden. Vervolgens is er recht op wachtgeld. Een arbeidsongeschikte wachtgeldgerechtigde kan recht houden op een verlengde uitkering bij arbeidsongeschiktheid. Duurt daarna de arbeidsongeschiktheid van de

burgemeester/wethouder/wachtgeldgerechtigde voort? Dan is er recht op een verlenging van de wedde of de wachtgelduitkering naar verhouding van de mate van arbeidsongeschiktheid tot uiterlijk de pensioengerechtigde leeftijd. Door verzekeringsvoorwaarden kan de gemeente in sommige gevallen ondanks een afgesloten arbeidsongeschiktheidsverzekering geconfronteerd worden met extra kosten. Daarnaast heeft de gemeente een voorziening voor het pensioen van wethouders. Grondslagen voor de waardering van deze voorziening zijn een rekenrente die in lijn is met de rente die geldt voor individuele waardeoverdrachten en de sterftetafel GBM/GBV met een leeftijdsterugstelling m/v 5/1 of v/m 3/3. Wijzigingen in rekenrente en sterfte tabel maken soms grote extra toevoegingen aan de voorziening nodig.
Het jaarlijkse budget voor toevoegingen aan de voorziening bedraagt: € 100.000.

Leningen

	Restschuld in euro's	
Geldnemer	31-12-2025	31-12-2026
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	448.571	392.500
Stichting Flidunen	146.250	130.000
Tennisvereniging TCV '91	13.750	9.167
Energie coöperatie	146.667	128.333
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	4.482.759	4.310.345
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	150.000	100.000
Duinwijck	210.000	200.000
Totaal	**5.597.997**	**5.270.345**

Op dit moment is er geen reden om aan te nemen dat de stichtingen/verenigingen niet aan hun betalingsverplichtingen zouden kunnen voldoen. Voor de leningen van de Duinwijck zijn er wel zorgen, bij de jaarrekening 2024 zijn daarom maatregelen genomen. Op de balans staat daarom een lager lening bedrag als de daadwerkelijk afgesloten lening. Daarnaast wordt 10% van het leningen bedrag opgenomen in de risico tabel.

Gewaarborgde geldleningen

Voor liquiditeitstekorten van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de G8 staat de gemeente Vlieland garant tot een bedrag van € 908.000.

Bij het instemmen met de koopovereenkomst met Woon Friesland op 11 juli 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de gemeentelijke achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Leningen van Woon Friesland ter financiering van investeringen in de gemeente Vlieland worden hiermee geborgd tot een bedrag van 10 miljoen.

Mocht Woon Friesland zijn leningen niet meer kunnen afbetalen, dan neemt het WSW de betaalverplichtingen over. Als het WSW deze betaalverplichting niet uit eigen vermogen en bij de corporatie te innen obligo kan voldoen moeten Rijk en gemeente ieder voor 50% bijspringen. Op grond van hun rol als achtervanger moeten zij in dat geval renteloze leningen aan het WSW verstrekken.
Het is op dit moment onwaarschijnlijk dat dit zich voor doet maar mocht het zich voor doen dan zal de gemeente geconfronteerd worden met de rentelasten van ten hoogste 5 miljoen.

Ontwikkelingen

Naast de hierboven genoemde risico's zijn er de laatste jaren ook wat ontwikkelingen die voor elke gemeente risico's met zich meebrengen:

Klimaat

Extreme weersomstandigheden zorgen ervoor dat vastgoed kan worden beschadigd. We hebben in het verleden al tornado's gezien die daken er af rukken, maar ook natheid, droogte en hitte kunnen bijvoorbeeld impact hebben op fundering, schilderwerk, wegen etc. Op de langere termijn van 10 jaar wordt dit risico naar verwachting groter.

Cyber onveiligheid

Cyber onveiligheid zal als risico verder toenemen. Beheersmaatregelen zijn hiervoor, in tegenstelling tot het risico hiervoor, eenvoudiger zelf te nemen door een ISMS te implementeren.

Inflatie

Inflatie kan de financiële positie van gemeenten bedreigen. We hebben de impact van de energierekening al gezien, maar ook op andere terreinen (onderhoudskosten, nieuwbouw, salarissen, ICT kosten, etc.) kunnen de kosten sterker stijgen dan verwacht. Het is goed om als gemeenten diverse scenario's in beeld te hebben en via simulatie het weerstandsvermogen te bepalen in hoeverre je deze risico's kunt opvangen.

Wijzigingen inkomstenbelasting box 3

De aangekondigde wijzigingen in de inkomstenbelasting box 3 zijn van invloed op de plaatselijke economie. Straks moet afhankelijk van besluitvorming en persoonlijke situatie inkomstenbelasting worden afgedragen over werkelijke inkomsten in box 3. Welke uitwerking dit zal gaan hebben op de toeristische verhuur op het eiland is af te wachten.

Om het huidige voorzieningenniveau te handhaven, zijn vaak hoge investeringen nodig, of er ruimte is voor deze investeringen is moeilijk te bepalen nu er onzekerheid blijft bestaand over onze grootste inkomensbron, de algemene uitkering.

Het is onvermijdbaar, dat wij vanwege deze ontwikkelen onze algemene reserve zullen moeten aanspreken. Voor deze risico's is in de analyse een bedrag van 1 miljoen opgenomen.

Risico	Financieel gevolg	Kansklasse	Benodigde weerstands-capaciteit
Sociaal domein Jeugdzorg	100.000	70%	70.000
Sociaal domein maatwerkvoorzieningen	160.000	70%	112.000
Foute inschattingen MJOP's	870.800	50%	435.400
Toeristenbelasting	360.000	50%	180.000
Boswijk	650.000	10%	65.000
Subsidies stichtingen	101.960	10%	10.196
Pensioen en wachtgeldvoorziening wethouders	50.000	60%	30.000
Verstrekte leningen	5.270.345	10%	527.035
Garantstellingen	908.000	10%	90.800
Ontwikkelingen	1.000.000	90%	900.000
Totaal van de riscio's	9.471.105		2.420.431

Voor het kwantificeren van de risico's is gebruik gemaakt van onderstaande tabel;

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kansklasse	Toelichting kansklasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaran het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarscdhijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapciteit

Beschikbare weerstandsvermogen

Algemene reserve 31 december 2026 € 5.171.224

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande risico-inventarisatie bedraagt het maximaal benodigde bedrag € 2.420.431. Het is echter niet waarschijnlijk dat alle risico's tegelijk en in hun maximale omvang zullen optreden. Daarom gaan we uit van 90% zekerheid waardoor het bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit € 2.178.387 bedraagt.

De Ratio weerstandvermogen bedraagt 2,37 dit is in overeenstemming met onderstaande tabel (ruim)voldoende
Meerjarig stijgt de ratio weerstandvermogen door de stijging van de Algemene Reserve en door de aflossingen van de uitstaande leningen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

De volgende kengetallen dienen ter ondersteuning bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Structurele exploitatieruimte
5. Gemeentelijke belastingdruk

Bij de beoordeling van de financiële positie is het van belang de kengetallen van een adequate toelichting te voorzien.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
Nu kan er in een gemeente sprake zijn van het doorlenen, door weer aan andere partijen een lening te verstrekken: sportclubs, culturele organisaties, etc. Om vervolgens inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen moet de schuldquote zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden worden weergegeven. Op deze manier ontstaan twee indicatoren:

1. De netto schuldquote.
2. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.

Dit inzicht is uiteraard voor Vlieland zelf van belang, maar het is ook verplicht deze kengetallen in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente.

	2024 werkelijk	2025 prognose	2026 raming	2027 raming	2028 raming	2029 raming
netto schuldquote	165%	182%	213%	212%	203%	211%
netto schuldquote gecorrigeerd	117%	136%	169%	171%	166%	177%
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft.						
De te hanteren indicaties zijn:						
· Schuldquote onder de 100%:		voldoende				
· Schuldquote boven de 100%:		matig				
· Schuldquote boven de 130%:		onvoldoende				

De gemeente Vlieland heeft volgens deze cijfers meerjarig onvoldoende investeringsruimte. Verhoudingsgewijs heeft de ontwikkeling van de nieuwe zorgwijk ervoor gezorgd, dat voor een kleine gemeente als Vlieland een grote investering werd gedaan. Hiervoor moest een hoge lening worden aangetrokken. Bij kleinere gemeenten hebben dergelijke projecten dan ook gauw een negatieve uitwerking op het kengetal netto schuldquote en automatisch ook op het volgende kengetal solvabiliteitsratio. Een kengetal staat echter nooit op zichzelf maar moet in samenhang met de overige kengetallen beoordeeld worden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel (percentage) van het totaal van wat de gemeente aan geldwaarde heeft (balanstotaal) wordt gevormd door het eigen vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of ze alles kan betalen en of er voldoende geld beschikbaar is.

De solvabiliteitsratio is een veel gebruikt financieel vergelijkingsgetal. Het geeft relatief snel inzicht in de financiële positie van een organisatie en specifiek in de financiering. De stelregel is hierbij: hoe lager de solvabiliteit, hoe minder eigen vermogen de organisatie heeft om eventuele tegenvallers op te vangen of om te investeren.

	2024 Werkelijk	2025 raming	2026 raming	2027 raming	2028 raming	2029 raming
solvabiliteitsratio:						
solvabiliteitsratio	18%	18%	18%	18%	18%	18%
Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.						
De te hanteren indicaties zijn:						
· Solvabiliteitsratio 50% en hoger:			voldoende			
· Solvabiliteitsratio lager dan 50%:			matig			
· Solvabiliteitsratio kleiner dan 30%:			onvoldoende			

Structurele exploitatieruimte

Deze indicator geeft aan of de begroting structureel en reëel (echt) in evenwicht is. Hierbij gaat het om het onderscheid tussen structurele (meerjarige) en incidentele (eenmalige) inkomsten en uitgaven.
Voorbeelden van structurele inkomsten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Structurele uitgaven zijn bijvoorbeeld de personeelskosten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De incidentele inkomsten en uitgaven verschillen per jaar. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele inkomsten en de structurele uitgaven over meerdere jaren niet veranderen en ongeveer even hoog zijn, is evenwichtiger en zekerder dan een begroting waarin de inkomsten en uitgaven per jaar in hoogte en aard verschillen. Dan is de begroting door de jaren heen afhankelijk van verschillende éénmalige zaken en daarmee zijn er meer onzekerheden. De structurele exploitatieruimte laat zien in hoeverre we structureel middelen beschikbaar hebben voor (noodzakelijk) beleidsinitiatieven.

De begroting moet structureel in evenwicht zijn en de provincie toetst daarop. Het is ook verplicht dit kengetal in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente.

Kengetal structurele exploitatieruimte	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bedragen zijn in 1000 tallen	Werkelijk	Prognose				
saldo baten en lasten	1.305	-350	169	-278	-95	-154
reservemutaties	200	776	562	507	143	53
Begrotingssaldo na bestemming	1.505	426	732	228	48	-101
incidentele B&L	-292	-251	-296	-306	-278	-188
structureel begrotingssaldo	1.213	175	436	-78	-230	-289
In percentages	9,97%	1,48%	3,68%	-0,66%	-1,92%	-2,35%

Geconcludeerd kan worden dat in 2026 geen structurele lasten worden gedekt door incidentele baten en dat de begroting voor dat jaar structureel en reëel in evenwicht is. Voor de jaren 2027 tot en met 2029 geldt dat helaas niet. Onzekerheden over de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn hiervoor een belangrijke oorzaak.
Een overzicht van incidentele baten en lasten is in de financiële begroting opgenomen.

Grondexploitatie:

De gemeente Vlieland kent geen grondexploitatie.

Belastingcapaciteit en structurele begrotingsruimte

De onbenutte belastingcapaciteit is een mogelijkheid de belastingen te verhogen om tegenvallers op te vangen of om nieuw beleid te realiseren. Het geeft aan welke rek er nog zit in de gemeentelijke uitgaven via het verhogen van de belastingen. Een maat daarvoor kan zijn de woonlasten per huishouden. Als die hoog zijn, zeker gezien de woonlasten gemiddeld in Nederland, zijn er weinig mogelijkheden de inkomsten te verhogen. Overigens zijn hier geen objectieve criteria voor te geven maar gaat het om politieke oordelen rond de vraag in hoeverre de hoogte van de woonlasten nog mogelijkheden biedt de onbenutte

belastingcapaciteit in te zetten. Aangezien de kosten van riolering al voor 100% worden gedekt door de betreffende tarieven, bestaat de mogelijkheid te voorzien in extra begrotingsruimte met name bij de algemene belastingsoorten: onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, afvalstoffenheffing, reinigingsheffing hondenbelasting en precariobelasting.

Gemeentelijke belastingcapaciteit	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	227	219	297	325	353	353	374
Rioolheffing voor gezin	150	150	158	165	174	191	202
Afvalstoffenheffing voor gezin	324	324	329	340	355	374	396
Eventuele hefffingskorting voor gezin	0	0	0	0	0	0	0
Totale woonlasten Vlieland voor een gezin	701	693	784	830	882	918	972
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	776	811	904	944	994	1052	1052
Belastingcapaciteit	**89%**	**94%**	**86%**	**88%**	**92%**	**87%**	**92%**

Samenvattend

De kengetallen schuldquote en solvabiliteit zijn bij de gemeente Vlieland sinds de investeringen in de Boswijk onvoldoende. Daarnaast zien we in deze begroting dat meerjarig de structurele exploitatie ruimte negatief is geworden. Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat er nog wel ruimte is om belastingen te verhogen. Hier is dus enige exploitatie ruimte te vinden.
Voor nieuwe investeringen is op basis van de gegevens zoals ze nu bekend zijn geen dekking binnen de begroting. Deze dekking zal gezocht moeten worden in het genereren van extra middelen of bezuinigingen.

Paragraaf 3
Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen komt in de verschillende begrotingsprogramma's terug. In deze paragraaf wordt het gevoerde beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud als een "dwarsdoorsnede" vanuit de programma's aangegeven. Daarmee is het tegelijkertijd het beleidskader voor dit onderwerp. Kapitaalgoederen worden in deze paragraaf onderverdeeld in de categorieën: wegen (inclusief openbare verlichting en civiele kunstwerken), riolering, waterstaatswerken (inclusief oeverconstructies), groen (inclusief begraafplaats) en gemeentelijke gebouwen. Alle kapitaalgoederen moeten onderhouden worden en dit onderhoud is onder meer bepalend voor de kwaliteit van het voorzieningenniveau in onze gemeente.

Alhoewel tegenwoordig assetmanagement als speerpunt wordt gezien, voeren wij door onze kleinschaligheid dit soort beleid al jaren uit.
Assetmanagement is de internationale term voor het optimaal beheren van kapitaalgoederen (assets) die van waarde zijn voor ons. De invulling van 'optimaal' wordt ingegeven door de doelen die worden nagestreefd en de balans tussen prestaties, risico's en kosten.
Theoretisch wordt in eerste instantie de afschrijftermijn opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Wanneer die onderhoudsperiode aanstaande is wordt aansluitend een inschatting gemaakt of het noodzakelijk is en of het verantwoord is om het uit te stellen, of moet worden aangepast.

In onderstaande tabel zijn de beleidskaders en beheersplannen per kapitaalgoed aangegeven:

Kapitaalgoed	Beleid			Beheer			Voortgang Onderhoud
	Nota aanwezig	Looptijd	Kwaliteit niveau	Plan aanwezig	Looptijd	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig/Uitgesteld
Waterstaatsobjecten	Nee			Ja	2024-2033	Ja	Uitgesteld, deels achterstallig
Riolering	Nee			Ja	2024-2033	Ja	Uitgesteld
Groen	Nee			Ja	2019-2023	Nee	Onbekend
Gebouwen	Nee			Ja	2025-2028	Ja, 2029 als 2028	Achterstallig
Boswijk	Nee			Ja	2024-2033	Ja	Goed
Wegen	Nee			Ja	2025-2028	Ja, 2029 als 2028	Uitgesteld
Openbare verlichting	Ja	Onbepaald	Beschrijving	Ja	2025-2028	Ja, 2029 als 2028	Goed

In onderstaande tabel zijn de onderhoudslasten per kapitaalgoed en de exploitatiebaten per kapitaalgoed weergegeven. Buiten beschouwing blijven bijvoorbeeld salariskosten en kapitaallasten.

Onderhoudslasten Waterstaatsobjecten	2025	2026	2027	2028	2029
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	0	0	0	0	0
Klein onderhoud exploitatielasten	36.000	32.000	47.000	32.000	32.000
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**36.000**	**32.000**	**47.000**	**32.000**	**32.000**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**12.037**	**12.037**	**12.037**	**12.037**	**12.037**
Onderhoudslasten Riolering	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	0	0	0	0	0
Klein onderhoud exploitatielasten	74.000	119.000	94.000	64.000	64.000
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**74.000**	**119.000**	**94.000**	**64.000**	**64.000**
Totaal heffing kapitaalgoed	**247.217**	**261.941**	**277.550**	**294.095**	**302.633**
Onderhoudslasten Groen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Klein onderhoud exploitatielasten	14.200	14.200	148.358	149.493	151.326
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**14.200**	**14.200**	**148.358**	**149.493**	**151.326**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
Onderhoudslasten Gebouwen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	0	0	0	0	0
Klein onderhoud exploitatielasten	154.536	120.889	122.889	124.889	124.889
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**154.536**	**120.889**	**122.889**	**124.889**	**124.889**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**150.000**	**150.000**	**151.000**	**151.000**	**151.000**
Onderhoudslasten Boswijk	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Toevoeging aan bestemmingsreserve	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Onderhoud onttrokken aan bestemmingsreserve	71.498	63.978	62.627	146.441	60.139
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**121.498**	**113.978**	**112.627**	**196.441**	**110.139**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**479.170**	**479.170**	**479.170**	**479.170**	**479.170**
Onderhoudslasten Wegen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	33.682	31.913	31.921	31.541	31.541
Klein onderhoud exploitatielasten	44.350	36.100	37.850	39.600	39.600
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**78.032**	**68.013**	**69.771**	**71.141**	**71.141**
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderhoudslasten Verlichting	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	0	0	0	0	0
Klein onderhoud exploitatielasten	14.503	14.503	14.503	14.503	14.503
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**14.503**	**14.503**	**14.503**	**14.503**	**14.503**
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen en één bestemmingsreserve voor het onderhoud van de kapitaalgoederen weergegeven. Voor de Boswijk is een bestemmingsreserve waarin baten en lasten van deze wijk worden geëgaliseerd.

Voorziening Waterstaatsobjecten	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	2.133.331	2.078.368	2.037.405	1.981.442	1.940.479
Toevoeging voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Onttrekking voorziening groot onderhoud	54.963	40.963	55.963	40.963	40.963
Stand per 31 december	**2.078.368**	**2.037.405**	**1.981.442**	**1.940.479**	**1.899.516**
Voorziening Riolering	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per 1 januari	548.098	477.491	333.027	268.948	250.975
Toevoeging voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Onttrekking voorziening groot onderhoud	70.607	144.464	64.079	17.973	24.830
Stand per 31 december	**477.491**	**333.027**	**268.948**	**250.975**	**226.145**
Er is geen voorziening Groen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Voorziening Gebouwen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per 1 januari	297.254	259.404	226.877	174.656	145.086
Toevoeging voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Onttrekking voorziening groot onderhoud	37.850	32.527	52.221	29.570	29.570
Stand per 31 december	**259.404**	**226.877**	**174.656**	**145.086**	**115.516**
Bestemmingsreserve Boswijk	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per 1 januari	601.543	539.347	491.491	448.343	324.737
Toevoeging Bestemmingsreserve	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Onttrekking Bestemmingsreserve	112.195	97.857	93.148	173.606	83.949
Stand per 31 december	**539.347**	**491.491**	**448.343**	**324.737**	**290.788**
Voorziening Wegen en openbare verlichting	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per 1 januari	916.296	764.428	606.841	497.095	335.636
Toevoeging voorziening groot onderhoud	33.682	31.913	31.921	31.541	31.541
Onttrekking voorziening groot onderhoud	185.550	189.500	141.667	193.000	193.000
Stand per 31 december	**764.428**	**606.841**	**497.095**	**335.636**	**174.177**

In de volgende tabel zijn de toekomstige investeringen in de kapitaalgoederen opgenomen. Deze investeringen komen voort uit de MJOP's maar zijn vanwege voortschrijdend inzicht in enkele gevallen doorgeschoven naar een later investeringsjaar of grotere projecten zijn in delen opgeknipt.
Daarnaast zijn er investeringen in sportcentrum Flidunen opgenomen, zoals ze zijn genoemd in het MJOP gebouwen. In welke vorm deze investeringen gaan plaatsvinden hangt af van de keuzes die gemaakt worden voor de toekomst van het sportcomplex. Deze investeringen zijn echter wel begroot om in ieder geval enige ruimte in de begroting te houden voor vervangingsinvesteringen.

Investeringen Waterstaatsobjecten	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringen Kapitaalgoed					
Glooiing Zuiderstrand 540 meter	325.000				
Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand		350.000			
Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand					500.000
Vervanging damwand dokje werkhaven					360.000
Vervanging NO-loswal werkhaven					780.000
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	8.750	8.750	0	0	37.762

Investeringen Rioleringen	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringen Kapitaalgoed					
omleggen rioolaansluitingen dijk/dorp	20.000				
Kampweg pompinstallaties sportveld	40.000				
Kampweg rioleringdeel leidingen e.d.	44.547				
Kampweg rioleringdeel leidingen e.d. bijdr. 3.	-30.306				
Kampweg rioleringdeel leidingen e.d.		100.000			
Vervanging riool Sparrenlaan		110.880			
Vervanging riool Molenglop		47.530			
Diversen nader te bepalen vgls GRP 4 2026		79.483			
Maatregelen IR riool Bremweg		30.000			
Verv. Asbestcement Leiding Eureka en Doniastate		122.220			
Verv./berging riool/infiltratieriool Esdoornlaan		80.000			
Groot onderhoud buffer Oosterseveld		85.000			
Vervangen HWA noordzijde DS 2-10 ca 45-60 meter		25.000			
Diversen nader te bepalen vgls GRP 4 2027			51.183		
Herstel riool omgeving Vorkduin 14			11.300		
Afkoppelen hemelwater Duinwijck			28.300		
Diversen, MJOP rio Klim. en Duurzaamheid				84.483	
Verv. Riool DS Boereglop DS 196					862.120
diversen oa klimaat & duurzaamheid 2029					84.483
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	1.904	12.073	1.513	1.408	15.777

Investeringen Groen	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringen Kapitaalgoed					
Vervangen Wave	25.000				
Vervangen Tractor MF 5455	75.000				
Vervanging groenvoorziening VDD-47-K			50.000		
Zitmaaier Iseki				35.000	
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	9.400	0	5.000	7.000	0

Investeringen Gebouwen	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringen Kapitaalgoed					
Poolcovers zwembad	21.054				
Sporthal vloer		50.270			
Vervangen beplating gemeente werf		70.969			
Zandfilter vervangen ivm anearobe roest			147.852		
Vervangen luchtbehandeling systeem			59.141		
Wanden Plenum			70.969		
Isoleren bak zwembad			23.656		
Vervangen electrisch hekwerk				25.000	
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	2.105	6.062	14.588	2.500	0

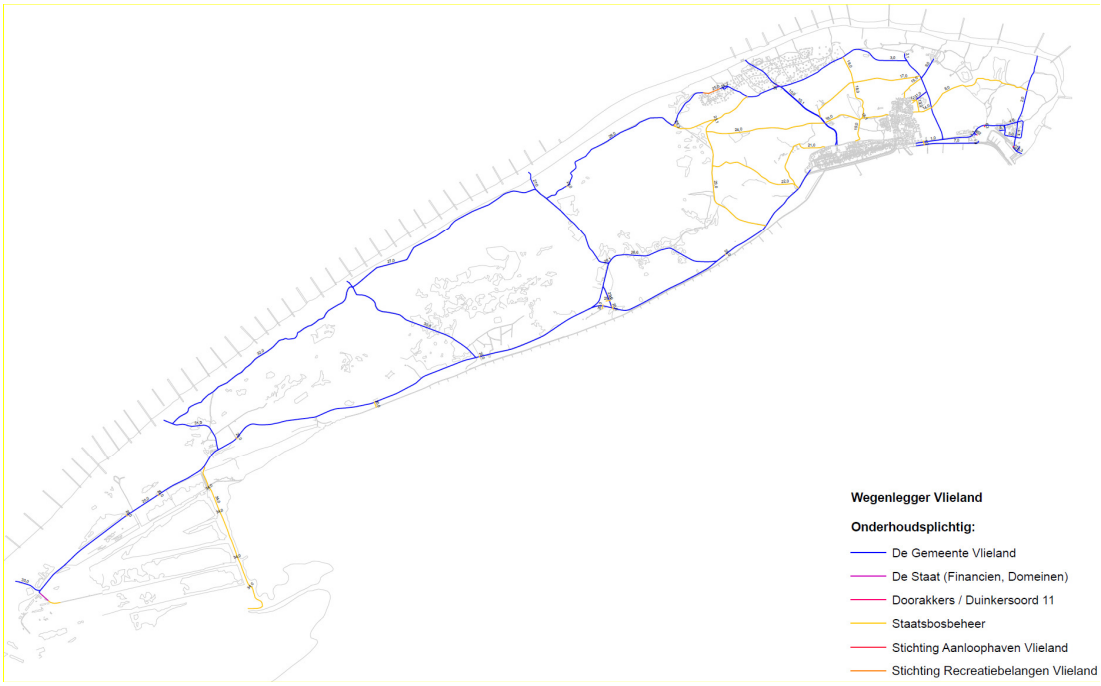
Investeringen Wegen en Openbare Verlichting	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringen Kapitaalgoed					
Reconstructie pad van 30	180.000				
Armaturen 26 stuks	16.320				
Kampweg wegdeel	1.100.000				
Kampweg wegdeel bijdragen 3.	-132.107				
Armaturen 60 stuks diverse locaties	33.240				
Kampweg wegdeel		1.395.000			
Masten 56 stuks diverse locaties		39.200			
Masten 11 stuks Vliepark en Ankerplaats			7.700		
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	34.701	60.379	257	0	0

Voor 2026 staat op de planning dat de diverse MJOP's beter onder de loep genomen zullen worden. Uit de keuzes die daarmee gemaakt worden zal moeten blijken welke extra toevoegingen aan de diverse voorzieningen noodzakelijk zijn.

Wegen

Op 27 mei 2024 heeft de Raad het MJOP 2025-2028 vastgesteld.
De kosten van groot onderhoud worden ten laste van de voorziening wegen geboekt.

Buiten het onderhoud wat in Programma 2 onder wegen verder is toegelicht, is alleen de voorbereiding van de Kampweg volgens het investeringsplan geraamd. De reconstructie zelf is momenteel in uitvoering en moet in 2026 zijn afgerond.
Met de reconstructie Kampweg wordt in september 2025 een start gemaakt waarna eind maart 2026 de oplevering plaatsvindt. Voorafgaand zijn belanghebbenden die gebruik maken van de Kampweg geïnformeerd en is er een informatieavond gehouden om de fasering door te spreken.
Met de (voorzichtig) geraamde kosten voor de Kampweg wordt de voorziening niet belast. De kapitaallasten komen ten laste van de exploitatie.

Voor 2025 stond het onderhoud van de Middenweg en Dreef opgenomen. Omdat daar nog bouwprojecten zullen plaatsvinden, is de herstrating van beide wegen verschoven naar 2026.
Na 2026 wordt een aantal grotere werken voorzien, zoals het herstraten van het westelijk deel van de Dorpsstraat in combinatie met het vervangen van de riolering, het zuidelijk deel van de Badweg, de Oude Postweg en een volgende onderhoudsbeurt van het fietspad langs de zeereep.
Het lange-termijnvooruitzicht inzake het verloop van de wegenvoorziening, wordt na een aantal jaren negatief. Na een nadere analyse voor de lange termijn van de benodigde verwachte onderhoudsinspanningen, zal er de komende jaren moeten worden nagedacht over hoe de wegenvoorziening voldoende op peil blijft. Voor de middellange termijn zullen

de noodzakelijke onderhoudswerken aan de wegen steeds minder kunnen worden gecombineerd met rioleringswerkzaamheden.

Openbare Verlichting

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de verlichting langs de openbare wegen. De lichtmasten zijn eigendom van de gemeente, het beheer en onderhoud van de lantaarnpalen is gezamenlijk met Friese gemeenten en de provincie uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. De organisatie van het beheer is in handen van een gezamenlijk opgerichte stichting, die in 2018 is omgevormd naar de coöperatie Openbare Verlichting en Energie Fryslân U.A., afgekort OVEF.

De gemeente heeft momenteel 321 lantaarnpalen/openbare verlichting-punten in beheer:
- in de bebouwde kom (inclusief veerdam): 241 stuks
- buiten de bebouwde kom (inclusief bedrijventerrein): 65 stuks
- signaalverlichting in de vorm van bolders bij de veerdam en bij de Jutter: 15 stuks

In december 2020 is een beleidsplan openbare verlichting door de raad vastgesteld.
https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR734759/1
Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten.
In 2024 is het MJOP openbare verlichting geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.
De vervangingsinvesteringen voor openbare verlichting zijn toegevoegd aan de het MJOP verlichting 2025-2028. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen. Elk jaar wordt bekeken of de geplande vervangingen van lichtmasten noodzakelijk zijn of eventueel uitgesteld kunnen worden.

Rioleringen

De afgelopen jaren is er veel aandacht besteed aan het toekomstbestendig maken van het gemeentelijk rioolstelsel. In aansluiting op de versterking van de Waddendijk zijn in 2025 diverse aanpassingen uitgevoerd aan de rioleringsinfrastructuur. Deze werkzaamheden betroffen onder meer het verleggen en aanpassen van aansluitingen op het bestaande rioolstelsel, om de waterafvoer ook onder veranderende klimaatomstandigheden te kunnen blijven waarborgen.
Het Gemeentelijk Programma Water en Rioleringen (GPWR), dat medio 2024 is vastgesteld als opvolger van het GRP 2016–2023, vormt het nieuwe beleidskader voor het beheer van afval-, hemel- en grondwater. In het GPWR is nadrukkelijk aandacht voor de gemeentelijke zorgplichten, klimaatadaptatie en de noodzaak tot integrale afstemming met andere infrastructurele projecten, zoals de dijkversterking.
De geactualiseerde onderhouds- en investeringsplanning uit het GPWR is verwerkt in het MJOP en vormt de basis voor de financiële onderbouwing in deze begroting. Hierbij is rekening gehouden met de volledige kosten, inclusief BTW en overhead. De komende jaren blijven we investeren in het verbeteren van de waterhuishouding op Vlieland, met oog voor duurzaamheid, veiligheid en leefbaarheid.

Gemeentelijke gebouwen

Jaarlijks worden de gebouwen van de gemeente geïnspecteerd en vindt er overleg plaats met de beheerders en/of gebruikers. Doel is een goede onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen en het voldoen aan de wettelijk gestelde eisen. Op basis van deze inspecties wordt een inschatting gemaakt van het te verwachten regulier en groot onderhoud en de daarmee gemoeide onderhoudskosten in het MJOP. Dit MJOP is alleen bedoeld om ons huidige areaal in stand te houden. Het actuele plan is voor de periode 2025-2028.

Alle objecten die worden genoemd heeft de gemeente momenteel in eigendom en soms in beheer en/of onderhoud. Van sommige objecten is weinig onderhoud te verwachten, zoals bijvoorbeeld het Dooienhûsje, de Huisartsenpraktijk, of de diverse woningen. Andere lopende projecten zoals de voormalige Bibliotheek en De Noordwester/Lepelaar, Flidunen etc. worden in afzonderlijke projecten separaat weergegeven Voor het laatst genoemde zal in 2026 een nieuwe MJOP worden gemaakt nadat de werkzaamheden zijn afgerond.

Sportcentrum Flidunen (De Uitlegger 2)

In 2025 zijn diverse stappen gezet in de toekomstvisie van het sportcentrum. Zo is er een bewonersavond georganiseerd om lokale participatie te garanderen. Daarnaast is er onder zowel bewoners als badgasten een uitgebreide online enquête gehouden. In de onderhoudsperiode zijn diverse urgente onderdelen aangepakt om te voldoen aan de wet- en regelgeving. Uit de laatste inspectie van de Fumo zijn nog geen acute zaken naar voren gekomen. De raad heeft vijf scenario's laten uitzoeken voor mogelijkheden om Flidunen en met name het zwembad te laten bestaan. Deze scenario's lopen van instandhouding tot nieuwbouw. Wat wij willen bereiken is dat met name de zwemfaciliteiten in de vorm en afmeting zoals deze nu is, in stand gehouden kan worden. Hiervoor dient minimaal geïnvesteerd te worden in de technische ruimte en de gerelateerde onderdelen als leidingwerk. Om onhoudbare exploitatielasten door toekomstige prijsontwikkelingen in energiekosten te voorkomen, willen we ook investeren in een duurzaamheidspakket van installatie en isolatie.

Gemeentehuis (Dorpsstraat 127)

In 2025 is er onder medewerkers op het gemeentehuis een enquête gehouden over de werkomgeving.
Hieruit bleek een sterke behoefte en een tekort aan kleinere vergaderruimtes voor online overleggen of informeel overleg. Aan de hand van deze uitkomsten is een interieurontwerp opgesteld om op het gebied van ontmoeten en overleg meer mogelijkheden te bieden. Deze wensen qua interieur willen we combineren met het noodzakelijk onderhoud aan de buitengevel en verduurzaming door middel van extra isolatie en een hybride ketel. Hiervoor is al een Dumava subsidie ontvangen.
Eind 2025/begin 2026 zullen we deze zaken voorleggen aan de raad.

Werkplaatsen / Gemeentewerf (Fortweg 1A en 2A)

De staat van de gevelbekleding en het dak zijn dusdanig dat de volledige schil vernieuwd moet worden. In 2025 zijn er enkele werkzaamheden en inspecties uitgevoerd bij stalen (constructieve) kolommen om de veiligheid van de constructie te garanderen. De te vernieuwen schil biedt kansen om verder te verduurzamen in isolatie en mogelijk een

groene gevel toe te passen. Om hierin de juiste keuzes te maken is een duurzaamheidsrapportage opgesteld en is een Dumava subsidie verstrekt.

De Noordwester/De Lepelaar (Dorpsstraat 150)

Voor de uitvoering van de nieuwe plannen is in 2025 vanuit de Regio Deal een externe projectleider ingehuurd. Het gebouw is uitgebreid bouwkundig geïnspecteerd en blijkt constructief en qua dak in goede staat. Bij de renovatie wordt het achterstallig onderhoud aan goten, voegwerk en schilderwerk meegenomen. Onderdeel van de renovatie van het gebouw zijn het aanbrengen van isolatie en de vernieuwing van het huidige verwarmingssysteem. Ook het interieur krijgt een upgrade. Na de verbouwing zal De Lepelaar qua standaard, duurzaamheid en onderhoud op een hoog niveau zijn.

De Jutter (Lutinelaan 3)

Jaarlijks worden de linoleum vloeren van De Jutter onderhouden en voorzien van een speciale Topshield laag. Hiermee kunnen we tot nu toe nog vervanging uitstellen. Op de middellange termijn zullen de vloeren wel moeten worden vervangen.
Door het jaarlijks- en periodiek onderhoud is er momenteel geen achterstallig onderhoud.

Het probleem van lekkage van het oostelijke gedeelte van het dak is opgelost. De reparaties die zijn gedaan hebben geholpen en de waterdichtheid van het dak is hersteld. De gemeente is in overleg geweest met de aannemers, verzekeraars en anderen partijen over de geleden schade. Het eindrapport is door de verzekeraar opgesteld. Maar van onze verzekeraar is nog geen concrete geldelijke toezegging voor de geleden schade.

In 2025 zijn twee Tiny Houses geplaatst voor vooralsnog de duur van 10 jaar, deze vallen niet onder het onderhoud van de gemeente. Pas in 2035 zal er een moment komen waarbij de gemeente de twee kan overnemen tegen boekwaarde.

Alef P. Hoedemakerslop 2

Het college heeft in juni 2024 een appartement aangekocht voor huisvesting van één van de twee wethouders. Het appartement boven de Poiesz supermarkt is nieuw gebouwd en opgeleverd in 2023. In 2026 worden er geen kosten aan onderhoud verwacht.

Voormalige bibliotheek – Dorpsstraat 152

De voormaling bibliotheek wordt in 2026 gesloopt ter voorbereiding op de nieuwbouw van sociale huurappartementen geëxploiteerd door WoonFriesland.

Apotheekhoudende huisartsenpraktijk – Molenglop 6

Gebouwd in de zomer van 2009. Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit pand.

Schuurtje begraafplaats – Kerkplein 7

Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit zeer kleine pand.

Ambtswoning burgemeester – Lutinelaan 35

In 2016 is de ambtswoning geheel gerenoveerd, het keukenblok is toen echter niet meegenomen. Planmatig staat deze opgenomen om te worden vervangen.

Helihaven – Havenweg 18A

De gemeente is eigenaar van de helikopterhaven en hangar en verhuurt deze aan UMGC ambulancezorg. De hangar bestaat uit een ruimte voor stalling van vervoermiddelen ten behoeve van ambulancevervoer en materieel/materialen voor de Grootschalige Geneeskundige Bijstand die op Vlieland wordt ingevuld door gemeentelijke vrijwilligers, en een afgescheiden ruimte ten behoeve van het onderbrengen van medewerkers die tijdens hun diensten gebruik maken van deze woon- en slaapvertrekken. Het pand is verbouwd en in gebruik en wordt volledig onderhouden door UMCG Ambulancezorg.
De landingsplaats met apparatuur en uitrusting, zoals verlichting en hekken is wel in beheer bij de gemeente. Kosten voor onderhoud beperken zich tot het instandhouden van hekwerken, bebording en speciale verlichting.

Havengebouw jachthaven - Havenweg 68-70-72-74

Het Havengebouw is eigendom van de gemeente, het onderhoud van dit gebouw wordt volledig gedaan door de huurder. Met de gebruiker is hierover overleg. Er lopen gesprekken over de staat van het gebouw en of enkele bouwfouten die opgelost zijn door de huurder niet de verantwoordelijkheid zijn van de eigenaar. Daarnaast moet er op termijn gekeken worden naar de mogelijkheden van verduurzaming en waterbesparing.

Boswijk: het zorg- en welszijnsgebouw – Boslaan 1 en Lutinelaan 2C

WoonFriesland draagt zorg voor het beheer en onderhoud van de woningen. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het zorg- en welzijnsgebouw. Het onderhoud zal volgens het MJOP worden uitgevoerd.

De energiebesparingen

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft ook duurzaamheidsverplichtingen voor ons gemeentelijk vastgoed. Eind 2023 is een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de verduurzaming van ons eigen gemeentelijk vastgoed opgeleverd. De afgelopen jaren is er al veel gebeurd, maar enkele gebouwen behoeven de benodigde aandacht. Dat zijn het gemeentehuis, sportcentrum Flidunen, De Noordwester en de bibliotheek. Niet toevallig staan juist deze gebouwen voor het moment dat grootschalig onderhoud nodig is. In 2025 is voor deze gebouwen verder onderzocht wat de mogelijkheden zijn, en zijn keuzes voorgelegd. De oude bibliotheek zal worden gesloopt, sportcentrum Flidunen zal worden gerenoveerd en de gemeentewerf wordt ook verduurzaamd. Bij renovatie/grootschalig onderhoud zal de verduurzaming een belangrijke onderdeel zijn. Bij nieuwbouw is het uitgangspunt volledig duurzaam.

In 2026 zullen verschillende projecten uitvoering krijgen zoals de sloop van de oude bibliotheek, het verduurzamen van de gemeentewerf en de renovatie van sportcentrum Flidunen.

Tractie- en overige hulpmiddelen

Voor het beheer van de tractiemiddelen is geen totaalbeleid vastgesteld. Wel is een meerjarenonderhouds- en vervangingsschema voor de tractie- en overige hulpmiddelen opgesteld. Gezien het geringe aantal voertuigen dat bij onze dienst in gebruik is, wordt dit schema door de eigen dienst opgesteld. Naar de huidige inzichten zijn voor de loop van de onderhavige meerjarenbegroting, de bestaande budgetten voldoende om de vervangingsinvesteringen te kunnen dekken.

Groenvoorziening

Gezien de geringe omvang van de hoeveelheid openbaar groen achten wij het niet zinvol hiervoor een beleidskader door uw raad vast te laten stellen. Het onderhoud vindt plaats binnen het bestaande budget van € 120.000 (product 530, openbaar groen).

Water- en kunstwerken

Met ingang van 2008 zijn enige objecten van Rijkswaterstaat overgenomen: damwanden in de (jacht-) haven, de glooiing, strandovergangen. Er is een afkoopsom ontvangen van Rijkswaterstaat. In de begroting 2026 is een beheers- en onderhoudsbudget opgenomen en is gerekend met de inzet van uren van de eigen dienst. Het onderhoud aan de damwanden in de haven wordt integraal afgestemd met de Stichting Aanloophaven Vlieland. Anders dan in het verleden zullen toekomstige vervangingen van deze damwanden worden geactiveerd. De selectieprocedure voor de adviseurs damwanden is positief doorlopen waarmee met een kwalitatieve selectie een professioneel adviesbureau ons gaat ontzorgen in dit traject. Met een hoofddoel om de nieuwe damwanden voor minimaal 50 jaar te laten functioneren. De uitvoering van fase 1, de eerste 415m1 damwanden van de nieuwe haven, moet tussen september 2026 en april 2027 plaatsvinden. Fase 2 is minder urgent, maar moet na de uitvoering van fase 1 plaatsvinden.

Tot nu toe werd het schadeherstel aan de klinkerglooiing in de west betaald uit het jaarbudget. Dit is echter een methode van pappen en nathouden. Daarom gaat vanaf 2023 het onderhoud aan de klinkerglooiing op een meer gestructureerde wijze plaatsvinden, waarbij een bekleding wordt aangebracht die beter tegen stormen bestand is. Omdat het een reconstructie betreft zal deze investering geactiveerd gaan worden. Er is hiervoor een proefstuk aangelegd met materiaal dat eenvoudig is aan te brengen en waarvan de impact op het milieu minimaal is. Er is opdracht gegeven voor een adviestraject om het ontwerp, de benodigde hoeveelheid materiaal en de geprognotiseerde kosten in beeld te brengen.

Paragraaf 4
Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Vlieland uiteengezet voor de jaren 2026-2029. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is, samen met de financiële verordening en het treasury-statuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Anders dan in de paragraaf “weerstandsvermogen” gaat het in de financieringsparagraaf om risico’s op het gebied van enkel het financieringsbeleid en die goed kwantificeerbaar zijn. In de paragraaf “weerstandsvermogen” zijn risico’s opgenomen, die door de gemeente beperkt of niet beïnvloedbaar zijn en waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Voor de financieringsrisico’s kan vooraf wel een inschatting worden gemaakt van de bedragen, die met de verschillende risico’s gemoeid zijn

Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Sinds juni 2024 heeft de ECB de rente acht keer op rij met 25 basispunten verlaagd. Daarmee daalde de depositorente van 4% in acht gelijke stappen naar het huidige niveau van 2%.
In juli 2025 koos de centrale bank er echter voor om op de rem te trappen. De ECB ziet dat de inflatie in de eurozone terug op koers is. De inflatie steeg afgelopen maand met 2% ten opzichte van een jaar eerder, exact de doelstelling van de centrale bank.
Ook de loongroei en binnenlandse prijsdruk lijken af te nemen, wat het vertrouwen versterkt dat verdere versoepeling niet direct nodig is.

Een belangrijke reden voor voorzichtigheid van de ECB is de toenemende economische onzekerheid in de EU. De hoge importtarieven die geïntroduceerd zijn door de Amerikaanse president Trump hangen als een donkere wolk boven de internationale markten.

Interne ontwikkelingen

Voor een goede uitvoering van de financieringsfunctie is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang. Hierbij gaat het bij onze gemeente vooral om de informatie die betrekking heeft op de liquiditeitsplanning. De komende jaren staan diverse investeringen gepland die van invloed zijn op de liquiditeitsplanning.

Financieren

Wij streven ernaar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's van de gemeente te beheersen. Daartoe wordt bij het afsluiten van leningen rekening gehouden met de bestaande liquiditeitsplanning, de rentevisie en de renterisiconorm. Op basis van de meerjarenraming 2026 – 2029 zal in de loop van 2026 een lening nodig zijn om de voorgenomen investeringen te kunnen betalen. In de berekeningen is daarom rekening gehouden met een nieuwe lening van 3 miljoen. Er is bovendien een stelpost van € 70.000 opgenomen voor de jaren 2027 tot en met 2029 vanwege diverse investeringen op de langere termijn, waarvoor naar verwachting ook een extra lening nodig zal zijn.
Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten. Overtollige middelen worden uitgezet bij 's Rijks schatkist.

Vaste opgenomen geldleningen

Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde op 1 januari 2026 van alle vaste geldleningen € 24.951.925 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage is hierbij 1,29%.

Langlopende schulden 2026

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de aangegane langlopende schulden weer;

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	loop tijd	Leningvorm	Datum rente en aflossing	Geldgever	Restschuld 31-dec-25	Restschuld 31-dec-26	Restschuld 31-dec-27	Restschuld 31-dec-28	Restschuld 31-dec-29
870.350	2034	4,800		**ann.**	1 juli	BNG 40.0098922	371.591	337.613	302.004	264.685	225.576
2.500.000	2028	4,770	25	lin.	5 sept.	BNG 40.0098176	300.000	200.000	100.000	0	0
2.000.000	2038	5,025	30	**ann.**	6 aug.	BNG 40.103842	1.223.773	1.154.794	1.082.348	1.006.263	926.353
1.000.000	2028	5,200	20	lin.	18 nov.	BNG 40.104019 t.b.v. SRV	150.000	100.000	50.000	0	0
5.000.000	2056	1,610	40	**ann.**	29 april	BNG 40.110467	4.135.727	4.031.802	3.926.204	3.818.905	3.709.879
16.500.000	2060	0,890	40	lin.	1 okt	BNG 40,113789	14.437.500	14.025.000	13.612.500	13.200.000	12.787.500
5.000.000	2051	0,465	30	lin.	1 sept	BNG40.115023	4.333.333	4.166.667	4.000.000	3.833.333	3.666.667
	totaal						**24.951.925**	**24.015.876**	**23.073.056**	**22.123.186**	**21.315.975**

Verstrekte vaste geldleningen

De gemeente heeft aan derden langlopende geldleningen verstrekt. De leningen zijn (deels) rentevast en (deels) vervroegd aflosbaar. Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde op 1 januari 2026 van alle verstrekte geldleningen € 5.597.997 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage bedraagt 2,7%.

Rentekosten en opbrengsten

In de begroting is rekening gehouden met rentekosten van € 310.345.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij het uitvoeren van het financieringsbeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

Koersrisicobeheer

De koersrisico's van onze gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in *vastrentende waarden*, zoals deposito's. Door afstemming van de looptijden op

de liquiditeitsplanning kunnen deze in principe tot het einde van de looptijd worden aangehouden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op deze einddatum is dus geen sprake van koersrisico's. Ook de koersschommelingen gedurende de looptijd zijn beperkt, omdat de uitzettingen een relatief korte gemiddelde looptijd hebben.

Renterisicobeheer

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op geldmarkt. De kasgeldlimiet voor onze gemeente bedraagt voor het jaar 2026 8,5% van de begroting.
De kasgeldlimiet wordt in het begrotingsjaar naar verwachting niet overschreden. Dit wordt veroorzaakt doordat investeringen bij voorkeur gefinancierd worden met vreemd vermogen, terwijl de (onderhouds-)voorzieningen en de bestemmingsreserves voor een gedeelte in liquide vorm worden aangehouden.

2. Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden beperkt door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rente typische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten.

De renterisiconorm zal in 2026 niet worden overschreden.

Renteriscio's 2024-2029

	2024	2025	2026	2027	2028	2028
(bedragen x € 1.000)						
Renteherzieningen	0	0	0	0	0	0
Aflossingen	923	930	936	1018	1025	882
Renterisico	923	930	936	1018	1025	882
Berekening renterisconorm 2026						
Begrotingstotaal primaire begroting 2026	11.835					
Renterisico percentage	20%					
Renterisiconorm	2.367					
Toetsing renterisco aan norm						
Renterisico	936					
Renterisiconorm	2.367					
Onderscheiding	1.431					

3. Kredietrisico's

De gemeente zal in het begrotingsjaar slechts in zeer beperkte mate te maken hebben met kredietrisico. Deze hebben onder andere betrekking op de uitzettingen in het kader van de publieke taak. Het gaat om de volgende uitgezette leningen:

	Restschuld in euro's	
Geldnemer	31-12-2025	31-12-2026
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	448.571	392.500
Stichting Flidunen	146.250	130.000
Tennisvereniging TCV '91	13.750	9.167
Energie coöperatie	146.667	128.333
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	4.482.759	4.310.345
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	150.000	100.000
Duinwijck	210.000	200.000
Totaal	**5.597.997**	**5.270.345**

In 2024 heeft op de balans een gedeeltelijke afboeking van de leningen aan de Duinwijck plaats gevonden. Op de balans staat daarom een lager lening bedrag als de daadwerkelijk afgesloten lening

Rente

De rentekosten worden verdeeld over de begrotingsonderdelen naar rato van de boekwaarden van de investeringen die voor die onderdelen in het verleden zijn gedaan. Het rente-omslagpercentage bedraagt in 2026: 1,0688 (jaarrekening 2024: -\- 0,3273%) en is als volgt berekend:

	Werkelijk 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
berekening netto rentelast voor omslagrente taakvelden						
a. de externe rentelasten over de korte en lange financiering (rentekosten langlopende leningen en r.c., zie KPL100)	347.048	328.786	310.345	389.131	367.694	347.782
b. -/- de externe rentebaten (BNG, SRV, Tennsclub, Flidunen, zie KPL100)	-343.232	-153.965	-144.040	-134.114	-124.189	-114.263
saldo werkelijke rentelasten en rentebaten: financieringskosten	3.816	174.821	166.305	255.017	243.506	233.519
c1. -/- rentelast naar grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
c2. -/- rentelast naar projectfinanciering	-169.053	-162.009	-154.963	-147.915	-140.869	-134.129
c3. +/+ rentebaten verstrekte leningen met projectfinanciering	132.000	125.150	118.300	111.450	104.600	97.750
per saldo aan taakvelden toe te rekenen werkelijke externe rente	-33.237	137.962	129.642	218.552	207.237	197.140
d1. +/+ fictieve rentekosten eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
d2. +/+ fictieve rentekosten voorzieningen	0	0	0	0	0	0
totaal aan taakvelden excl. treasury toe te rekenen netto rentekosten	-33.237	137.962	129.642	218.552	207.237	197.140
berekening renteomslag						
boekwaarde 1-1 mat., immat. en fin. vaste activa	32.841.896	33.994.772	33.172.312	36.676.589	35.947.398	35.035.359
-/- projectgefinancierd en verstrekte leningen	-22.686.489	-21.731.356	-21.042.870	-20.465.707	-19.888.543	-19.311.379
boekwaarde als grondslag voor renteomslag	10.155.407	12.263.416	12.129.441	16.210.882	16.058.855	15.723.979
omslagpercentage	-0,3273%	1,1250%	1,0688%	1,3482%	1,2905%	1,2538%
e1. aan taakvelden toegerekende rente (objectfinanciering)	169.053	162.009	154.963	147.915	140.869	134.129
e2. aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-33.237	137.962	129.642	218.552	207.237	197.140
f. renteresultaat op het taakveld treasury	0	0	0	0	0	0

Financiële positie

Onze financiële positie wordt bepaald door solvabiliteitsratio, verhoudingsindex schuldpositie, weerstandsratio en EMU-saldo/referentiewaarde. De solvabiliteitsratio, de schuldpositie en weerstandsratio worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. Het EMU-saldo wordt weergegeven en toegelicht in het hoofdstuk Financiële begroting.

Paragraaf 5
Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is het inzichtelijk maken van de bedrijfsvoering voor de gemeenteraad.
De bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel & organisatie, financiën, informatisering & automatisering, huisvesting en facilitaire ondersteuning. Het slagen van programma's hangt in belangrijke mate af van de externe gerichtheid, transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering is daardoor ook van belang voor de gemeenteraad. De raad zal zich daarom ook een oordeel moeten vormen over de bedrijfsvoering, daarvoor kaders moeten stellen, en het dagelijkse bestuur daarop moeten controleren. De duale verhouding tussen raad en college is van belang bij de rolverdeling tussen beide bestuursorganen voor wat betreft de bedrijfsvoering. De raad stuurt, door het formuleren van heldere beleidsdoelen gericht op het realiseren van maatschappelijke effecten en het aangeven van de financiële en beleidsmatige kaders waarbinnen het college moet opereren, bij het realiseren van deze maatschappelijke effecten.

De actuele thema's en de wijze waarop we hier vanuit de bedrijfsvoering invulling aan geven, lichten we toe in deze paragraaf.

Organisatieontwikkeling.

Er loopt een organisatieontwikkelingstraject als onderdeel van een nieuw op te stellen Strategisch Personeelsplan (SPP). Daarin wordt een voorstel opgesteld voor aanpassing van de huidige organisatiestructuur, passend bij de omvang van onze organisatie en waarbij de nadruk wordt gelegd op het integraal werken. De uitkomsten hiervan zullen begin 2026 worden geïmplementeerd.

Samenwerking Waddeneilanden

De eilanden zijn beter in staat invulling te geven aan de programma's/speerpunten als die vanuit de samenwerking gevoed worden. De samenwerking is vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling. Tevens is het samenwerkingsverband een convenant overeengekomen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Provincies Noord-Holland en Friesland. Het convenant beschrijft de samenwerking en verzekert de bestuurlijke zelfstandigheid van de eilanden voor de komende jaren.
De gemeenschappelijke regeling (GR) de Waddeneilanden heeft voor de periode 2023-2026 een Meerjarig programmaplan opgesteld: "Wad nu, wat later". Dit is op 23 maart 2023

vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR de Waddeneilanden. Dit plan bevat een weergave van de werkzaamheden en speerpunten voor de genoemde periode.

Samenwerking met de gemeente Leeuwarden

Met de gemeente Leeuwarden werken wij samen op de volgende terreinen:

- ICT (evenals de andere Friese Waddeneilanden en gemeenten in Noord Friesland)
- Personeelsfunctie en de salarisadministratie
- Belastingheffing en -inning
- Uitvoering Wet Woz
- Basisadministratie Gebouwen en Adressen en de Basisadministratie Grootschalige Topografie

Dit zijn stuk voor stuk taken die beleidsmatig weinig lokale invulling behoeven, maar waarvoor schaalgrootte, beschikbaarheid, kennis en kunde van groot belang zijn om ze te doen slagen. Bij uitstek daardoor dossiers waarvoor de samenwerking met de gemeente Leeuwarden zeer waardevol is.

Samenwerking met de gemeenten Terschelling en Waadhoeke

Sinds de omzetting van de Dienst SoZaWe naar een bedrijfsvoeringsorganisatie zijn we op het gebied van beleid met betrekking tot het sociaal domein een samenwerking aangegaan met de gemeenten Harlingen, Terschelling en Waadhoeke. In 2023 heeft Harlingen zich echter teruggetrokken uit deze samenwerking. De gemeenten Terschelling, Waadhoeke en Vlieland zetten deze samenwerking voort en hebben hiervoor een dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. Gezamenlijk vormen we op deze wijze het Intergemeentelijk Beleidsteam Sociaal Domein.

Personeel en organisatie

Zoals onder het kopje Organisatieontwikkeling reeds is genoemd wordt er een nieuw Strategisch Personeelsplan opgesteld. Doel hiervan is te anticiperen op de ontwikkelingen die de komende jaren op ons afkomen, zoals ontwikkelingen in wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, pensionering van collega's enz. In het SPP wordt een jaarplan opgenomen met actiepunten.

De salariskosten zijn als directe kosten geraamd op de programma's waar ze betrekking op hebben. Een deel van de kosten van de ambtelijke dienst betreft overheadkosten. Deze salariskosten zijn overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Begroten en Verantwoorden, geraamd op taakveld 0.4 overhead dat onderdeel uitmaakt van het onderhavige programma 0, Algemeen bestuur.

Informatisering en automatisering

Sinds 2012 is de automatiseringsomgeving grotendeels ondergebracht bij de gemeente Leeuwarden.

Informatiebeveiliging en privacy

De overheid werkt steeds meer digitaal. Dat heeft onder andere als voordeel dat diensten deels geautomatiseerd afgehandeld kunnen worden, dat gegevens sneller uitgewisseld kunnen worden, dat de kwaliteit van gegevens sterk is verbeterd en dat de beschikbaarheid

van informatie enorm is. Een betrouwbare overheid draagt zorg voor de veiligheid van zijn inwoners, zowel fysiek, als digitaal. Daarvoor worden maatregelen genomen, wetten en regels opgesteld en aandacht besteed aan bewustwordingscampagnes. In de fysieke leefomgeving zijn we daar aan gewend en bepalen de wetten en regels vaak onze norm. In de digitale omgeving is dat nog niet zo. Daar voelen we ons soms zelfs belemmerd door wetten, regels en maatregelen. Toch is het vanuit het oogpunt van een betrouwbare overheid belangrijk om ook te zorgen voor een veilige digitale omgeving.

Om die reden gelden er op Europees en landelijk niveau wetten en regels waar aan voldaan moet worden uit het oogpunt van informatieveiligheid en privacy. De gemeente Vlieland voert die wetten uit en waar nodig worden ze vertaald in specifiek beleid. Vanaf 2020 geldt er een nieuw normenkader voor informatiebeveiliging, de baseline informatiebeveiliging overheid. Voor gegevensbescherming is de Algemene Verordening Gegevensbescherming het wettelijk geldende kader.

De gemeente Leeuwarden geeft voor ons uitvoering aan dit beleid.

Maatregelen

De gemeente heeft een scala aan ICT beveiligingsmaatregelen getroffen om haar informatie- en automatiseringssystemen te beveiligen tegen aanvallen, storingen en calamiteiten. Denk hierbij aan noodvoorzieningen, back-upsystemen, informatiebeveiligingssystemen en (bewustwordings)trainingen.
Met het vormgeven van het informatie-en privacybeleid is er ook nadrukkelijk aandacht voor het vastleggen en de publicatie van het beleid, bewustwording en naleving.

Huisvesting

Vanaf 1 januari 2015 beheert de gemeente Vlieland de gemeentelijke gebouwen weer zelf. Ten behoeve van het onderhoud en beheer is enige jaren geleden een voorziening ingesteld. Verwezen wordt tevens naar de paragraaf kapitaalgoederen.

Rechtmatigheid

Met ingang van het boekjaar 2023 legt het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening verantwoording af over rechtmatigheid. De accountant controleert vervolgens de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording en geeft geen separaat accountantsoordeel over de rechtmatigheid meer af.

Paragraaf 6
Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een *bestuurlijk* èn een *financieel belang* heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

In deze paragraaf betreffende verbonden partijen treft u een opsomming aan van organisaties die beschouwd kunnen worden als een verbonden partij.

Algemeen

De Wet op de gemeenschappelijke regelingen versterkt de grip van gemeenteraden op samenwerkingsverbanden. Doel hiervan is een verbetering van de betrokkenheid van raadsleden bij het bestuur van een samenwerkingsverband. De raadsleden krijgen meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, zoals:

- recht op indienen van zienswijzen ten aanzien van belangrijke onderwerpen
- mogelijkheid tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie
- afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie
- actieve informatieplicht van het college
- afspraken over de evaluatie van de regeling
- afspraken over (financiële) gevolgen van uittreding
- mogelijkheid om gezamenlijk enquête uit te voeren

Voor zaken waarvoor de gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast geldt een implementatieperiode van twee jaar.

De gemeente Vlieland heeft geen door de raad vastgestelde actuele nota verbonden partijen met een zelfstandige kaderstellende status.

Overzicht verbonden partijen	
	Bestuurlijk vertegenwoordiger
Publiekrechtelijke verbonden partijen, de gemeenschappelijke regeling	
Sociale Dienst Noord West Fryslân	M. Vellinga Beemsterboer
Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	M. Vellinga Beemsterboer
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	Burgemeester M. Schrier
Veiligheidsregio Fryslân	Burgemeester M. Schrier
Samenwerkingsverband Waddeneilanden	Burgemeester M. Schrier
Welstandszorg Hûs en Hiem	T. van Mourik
Privaatrechtelijke verbonden partijen	
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin);	Burgemeester M. Schrier
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest;	Burgemeester M. Schrier
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	M. Vellinga Beemsterboer
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten;	Burgemeester M. Schrier
Gemeentelijke stichtingen	
Stichting Flidunen	Burgemeester M. Schrier
Stichting Aanloophaven	M. Vellinga Beemsterboer
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	M. Vellinga Beemsterboer

Gemeenschappelijke regeling **Sociale Dienst Noord West Fryslân**	
Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)
Programma	6
Bestuurlijk aandeel	De raad van de gemeente Waadhoeke wijst drie leden aan. - De raad van de gemeente Harlingen wijst twee leden aan. - De raad van de gemeente Terschelling wijst één lid aan. - De raad van de gemeente Vlieland wijst één lid aan. De raad kan daarbij per lid één vaste plaatsvervanger aanwijzen. De raden van de gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode over de aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur.
Financieel belang	30% van de bedrijfsvoeringskosten wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
Bijdrage gemeente	2026: € 145.396 bedrijfsvoeringskosten
Eigen vermogen	2024: € 692.850
Vreemd vermogen	2024: € 9.345.409
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Laag

Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	
Rechtsvorm	Centrumregeling
Programma	6
Bestuurlijk aandeel	Conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling is aan de centrumgemeente mandaat, volmacht en machtiging verleend om de taken op het terrein van het sociaal domein waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet namens de deelnemende gemeente uit te voeren.
Financieel belang	De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden na gecalculeerd en volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten.
Bijdrage gemeente	Voor diensverlening en instandhouding in 2024: € 4.753
Eigen vermogen	Niet van toepassing, want ieder jaar wordt het rekeningsaldo verrekend met de gemeenten.
Vreemd vermogen	N.v.t.
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Laag

Gemeenschappelijke regeling **Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing** **(FUMO)**	FUMO Omgevingsdienst Fryslân
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	7 en 8
Bestuurlijk aandeel	Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur. De overige deelnemers wijzen elk uit hun midden een lid aan van het algemeen bestuur.
Financieel belang	De deelnemersbijdrage voor basistaken regulering, asbest, bodemtaken en plustaken, komt in samenspraak met de deelnemers tot stand. Mutaties in de bijdrage zijn een gevolg van gewijzigde inbreng van uren en wijziging van het uurtarief. Op basis van ervaringscijfers wordt een inschatting gemaakt van de verwachte ureninzet. Ook wordt de formatie van de FUMO op basis van deze verwachte ureninzet berekend.
Bijdrage gemeente	2026: € 89.542
Eigen vermogen	2023: € 1.278.771
Vreemd vermogen	2023: € 5.326.624
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Matig

Gemeenschappelijke regeling **Veiligheidsregio Fryslân**	VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	1, 7 en 8
Bestuurlijk aandeel	Burgemeester is portefeuillehouder. Iedere gemeente voor zich mag jaarlijks zienswijze geven over de kaderbrief (toekomstige ontwikkelingen), jaarrekening en begroting van de VRF. Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	Conform de gemeenschappelijke regeling wordt de vastgestelde gemeentelijke bijdrage, voor de programma's Gezondheid en Crisisbeheersing, in het nadelig saldo verdeeld naar het inwonertal. Als afwijking hierop heeft het Algemeen Bestuur besloten de bijdrage voor het programma Brandweer als volgt te verdelen: op basis van de verdeling van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) in het gemeentefonds.
Bijdrage gemeente	Bijdrage 2026: € 291.070
Eigen vermogen	2024: € 10.661.592
Vreemd Vermogen	2024: € 87.343.698
Verwacht resultaat	positief
Risico's	Matig

Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Waddeneilanden	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	0
Bestuurlijk aandeel	Het DB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het AB wordt gevormd door de voltallige colleges van de deelnemende gemeenten. Elk DB lid heeft in het DB 1 stem. In het AB heeft de gemeente Vlieland 2 van de 14 stemmen.
Financieel belang	10% van de begroting
Bijdrage gemeente	2026: € 88.448
Eigen vermogen	2024: € 305.921
Vreemd Vermogen	2024: € 765.025
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Matig

Gemeenschappelijke regeling "Welstandszorg Hûs en Hiem"	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	8
Bestuurlijk aandeel	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt.
Financieel belang	Op basis van werkelijke advieskosten
Bijdrage gemeente	2024: € 11.700
Eigen vermogen	2023: € 256.743
Vreemd vermogen	2023: € 452.937
Verwacht resultaat	Licht negatief
Risico's	Laag

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	7
Bestuurlijk aandeel	Stemrecht naar rato aandelen bezit.
Financieel belang	Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 20.420 (45 aandelen). In de begroting wordt rekening gehouden met een dividend opbrengst van € 10.000
Bijdrage gemeente	Op basis van dienstverlening
Eigen vermogen	2024: € 83.562.000
Vreemd vermogen	2024: € 131.694.000
Verwacht resultaat	Positief
Risico's	Laag

N.V. Fryslân Miljeu	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	7
Bestuurlijk aandeel	Via letteraandelen speciaal zeggenschap 'eigen' regiobedrijf.
Financieel belang	Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 2.265
Bijdrage gemeente	Op basis van dienstverlening
Eigen vermogen	2024: € 13.030.000
Vreemd vermogen	2024: €30.506.000
Verwacht resultaat	Positief
Risico's	Laag

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	6
Bestuurlijk aandeel	Stemrecht naar rato kapitaalverstrekking.
Financieel belang	Omvang kapitaalverstrekking: € 908.
Bijdrage gemeente	Rente bate over verstrekte kapitaal
Eigen vermogen	2023: € 3.209.000
Vreemd vermogen	2023: € 47.554.000
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Laag

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	9
Bestuurlijk aandeel	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies, waterschappen en andere openbare lichamen Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3.510 dit is 0,00630 % van het totaal. In totaal zijn er 100 miljoen aandelen.
Financieel belang	De gemeente heeft 3510 aandelen a € 2,50 het financieel belang is daarmee: € 8.775.
Bijdrage gemeente	Divdend 2024: 6.444
Eigen vermogen	2024: € 4.777.000.000
Vreemd vermogen	2024: € 123.614.000.000
Verwachtl resultaat	Positief
Risico's	Laag

Gemeentelijke stichtingen

Stichting Flidunen	
Rechtsvorm	Stichting
Programma	5
Bestuurlijk aandeel	Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door het College (art. 5.1 van de statuten).
Financieel belang	Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De stichting heeft een lening ontvangen van de gemeente met een restschuld per 31-12-2024 van € 162.500
Bijdrage gemeente	2025: € 454.500
Eigen vermogen	2024: € 34.247 -\-
Vreemd vermogen	2024: € 253.841
Verwacht resultaat	Negatief
Risico's	Hoog

Stichting Aanloophaven Vlieland	
Rechtsvorm	Stichting
Programma	3
Bestuurlijk aandeel	Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door het College (art. 5.1 van de statuten d.d. 27-12-2010)
Financieel belang	De gemeente is eigenaar van de jachthaven en deels verantwoordelijk voor het onderhoud.
Bijdrage gemeente	De jaarlijks te ontvangen huur voor het complex bedraagt; € 231.670
Eigen vermogen	2023: € 1.288.779
Vreemd vermogen	2023: € 370.462
Verwacht resultaat	Positief
Risico's	Hoog

Stichting Recreatiebelangen Vlieland	
Rechtsvorm	Stichting
Programma	3
Bestuurlijk belang	De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door hen worden goedgekeurd. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt..
Bestuurlijk aandeel	De stichting is destijds opgericht door de gemeente en de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders.
Financieel belang	De camping heeft 3 leningen van de gemeente, waarvan het saldo per 1 januari 2024 € 5.359.815 bedraagt.
Bijdrage Gemeente	0
Eigen vermogen	2023: € 7.108.370
Vreemd vermogen	2023: € 7.766.323
Verwacht resultaat	Positief
Risico's	Matig

Paragraaf 7
Grondbeleid

De gemeente voert geen actief grondbeleid. Incidenteel wordt ingespeeld op de mogelijkheid percelen in de dorpskom aan te kopen van particulieren om vervolgens deze percelen in te zetten voor de volkshuisvesting.

Een meer actief grondbeleid zoals elders veelal gebruikelijk is, is niet mogelijk aangezien alle gronden buiten de bebouwde kom in eigendom zijn bij en beheerd worden door de rijksoverheid (Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, defensie).

Paragraaf 8
Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet beoogt de transparantie van (semi-)overheidsorganisaties te vergroten door overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, toegankelijk en duurzaam te archiveren. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en introduceert belangrijke vernieuwingen op het gebied van actieve openbaarmaking en informatiebeheer.

Van Wob naar Woo

De Wob, die sinds 1991 van kracht was, kende het principe van passieve openbaarheid: bestuursorganen moesten op verzoek documenten openbaar maken. De Woo behoudt dit principe (woo-verzoek), maar voegt daar een verplichting tot actieve openbaarmaking aan toe. Daarnaast legt de Woo nadruk op het verbeteren van de informatiehuishouding binnen bestuursorganen. Verder is de gemeente verplicht een woo-contactpersoon aan te wijzen.

Passief openbaar maken (Woo-verzoek)

Passieve openbaarmaking en informatieverzoeken
Hoewel de Woo vooral bekend is vanwege de mogelijkheid tot het indienen van een woo-verzoek, biedt de wet sinds de inwerkingtreding ook ruimte voor een alternatieve afhandeling in de vorm van een informatieverzoek. Bij een woo-verzoek is het bestuursorgaan verplicht om de gevraagde documenten openbaar te maken voor een ieder.

In het geval van een informatieverzoek worden de gevraagde stukken uitsluitend verstrekt aan de aanvrager, zonder dat deze openbaar worden gemaakt. De afhandeling van een dergelijk verzoek vindt plaats in overleg met de verzoeker, waarbij wordt beoordeeld of een formeel woo-verzoek noodzakelijk is of dat een informele afhandeling volstaat.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de ontvangen verzoeken en de wijze waarop deze zijn afgehandeld. Wanneer een verzoek wordt afgewezen, is dit omdat de gemeente geen stukken onder zich heeft.

Jaar	Aantal	Onderwerpen	Afgewezen	Deels toegewezen	Toegewezen	Informatie-verzoek	Andere afhandeling
2022	9	WOZ Sexwerkers Gezinshuis	4	1	3		Doorzenden 1x Ingetrokken 1x

2023	13	Weelstand Havenweg 3 Integriteit	3	1	1	1	Buiten behandeling 3x Ingetrokken 1x Doorgezonden 3x
2024	13	Armhuis Schade graven Toeslagenaffaire	2		5	5	Ingetrokken 1x

Actieve openbaarmaking (openbaar maken uit eigen beweging)

De Woo verplicht bestuursorganen om documenten uit eigen beweging en op een vroeg moment openbaar te maken. Deze verplichting geldt voor de volgende elf informatiecategorieën:

- Wet- en regelgeving
- Organisatiegegevens
- Raadsstukken
- Bestuursstukken
- Stukken van adviescolleges
- Convenanten
- Jaarplannen en -verslagen
- Wob-verzoeken
- Onderzoeken
- Beschikkingen (met uitzonderingen)
- Klachten

De verplichting tot actieve openbaarmaking geldt uitsluitend voor documenten die zijn vastgesteld ná de inwerkingtreding van de Woo. De implementatie vindt gefaseerd plaats, per categorie, op nader te bepalen momenten. Deze fasering is opgenomen in de handreiking van de rijksoverheid en kan ook binnen onze gemeente worden toegepast.

De fasering is in de volgende fasering:

Per:	Informatiecategorieën
Reeds verplicht	- Wetten en andere algemeen verbindende voorschriften - Overige besluiten van algemene strekking - Vergaderstukken en verslagen van de Staten-Generaal
Per 1 november 2024	- Inzicht in organisatie en werkwijze - Bereikbaarheid en wijze van indiening van informatieverzoeken - Vergaderstukken en verslagen van decentrale vertegenwoordigende lichamen - Convenanten - Woo-verzoeken, besluiten en verstrekte informatie
Verwacht Q1 2026	- Ontwerpen van wetten en besluiten met extern advies - Agenda's en besluitenlijsten van hoogste bestuurlijke organen - Adviezen

	- Onderzoeksrapporten - Klachtoordelen
onbekend	- Ingekomen stukken bij vertegenwoordigende lichamen - Jaarplannen en jaarverslagen - Subsidieverplichtingen zonder beschikking

Gemeente Vlieland maakt op dit moment de volgende categorieën openbaar:

- Wet en regelgeving (besluiten, beleidsregels, verordeningen)
- Organisatiegegevens (inzicht in de organisatie en haar werkwijze)
- Raadsstukken (vergaderstukken en verslagen van de raad)
- Bestuursstukken (agenda's, besluiten, vergaderstukken en verslagen van de raad en het college)
- Wob/woo verzoeken (inhoud verzoek, besluit, en verstrekte informatie

Zie ook: https://www.vlieland.nl/welke-informatie-maakt-de-gemeente-vlieland-actief-openbaar.

Informatiehuishouding

De Woo verplicht bestuursorganen tot het structureel verbeteren van hun informatiehuishouding. Dit betreft het beheer, de opslag en de verstrekking van informatie, waaronder e-mails, brieven, notulen, foto's, video's, sms- en WhatsApp-berichten. Een goed ingerichte informatiehuishouding is essentieel om documenten terug te kunnen vinden en te voldoen aan de wettelijke verplichtingen.
Ter ondersteuning van dit proces dient elk bestuursorgaan een Woo-contactpersoon aan te wijzen. Binnen de gemeente Vlieland is de beleidsmedewerker bestuurlijk-juridische zaken aangewezen als Woo-contactpersoon. De contactpersoon is het eerste aanspreekpunt voor burgers en organisaties die willen weten of bepaalde informatie beschikbaar is bij het bestuursorgaan.

Openbaarheidsparagraaf (artikel 3.5 Woo)

Artikel 3.5 van de Woo verplicht bestuursorganen om in de jaarlijkse begroting aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens met betrekking tot de uitvoering van de Woo. In de jaarverantwoording dient verslag te worden gedaan van de voortgang en resultaten, mede in relatie tot deze beleidsvoornemens.

Gevolgen voor onze organisatie

De afhandeling van passieve openbaarmaking (woo-verzoeken en informatieverzoeken) en de uitvoering van de taken als Woo-contactpersoon kunnen op dit moment binnen de bestaande formatie (FTE) worden uitgevoerd. De huidige werklast is beheersbaar en wordt opgevangen binnen de reguliere werkzaamheden van de beleidsmedewerker bestuurlijk-juridische zaken.

De verplichting tot actieve openbaarmaking brengt echter een toenemende structurele belasting met zich mee. Naarmate de gefaseerde invoering van de Woo vordert en meer informatiecategorieën verplicht openbaar moeten worden gemaakt, neemt de benodigde inzet in tijd en capaciteit toe. Dit betreft onder meer het verzamelen, beoordelen, redigeren

en publiceren van documenten, evenals het waarborgen van de kwaliteit en actualiteit van de gepubliceerde informatie.

Hoewel de eerste fasen van actieve openbaarmaking grotendeels binnen de huidige capaciteit kunnen worden opgevangen, is het aannemelijk dat op termijn een uitbreiding van de formatie (FTE) noodzakelijk zal zijn. Dit geldt met name voor de periode vanaf 2026, wanneer complexere informatiecategorieën zoals onderzoeksrapporten, adviezen en klachtoordelen verplicht openbaar moeten worden gemaakt.

Het is daarom raadzaam om in de komende begrotingscyclus een inschatting te maken van de structurele personele inzet die nodig is voor de volledige implementatie van de Woo, en om tijdig te anticiperen op mogelijke capaciteitsuitbreiding.

Paragraaf 9
Regio Deal

Inleiding

Het jaarplan 2026 voor RegioDeal De Waddeneilanden is in september vastgesteld door de stuurgroep. Hieronder volgt een samengevatte versie met daarin informatie over de projecten die op Vlieland, en als gezamenlijke Waddeneilanden, gaan plaatsvinden. Bij het ontwikkelen van dit jaarplan zijn voor elke programmalijn vertegenwoordigers van de gemeente Vlieland betrokken geweest.

Het jaarplan is een aanvulling op het convenant Regio Deal De Waddeneilanden. Het biedt de stuurgroep een inhoudelijk en financieel afwegingskader voor projectvoorstellen.

Samengevat heeft de stuurgroep ingestemd met onderstaande bedragen en acties.

Programmalijn 1: Goed Wonen en Leven

1.1 Meer passende woningen realiseren

In 2026 zetten wij verder in op de samenwerkingsprojecten ‘Eilandwonen: betaalbaar en beschikbaar’, ‘Het nieuwe eilandwonen’ en ‘Piekhuisvesting’. We reserveren € 750.000 om kansen te onderzoeken, ondernemers actief te betrekken en pilots uit te voeren.

Eilandwonen: betaalbaar en beschikbaar

In 2025 zijn we gestart met de gezamenlijke inhuur van coördinerende handhaving en het inschakelen van externe juridische expertise. Dit is gericht op het tegengaan van oneigenlijk woninggebruik. In 2026 krijgt deze aanpak verder vorm met de ontwikkeling van een gezamenlijke ‘gereedschapskit’. Dit is een set van instrumenten en werkwijzen voor het bereiken van de nulstand: een situatie waarin geen woningen onrechtmatig worden bewoond of gebruikt.

Het nieuwe eilandwonen

In 2025 is gestart met het samenwerkingsproject waarin wordt gezocht naar passende concepten voor kleinschalig wonen met en in de natuur. In 2026 verwachten we van de projectleider een rapport met de resultaten van dit onderzoek. Deze uitkomsten vormen de basis voor de volgende stap: het uitvoeren van één of meerdere pilots op de eilanden.

Piekhuisvesting

Met het samenwerkingsproject Piekhuisvesting richten wij ons op het tekort aan huisvesting voor tijdelijk personeel gedurende de zomer. Overvolle woningen zorgen voor overlast, en bewoners en gemeenschappen ondervinden de gevolgen. In de loop van 2026

verwachten wij het onderzoeksrapport. Op basis van de uitkomsten werken we toe naar de uitvoering van minimaal één pilot, gericht op tijdelijke huisvesting tijdens piekperiodes.

1.2 Maatschappelijke voorzieningen optimaliseren

In 2026 werken we verder aan de samenwerkingsprojecten 'Multifunctionele gebouwen en verblijfsgebieden', 'Maatschappelijke voorzieningen onder de loep' en 'Eiland-health'. Voor deze actielijn verwachten we € 527.500 nodig te hebben.

Multifunctionele gebouwen en verblijfsgebieden
Wij streven ernaar dat elk eiland beschikt over één of meerdere multifunctionele gebouwen of gebieden waarin kunst, cultuur, educatie, welzijn en zorg samenkomen. We verwachten dat alle eilanden halverwege 2026 minimaal één project hebben ingediend of de aanvraag bijna hebben afgerond. In het tweede kwartaal van 2026 maken wij de balans op.

Maatschappelijke voorzieningen onder de loep
In 2025 zijn we gestart met een samenwerkingsproject gericht op het versterken van de ouderenzorg. Hierin werken gemeenten, professionele zorgaanbieders en vrijwilligersorganisaties samen. De eerste fase richt zich op een inventarisatie van het huidige zorglandschap. In 2026 moet dit leiden tot minimaal één pilotproject voor een gezamenlijk initiatief.

Eiland-health
In 2025 is in samenwerking met een lectoraat van NHL Stenden een onderzoeksvoorstel opgesteld. Student(en) van NHL Stenden hebben dit vervolgens uitgevoerd. Dit onderzoek richt zich op de mogelijkheden van eHealth-oplossingen voor zorg op de eilanden. Begin 2026 wordt het onderzoek afgerond en opgeleverd. Op basis van deze uitkomsten zetten we in 2026 minimaal één pilot op, gericht op de inzet van eHealth in de eilandelijke zorgpraktijk.

Programmalijn 2: Toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen

2.1 Bredere economie realiseren

Er wordt voorgesteld om voor actielijn 2.1 in 2026 € 191.600 beschikbaar te stellen.

Creatieve broedplaatsen
Eind 2024 zijn er op Vlieland en Terschelling eerste pilots opgezet en deze zijn in 2025 verder doorontwikkeld. In 2026 wordt dit afgerond en de resultaten worden als leergeld gebruikt voor de andere eilanden.

Nieuwe economie/stimuleringsfonds
Het Stimuleringsfonds heeft als doel om ondernemers en onderwijsinstellingen mee te kunnen laten doen met de Regio Deal. Vanuit het Stimuleringsfonds zetten we in 2026 stevig in op actie en innovatie rondom de bovengenoemde thema's. Het streven is dat eind 2025 het fonds ook daadwerkelijk wordt opengesteld en in 2026 verwachten we dan ook vanaf de eilanden de eerste aanvragen.

Eiland in bedrijf: toekomstbestendig bedrijventerrein
Het verduurzamen en toekomstbestendig maken van de bedrijventerrein op de eilanden wordt gekoppeld aan het Stimuleringsfonds.

2.2 Gastvrijheid verstevigen

In 2026 wordt er € 50.000 euro beschikbaar gesteld voor deze actielijn.

Duurzaam toerisme

Vanuit de Regio Deal hebben we in 2024 door middel van cofinanciering financieel en inhoudelijk aansluiting gezocht bij het programma 'Gastheerschap'. Met een koppeling tussen het programma 'Gastheerschap' en deze actielijn zorgen we voor versnelling en samenhang in de aanpak van duurzaam toerisme. Deze koppeling wordt gemaakt door een verbindingsofficier.

2.3 Continuïteit en kwaliteit van het onderwijs verhogen

We gaan door met de samenwerkingsprojecten 'Het nieuwe leren: eilander leer- en ontwikkelplekken' en 'Eiland-praktijkgeschoold'. Voor deze actielijn verwachten wij in 2026 € 90.000 nodig te hebben.

Het nieuwe leren: eilander Leer- & ontwikkelplekken

Op Terschelling en Schiermonnikoog is of wordt bijgedragen aan de bouw van de nieuwe brede school.

Eiland-praktijk geschoold

Op alle eilanden lopen initiatieven met MBO 2 en/of MBO 3 BBL-opleidingen in de gastvrijheidssector. Denk bijvoorbeeld aan gastheer/gastvrouw en basis en zelfstandig werkend kok. We rollen dit initiatief uit over andere sectoren. Een projectleider is aangetrokken en gestart in 2025. Hieruit volgt een concreet voorstel voor tenminste één aanbeveling of opleiding.

2.4 Werken en leren meer combineren

Het samenwerkingsproject 'Waddencampus 2.0: triple helix in de praktijk' is in 2025 gekoppeld aan de Waddentafel. Dit project ontwikkelen we in 2026 door. De Waddentafel is een strategisch platform waarmee ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden van de vijf Waddeneilanden samenwerken aan de sociaaleconomische toekomst van de regio. De Waddentafel is operationeel geworden in 2025 en komt twee keer per jaar fysiek bijeen in Harlingen.

Programmalijn 3: Optimaal bereikbaar en verbonden

3.1 Betere bereikbaarheid

Binnen dit programma wordt er in 2026 aan de slag gegaan met de samenwerkingsprojecten 'Transport en logistiek onder de loep', 'Autonoom goederenvervoer' en 'Slimme eilandmobiliteit'. In 2026 is daar een budget voor nodig van € 1.815.000 euro.

Slimme bevoorrading voor vitale eilanden: op weg naar toekomstbestendige goederenlogistiek

In 2026 starten we daarom een vernieuwend onderzoeksproject dat zich richt op de toekomst van de goederenlogistiek naar de Waddeneilanden. We verwachten eind 2026 of begin 2027 een pilot te kunnen starten.

Slimme mobiliteit aan de Waddenkust: bouwen aan toekomstbestendige mobiliteitshubs
In 2026 zetten we volop in op het versterken van de ketenreis naar en van de Waddeneilanden. We streven naar hubs die gastvrijheid uitstralen, vervoersarmoede verkleinen én bijdragen aan minder autogebruik op de eilanden.

Gezamenlijke shuttle- en bagageservice op de Waddeneilanden
Het ontwikkelteam richt zich op de voorbereiding van een shuttle- en bagagesysteem voor de Waddeneilanden. Ook ontwikkelen wij een organisatiemodel dat beschrijft hoe de samenwerking tussen betrokken partijen is vorm te gegeven. Tegelijkertijd stellen we aanbestedingsdocumenten op, inclusief bestek, selectiecriteria, duurzaamheidskaders en een onderbouwde businesscase.

Samen werken aan toekomstbestendige ketenmobiliteit van en naar de Waddeneilanden
Met het project Pact Ketenmobiliteit per Verbinding bundelen we de krachten van eiland- en kustgemeenten, provincies, het Rijk, vervoerders en andere partners. Samen werken we toe naar concrete ‘pacten’ per veerverbinding. Hierin spreken we af hoe we de ketenreis voor bewoners, bezoekers en goederen slimmer, duurzamer en beter georganiseerd maken.

Autonoom goederenvervoer
We onderzoeken de potentie van autonoom goederenvervoer van en naar de Waddeneilanden. En wat dit kan bijdragen aan de leefbaarheid op de eilanden. Uit het onderzoek moet in 2026 blijken in hoeverre een pilot uit te voeren is.

Slimme eilandmobiliteit
In 2026 wordt er een inventarisatie gemaakt hoe deelmobiliteit en carpooldiensten te implementeren zijn op de Waddeneilanden.

3.2 Vervoer verduurzamen
De stuurgroep stelt € 550.000 euro beschikbaar voor deze actielijn in 2026.

Het toegangsvignet als slim sturingsmiddel
In 2026 start het project van een verkenning van het toegangsvignet als bewustwordingsinstrument én beleidsmaatregel. We onderzoeken welke invloed zo’n systeem heeft op mobiliteitsgedrag, verkeersdrukte en uitstoot.

Van wisseldag tot inzicht in bezoekersstromen
In 2026 zetten we een volgende stap in het beter spreiden van bezoekersstromen. Het doel hiervan is een leefbaarder eiland voor bewoners, ondernemers én bezoekers. Binnen dit project werken wij aan een gedragsverandering in de toeristische sector.

3.3 Digitale en mobiele dekking optimaliseren
In 2026 wordt er € 150.000 euro beschikbaar gesteld voor deze actielijn.
Het Europese initiatief ‘Selfsupporting Digital Islands’ richt zich op het beter digitaal aansluiten van de eilanden op het vasteland. Het beschikbaar gestelde budget is gericht op onderzoek.

Programmalijn 4: Duurzame Energie

4.1 Energiesystemen robuuster en innovatiever maken

Met de samenwerkingsprojecten ‘Slimme eilander energiesystemen’ en ‘Eilanden werken duurzaam samen’ bouwen we voort op de ingezette lijn. Oftewel, de lijn om de samenwerking en energiesystemen op de Waddeneilanden robuuster, innovatiever en toekomstbestendiger te maken. Voor de uitvoering van deze projecten en actieve samenwerking schatten wij voor 2026 een investering in van € 1.900.000.

Slimme eilander energiesystemen en Eilanden werken duurzaam samen
We blijven in 2026 werken aan het verbeteren van het inzicht in energiegebruik, opwekking en netbelasting op de Waddeneilanden. Samen met onder andere netbeheerders, provincies en (de door de provincies aangestelde) energiehubregisseurs werken we aan hoe we het actuele en toekomstige verbruik beter kunnen volgen, analyseren en voorspellen

Innovatieve pilots voor duurzame energie
In 2026 zetten we op elk eiland een eigen energiepilot op. Het doel hiervan is het energienetwerk ontlasten en optimaliseren.

4.2 Eilander gebouwen sneller verduurzamen

Het komende jaar zetten wij met de samenwerkingsprojecten ‘Duurzame Waddendorpen’, ‘Duurzame eilander voorzieningen’ en ‘Duurzame recreatiewoningen’ stappen voor verduurzaming van de gebouwde omgeving op de eilanden. Voor deze initiatieven verwachten we in 2026 € 435.000 nodig te hebben.

Duurzame Waddendorpen
In 2025 zijn we gestart met het ondersteunen van woningeigenaren door samen software aan te schaffen en energiecoaches op te leiden. In 2026 gaan we hiermee de uitvoering in. Daarmee geven we een impuls aan het stimuleren en begeleiden van woningeigenaren, met extra aandacht voor karakteristieke panden.

Duurzame eilander voorzieningen
Met de verwachte wetswijziging in 2026 neemt de urgentie toe om ook gemeentelijke gebouwen goed in kaart te brengen en stappen te zetten. Daarom starten we in 2026 een kennisproject gericht op energiemeetsystemen. Dit is een cruciale eerste stap in het verduurzamingsproces. Op elk eiland testen we één meetsysteem in een gemeentelijk maatschappelijk pand. Zo verzamelen we praktijkervaring met verschillende technieken en toepassingen.

Duurzame recreatiewoningen
In 2025 is een inventarisatie uitgevoerd om inzicht te krijgen in de recreatiewoningen, soorten eigenaren en doelgroepen. Op basis van deze inzichten start in 2026 het vervolg: het ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak om eigenaren te stimuleren tot verduurzaming.

4.3 Eilander eigenaarschap en ondernemerschap in de Energietransitie

Via de samenwerkingsprojecten ‘Duurzame dialoog’, ‘Eilander energiedienstenorganisatie’ en ‘Duurzame ondernemerskringen’ willen we deze groep actief ondersteunen en

betrekken binnen de Regio Deal. Hiervoor en voor het uitvoeren van onderzoek verwachten we in 2026 een bedrag van € 320.000 nodig te hebben.

Duurzaam dialoog & Duurzame ondernemerskringen
Ook in 2026 blijven overheden, energiecoöperaties, ondernemers en andere lokale partijen op de Waddeneilanden met elkaar samenwerken. Deze samenwerking krijgt vorm via meerdere sporen. Dit heeft als doel om de energietransitie breed gedragen en effectief te laten verlopen.

Eilander Energiedienstenorganisatie
In 2025 is een verkenning gestart naar de haalbaarheid van een eilander energiedienstenorganisatie. In 2026 zetten we het vervolgtraject in. Wij werken vervolgstappen uit, adviseren gemeenteraden en betrekken bewoners en energiecoöperaties. Daarnaast onderzoeken we of er op de eilanden behoefte is aan verbreding van het project. Daarbij kijken we naar meer dan alleen warmtevoorziening. Denk bijvoorbeeld aan andere energiediensten die lokaal te organiseren zijn.

Programmalijn 5: Circulaire economie

5.1 Gunstig ontwikkelklimaat voor de circulaire economie

We verwachten voor deze actielijn in 2026 € 655.000 nodig te hebben. Dit is voor de tweede helft van de campagne ‘Circulair denken en doen’, de verkenning naar de levensvatbaarheid van circulaire ambachtsbedrijven op álle Waddeneilanden en diverse (pilots) afvalateliers op de overige eilanden.

Eilander materiaalstromen in beeld
Vanuit de campagne ‘Circulair denken en doen’ kunnen bedrijven en ondernemers kosteloos een materiaalstroomanalyse laten uitvoeren voor hun bedrijf.

Ondernemers circulair op weg
In 2026 vindt de praktische circulaire ondersteuning van ondernemers plaats vanuit de campagne ‘Circulair denken en doen’. De ateliers (bedrijfs- en organisch) afval op Vlieland en Terschelling krijgen een vervolg op de overige Waddeneilanden. Dat geldt ook voor de verkenning naar de levensvatbaarheid van circulaire ambachtsbedrijven. Daarnaast ondersteunt het Stimuleringsfonds vanaf 2026 initiatiefnemers en ondernemers (scale-ups en starters) met circulaire initiatieven.

Circulaire eilandfestivals
De middelen voor circulaire eilandfestivals zijn ondergebracht in het Stimuleringsfonds.

Circulair inkopen
Met het programma ‘Circulair inkopen & aanbesteden Regio Deal De Waddeneilanden’ zetten we in 2026 grote stappen op het gebied van circulair inkopen en aanbesteden door eilandgemeenten.

5.2 Wat het eiland biedt optimaal benutten

We verwachten voor deze actielijn in 2026 € 700.000 nodig te hebben. Dit is voor het opschalen van of vervolg geven aan diverse deelprojecten.

Circulaire eilandbouw
De aanpak op de eilanden is in 2026 gericht op het opzetten van pilots, het opdoen van kennis en het uitwisselen van ervaringen. Het centrale project is gericht op laagdrempelig hergebruik van bouwmaterialen door bedrijven en particulieren (restanten en gebruikte materialen). Daarnaast ontwikkelen we innovatieprojecten, gericht op gebruik van lokale grondstoffen. Als derde willen de eilanden elk een kleiner of groter bouwproject vanaf de ontwerpfase circulair ontwikkelen.

Vers van eigen bodem
Een kwartiermaker krijgt medio 2026 de opdracht om ideeën en plannen uit te rollen die de voedseltransitie op de Waddeneilanden op weg helpen.

5.3 Slimmer omgaan met water
Voor het samenwerkingsproject 'Zoetwaterbeheer voor Waddeneilanden' worden begin 2026 de eerste initiatieven voorbereid. Ook zetten we samen met de waterbedrijven PWN en Vitens in 2026 verder in op een gedragsverandering bij eilanders, toeristen en bezoekers. We verwachten voor deze actielijn in 2026 € 365.000 nodig te hebben.

Grip op drinkwaterconsumptie
We gaan in 2026 inzetten op gedragsverandering bij eilanders, toeristen en bezoekers met een campagne voor drinkwaterbesparing.

Zoetwaterbeheer voor de Waddeneilanden
Het doel van dit samenwerkingsproject is om op elk eiland minimaal één innovatief project uit te voeren in de periode 2026-2027. We willen dat de eilanden snel ervaring opdoen, van elkaar leren en samen optrekken bij nieuwe ontwikkelingen.

Recapitulatie

lasten en baten

omschrijving	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Lasten						
0, Algemeen Bestuur	1.423.633	1.408.537	1.484.903	1.495.996	1.233.568	1.276.979
1, Openbare Orde en Veiligheid	480.024	458.570	542.334	478.531	463.938	476.514
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	377.973	433.853	447.746	481.257	482.933	513.582
3, Economische Zaken	942.580	1.157.006	776.352	805.817	801.458	813.680
4, Onderwijs	439.395	564.180	452.151	460.556	464.378	467.565
5, Cultuur en Recreatie	989.437	1.211.413	1.041.011	1.030.095	1.031.568	1.034.286
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	1.502.118	1.743.118	1.811.426	1.808.003	1.919.865	1.860.932
7, Volksgezondheid en Milieu	1.531.899	1.675.226	1.826.050	1.793.814	1.690.749	1.725.527
8, Wonen en fysieke leefomgeving	510.450	678.087	380.561	394.551	403.061	412.902
9, Heffen belastingen en uitvoering						
WOZ	110.237	123.498	123.483	123.483	123.483	123.483
Overhead	2.244.647	2.451.045	2.443.596	2.524.451	2.580.602	2.668.587
Vennootschapsbelasting (VpB)	926	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Sub-totaal programma's lasten	**10.553.319**	**11.906.532**	**11.331.613**	**11.398.553**	**11.197.602**	**11.376.037**
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	0	0	0	0	0	0
algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
beleggingen en financieringsresultaat	0	99	94	118	113	110
saldo finacieringsfunctie	177.995	28.814	25.740	22.664	19.589	16.513
overige algemene dekkingsmiddelen	130.684	59.021	71.849	75.513	78.684	82.225
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen lasten	**308.679**	**87.933**	**97.683**	**98.295**	**98.386**	**98.848**
Onvoorzien	0	153.100	236.000	536.000	775.000	1.011.000
Totaal lasten	**10.861.998**	**12.147.565**	**11.665.296**	**12.032.848**	**12.070.989**	**12.485.885**
Baten						
0, Algemeen Bestuur	158.209	136.000	146.000	146.000	146.000	146.000
1, Openbare Orde en Veiligheid	25.449	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	26.299	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
3, Economische Zaken	404.519	565.801	393.951	387.101	380.251	380.251
4, Onderwijs	114.961	188.000	92.000	92.000	92.000	92.000
5, Cultuur en Recreatie	306.760	304.527	237.001	211.001	211.001	211.001
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	723.553	592.781	618.385	587.975	606.696	607.171
7, Volksgezondheid en Milieu	1.222.990	1.318.296	1.436.449	1.235.824	1.209.664	1.228.857
8, Wonen en fysieke leefomgeving	173.278	233.049	136.000	136.000	136.000	136.000
9, Heffen belastingen en uitvoering						
WOZ	6.506	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Overhead	10.564	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Sub-totaal programma's baten	**3.173.088**	**3.381.191**	**3.102.523**	**2.838.638**	**2.824.349**	**2.844.017**

omschrijving	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	3.069.331	2.921.401	3.237.449	3.379.572	3.527.261	3.673.642
algemene uitkeringen	5.517.794	5.393.000	5.383.000	5.424.000	5.512.000	5.701.000
beleggingen en financieringsresultaat	27.543	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
saldo finacieringsfunctie	211.232	28.815	25.740	22.664	19.589	16.513
overige algemene dekkingsmiddelen	168.154	59.021	71.849	75.513	78.684	82.225
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen baten	**8.994.054**	**8.416.237**	**8.732.038**	**8.915.749**	**9.151.534**	**9.487.380**
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**12.167.142**	**11.797.428**	**11.834.561**	**11.754.387**	**11.975.883**	**12.331.397**
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	**1.305.144**	**-350.137**	**169.265**	**-278.461**	**-95.106**	**-154.488**
Toevoegingen aan reserves	688.000	168.000	168.000	168.000	406.503	168.000
Onttrekkingen aan reserves	888.135	944.101	730.256	674.672	549.209	221.049
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (inclusief mutaties reserves)	**1.505.279**	**425.964**	**731.521**	**228.211**	**47.600**	**-101.439**

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld in de
openbare vergadering van
de raad van de gemeente
Vlieland op 3 november 2024

M. Schrier,
burgemeester

G. van Essen,
griffier

Financiële begroting

Algemene Uitkering gemeentefonds

De hoogte van de Algemene Uitkering gemeentefonds is berekend op basis van de meicirculaire 2025.
Onderstaand overzicht geeft weer hoe de te verwachten gelden in 2026 zijn verdeeld over de clusters

Cluster	Totaalbedrag	w.v. algemene uitkering
Sociale basisvoorzieningen	316.051	315.876
Participatie	123.075	105.896
Individuele voorzieningen Wmo	469.600	469.600
Individuele voorzieningen Jeugd	461.941	461.941
Bestuur en ondersteuning	1.325.158	1.325.158
Orde en veiligheid	353.579	317.952
Onderwijs	234.237	231.584
Sport, cultuur enrecreatie	428.375	328.375
Infrastructuur, ruimte en milieu	2.106.866	2.082.083
Overig	227.080	227.080
Overige eigen middelen	-220.892	-220.892
Onroerendezaakbelasting	-717.347	-717.347
Totaal	**5.107.723**	**4.927.306**

Op basis van de meicirculaire 2025 is meerjarig de in de onderstaande tabel opgenomen uitkering te verwachten.

Algemene uitkering	2026	2027	2028	2029
uitkeringsbasis (voor uitkeringsfactor)	3.261.570	3.242.685	3.185.546	3.185.261
uitkeringsbasis (na uitkeringsfactor)	5.883.734	6.052.073	6.151.495	6.351.293
inkomstenmaatstaven	-679.310	-689.786	-700.427	-711.238
suppletie nieuwe verdeling GF	-277.118	-277.118	-277.118	-277.118
Totaal algemene uitkering	**4.927.306**	**5.085.169**	**5.173.950**	**5.362.937**
Integratie-uitkeringen				
participatie	13.663	13.788	13.901	14.019
Totaal integratie-uitkeringen	**13.663**	**13.788**	**13.901**	**14.019**
Decentralisatie-uitkeringen				
armoedebestrijding kinderen	1.852	1.852	1.852	1.852
extra capaciteit BOA's	28.565	28.565	28.565	28.565
Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	175			
Impuls budget sociale infrastructuur	1.664	1.664	1.664	1.664
Openbare bibliotheken	100.000			
Veilig wonen	7.062			
vergunningverlening, toezicht en handhaving	10.215	10.215	10.215	10.215
voorschoolse voorziening peuters	2.653	2.653	2.653	2.653
Wet betaalbare huur	10.179	5.471	4.302	3.750
Wet kwaliteitsborging bouw	4.389			
Totaal decentralisatie-uitkeringen	**166.754**	**50.420**	**49.251**	**48.699**
Totaal uitkering gemeentefonds	**5.107.723**	**5.149.377**	**5.237.102**	**5.425.655**
Opgenomen stelposten				
BCF	25.000	25.000	25.000	25.000
Huishoudens met een laag inkomen	250.000	250.000	250.000	250.000
Totaal in de begroting	**5.382.723**	**5.424.377**	**5.512.102**	**5.700.655**

Algemene Uitkering	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029
Mei circulaire 2022	4.565.000	4.284.000			
Mei circulaire 2023	4.855.000	4.633.000	4.723.000		
Mei circulaire 2024	4.940.000	4.861.000	5.040.000	5.212.000	
Mei circulaire 2025	5.143.000	5.108.000	5.149.000	5.237.000	5.426.000
Effect mei circulaire 2025 op de meerjarenbegroting	203.000	247.000	109.000	25.000	nvt

Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor de programmabegroting een meerjarige geprognosticeerde balans worden opgesteld, die aansluit op de jaarrekening 2024. Deze meerjarige balansprognose laat met name het verloop zien van de investeringen, de aangetrokken geldleningen en de mutaties in de reserves en voorzieningen. Er is rekening gehouden met de geplande investeringen voor de komende jaren.
Voor de overlopende passiva en de vlottende schuld met een looptijd < 1 jaar is een ruwe schatting gemaakt.

Onder de vlottende activa staat de post uitzettingen < 1 jaar, onder deze post valt onder andere de rekening courant verhouding met het rijk, beter bekend als de schatkistbankieren rekening.

Begrotingsjaar T	2026						
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3	
Activa	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	
(im) Materiële vaste activa	26.578.800	27.659.600	31.489.200	31.085.400	30.498.700	32.109.000	
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	
Financiële vaste activa: Leningen	5.807.200	5.480.300	5.155.000	4.829.600	4.504.300	4.233.500	
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0		+
Totaal Vaste Activa	**32.418.400**	**33.172.300**	**36.676.600**	**35.947.400**	**35.035.400**	**36.374.900**	
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen							
Uitzettingen <1 jaar	5.782.200	2.993.100	1.385.000	792.000	792.000	792.000	
Liquide middelen	100.800	100.800	100.800	-105.200	-513.200	-3.096.100	
Overlopende activa	2.615.200	2.415.200	2.415.200	2.415.200	2.415.200	2.415.200	+
Totaal Vlottende Activa	**8.502.700**	**5.513.600**	**3.905.500**	**3.106.500**	**2.698.500**	**115.600**	
Totaal Activa	**40.921.100**	**38.685.900**	**40.582.100**	**39.053.900**	**37.733.900**	**36.490.500**	
Passiva	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	
Reserves	5.827.100	6.556.200	6.419.900	6.644.800	6.730.300	6.724.900	
Resultaat boekjaar	1.505.300	426.000	731.500	228.200	47.600	-101.400	
Voorzieningen	5.041.700	4.686.300	4.349.300	4.117.300	3.917.300	3.710.500	
Vaste schuld	25.881.500	24.951.900	27.015.900	25.998.100	24.973.200	24.091.000	+
Totaal Vaste Passiva	**38.255.600**	**36.620.400**	**38.516.600**	**36.988.400**	**35.668.400**	**34.425.000**	
Vlottende schuld	595.600	595.600	595.600	595.600	595.600	595.600	
Overlopende passiva	2.069.900	1.469.900	1.469.900	1.469.900	1.469.900	1.469.900	+
Totaal Vlottende Passiva	**2.665.500**	**2.065.500**	**2.065.500**	**2.065.500**	**2.065.500**	**2.065.500**	
Totaal Passiva	**40.921.100**	**38.685.900**	**40.582.100**	**39.053.900**	**37.733.900**	**36.490.500**	

Overzicht reserves
Volgens artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de reserves opgenomen.

De volgende reserve mutaties zijn structureel:

Structurele mutaties reserves		
Lasten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
6	*Er is een ingroeipad voor de Boswijk begroot tot de noodzaak niet meer aanwezig is wordt de oude stelpost voor flankerend ouderen beleid toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De stelpost was in het leven geroepen met name vanwege het feit dat de verwachting was dat huren voor het welzijnsgebouw niet de lasten zouden kunnen dekken.*	50.000
7	*Gedurende de looptijd van het duurzaamheidsprogramma 2023 - 2027 wordt jaarlijks € 118.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid toegevoegd om het programma te kunnen uitvoeren. Ook voor de tijd daarna wordt er op dit moment van uitgegaan dat deze toevoeging nodig zal zijn.*	118.000
Baten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
7	Jaarlijks wordt € 33.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid €33.000 onttrokken vanwege FTE uitbreiding voor duurzaamheid.	-33.000
	Totaal	**135.000**

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Reserves	Saldo 31-12-2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Vrijval 2026	Bestemming resultaat 2025	Saldo 31-12-2026
Algemene reserve	4.745.260		0		425.964	5.171.224
Bestemmingsreserves						
- Duurzaamheid	296.207	118.000	231.000			183.207
- Ouderen huisvesting	539.347	50.000	97.857			491.491
- Programma Waddeneilanden	600.000		300.000			300.000
- reserve tijdelijk personeel	375.426		101.399			274.027
Subtotaal	1.810.980	168.000	730.256	0	0	1.248.724
Nog te bestemmen resultaat t-1	0				-425.964	0
Nog te bestemmen resultaat t	425.964					731.521
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	6.556.240	168.000	730.256	0	0	6.419.948

Reserves	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Vrijval 2027	Bestemming resultaat 2026	Saldo 31-12-2027
Algemene reserve		0		731.521	5.902.745
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	246.000			55.207
- Ouderen huisvesting	50.000	93.148			448.343
- Programma Waddeneilanden		300.000			0
- reserve tijdelijk personeel		35.524			238.503
Subtotaal	168.000	674.671	0	0	742.053
Nog te bestemmen resultaat t-1				-731.521	0
Nog te bestemmen resultaat t					228.211
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	168.000	674.671	0	0	6.644.797

Reserves	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Vrijval 2028	Bestemming resultaat 2027	Saldo 31-12-2028
Algemene reserve	238.503	0		228.211	6.369.459
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	137.100			36.107
- Ouderen huisvesting	50.000	173.606			324.737
- Programma Waddeneilanden					0
- reserve tijdelijk personeel		0	238.503		0
Subtotaal	168.000	310.706	238.503	0	360.844
Nog te bestemmen resultaat t-1				-228.211	0
Nog te bestemmen resultaat t					47.600
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	406.503	310.706	238.503	0	6.730.303

Reserves	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Vrijval 2029	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2029
Algemene reserve	0	0		47.600	6.417.059
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	137.100			17.007
- Ouderen huisvesting	50.000	83.949			290.788
- Programma Waddeneilanden					0
- reserve tijdelijk personeel		0			0
Subtotaal	168.000	221.049	0	0	307.795
Nog te bestemmen resultaat t-1				-47.600	0
Nog te bestemmen resultaat t					-101.439
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	168.000	221.049	0	0	6.724.854

Overzicht voorzieningen

Volgens artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de voorzieningen opgenomen:

Voorzieningen

	Saldo 31-12-2025	Toevoeging 2026	Vrijval 2026	Aanwending 2026	Saldo 31-12-2026
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's					
- Wethouderpensioenen	825.170	100.000		50.000	875.170
- Wachtgeld wethouders	11.507			11.507	0
- Herstel Duinwijck	0				0
- Vaststellingsovereénkomst onderwijs	179.942				179.942
- Voorziening verlofsparen	90.000				90.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
- Riolering	477.491	0		144.464	333.027
- Waterstaatsobjecten	2.078.368	0		40.963	2.037.405
- Wegen	764.428	31.913		189.500	606.841
- Gebouwen	259.404	0		32.527	226.877
Totaal	**4.686.310**	**131.913**	**0**	**468.961**	**4.349.263**

Voorzieningen

	Toevoeging 2027	Vrijval 2027	Aanwending 2027	Saldo 31-12-2027
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen	100.000		50.000	925.170
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsovereénkomst onderwijs				179.942
- Voorziening verlofsparen				90.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		64.079	268.948
- Waterstaatsobjecten	0		55.963	1.981.442
- Wegen	31.921		141.667	497.095
- Gebouwen	0		52.221	174.656
Totaal	**131.921**	**0**	**363.930**	**4.117.254**

Voorzieningen

	Toevoeging 2028	Vrijval 2028	Aanwending 2028	Saldo 31-12-2028
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen	100.000		50.000	975.170
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsovereénkomst onderwijs				179.942
- Voorziening verlofsparen				90.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		17.973	250.975
- Waterstaatsobjecten	0		40.963	1.940.479
- Wegen	31.541		193.000	335.636
- Gebouwen	0		29.570	145.086
Totaal	**131.541**	**0**	**331.506**	**3.917.289**

Voorzieningen

	Toevoeging 2029	Vrijval 2029	Aanwending 2029	Saldo 31-12-2029
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen	100.000		50.000	1.025.170
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsovereénkomst onderwijs				179.942
- Voorziening verlofsparen				90.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		24.830	226.145
- Waterstaatsobjecten	0		40.963	1.899.516
- Wegen	31.541		193.000	174.177
- Gebouwen	0		29.570	115.516
Totaal	**131.541**	**0**	**338.363**	**3.710.467**

Berekening EMU-saldo

Binnen de Europese Unie zijn het EMU-saldo en de EMU-schuld de belangrijkste indicatoren voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het saldo bestaat niet alleen uit een begrotingstekort of –overschot van het Rijk; ook gemeenten, provincies, waterschappen en WGR-plus regio's dragen aan in het EMU-saldo en de EMU-schuld.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van de Gemeente Vlieland is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten.
Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Bij het opstellen van de begroting luidt het advies: kijk niet naar de individuele EMU-referentiewaarde van de gemeente. Het ene jaar kan het EMU-saldo van een gemeente een tekort vertonen en het andere jaar een overschot. Dit komt door de schommelingen in de hoogte van de investeringen. Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen.

		T-1	T	T+1	T+2	T+3
		2025	2026	2027	2028	2029
	Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2025, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2026	Volgens	Volgens	Volgens
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-350	169	-278	-95	-154
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.081	3.830	-404	-587	1.610
3.	Mutatie voorzieningen	-355	-337	-232	-200	-207
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		**-1.786**	**-3.997**	**-107**	**292**	**-1.972**

Overhead

Overheadkosten per Taakveld			
Taakveld	Omschrijving taakveld	Totale kosten 2026	Overhead 2026
0.1	Bestuur	1.296.072	343.437
0.2	Burgerzaken	155.831	41.293
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	56.893	15.076
0.4	Overhead	2.443.596	
0.5	Treasury	25.834	6.846
0.61	OZB woningen	50.000	13.249
0.64	Belastingen overig	73.483	19.472
0.8	Overige baten en lasten	307.849	81.575
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	2.000	530
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	271.416	71.921
1.2	Openbare orde en veiligheid	270.918	71.789
2.1	Verkeer en Vervoer	433.746	114.935
2.3	Recreatieve havens	201.692	53.445
3.1	Economische ontwikkeling	361.481	95.786
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.715	984
4.2	Onderwijshuisvesting	307.800	81.562
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	144.351	38.251
5.1	Sportbeleid en activering	511.921	135.650
5.2	Sportaccommodaties	103.375	27.393
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	58.200	15.422
5.4	Musea	149.300	39.562
5.6	Media	89.000	23.584
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	341.390	90.463
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	182.514	48.363
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	120.593	31.955
6.23	Toegang en eerstelijsvoorzieningen Integraal	74.501	19.742
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	0	0
6.3	Inkomensregelingen	175.378	46.472
6.4	WSW en beschut werk	8.767	2.323
6.5	Arbeidsparticipatie	8.368	2.217
6.60	Hulpmiddelen en diensten WMO	112.411	29.787
6.711	Huishoudelijke hulp WMO	109.606	29.044
6.712	Begeleiding WMO	3.142	833
6.713	Dagbesteding (WMO)	22.159	5.872
6.714	Overig maatwerkarrangementen WMO	3.000	795
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	11.413	3.024
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	244.819	64.873
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	139	37
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	27.414	7.264
6.791	PGB WMO	358	95
6.792	PGB Jeugd	66.914	17.731
6.811	Beschermd wonen (WMO)	255.755	67.771
6.812	Maatschappeliijke- en vrouwenopvang (WMO)	28.175	7.466
7.1	Volksgezondheid	279.714	74.120
7.2	Riolering	290.466	76.969
7.3	Afval	674.333	178.687
7.4	Milieubeheer	510.895	135.379
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	77.043	20.415
8.1	Ruimte en leefomgeving	134.847	35.732
8.3	Wonen en bouwen	582.710	154.408
	Totale directe kosten	11.665.297	2.443.596
	Overhead	-2.443.596	
	Grondslag	9.221.701	
	Overhead als %-aandeel van alle kosten	21%	
	Overhead als %-opslag van de structurele gemeentelijke kosten	26,4983%	

Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2026 - 2029

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel begrotingsevenwicht is het van belang dat inzicht bestaat in welke geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Op grond van artikel 19 BBV moeten de incidentele baten en lasten limitatief per programma en meerjarig inzichtelijk worden gemaakt.

Een gemeente voert structurele taken uit , structurele baten en lasten zijn dan ook de regel incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard. De onderstaande mutaties kunnen echter als structureel worden gezien.

Structurele mutaties reserves		
Lasten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
6	*Er is een ingroeipad voor de Boswijk begroot tot de noodzaak niet meer aanwezig is wordt de oude stelpost voor flankerend ouderen beleid toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De stelpost was in het leven geroepen met name vanwege het feit dat de verwachting was dat huren voor het welzijnsgebouw niet de lasten zouden kunnen dekken.*	50.000
7	*Gedurende de looptijd van het duurzaamheidsprogramma 2023 - 2027 wordt jaarlijks € 118.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid toegevoegd om het programma te kunnen uitvoeren. Ook voor de tijd daarna wordt er op dit moment van uitgegaan dat deze toevoeging nodig zal zijn.*	118.000
Baten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
7	Jaarlijks wordt € 33.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid €33.000 onttrokken vanwege FTE uitbreiding voor duurzaamheid.	-33.000
	Totaal	**135.000**

Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen waarbij een onvoorwaardelijke einddatum bekend is, kunnen eventueel in aanmerking komen om als incidentele baten of lasten te worden gezien. Ze moeten echter niet verward worden met incidentele afwijkingen t.o.v. structurele budgetten. Deze worden overigens in voorkomende gevallen bij de programma's toegelicht.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Lasten				
2. Verkeer vervoer en waterstaat				
Tijdelijke uitbreiding formatie:				
Door o.a. het binnenhalen van de Regio Deal, de daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet in combinatie met een uitgebreid Raadsbreed programma is het noodzakelijk te investeren in de personele capaciteit. Voor een deel bestaat dit uit tijdelijk (tot ca. 2028) extra werk, met name daar waar het gaat om de projecten e.d. die voortvloeien uit de Regio Deal. De totale kosten van €520.000 worden gedekt uit de reserve tijdelijk personeel. Op dit moment wordt uitgegaan van een bezetting van 1 Fte, wanneer dit zo blijft valt een deel van de bestemmingsreserve in 2028 vrij en kan weer toegevoegd worden aan de Algemene Reserve.	101.399	35.524	238.503	
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Kosten regiodeal de Waddeneilanden				
Bijdrage gemeente Vlieland aan het project	300.000	300.000		
Totaal lasten	**401.399**	**335.524**	**238.503**	**0**

Baten				
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening				
1. Onttrekking bestemmingsreserve ouderenhuisvesting				
De resultaten van de exploitatie van het nieuwe vastgoed Boswijk worden geegaliseerd in de reserve ouderenhuisvesting zodat die niet ten gunste of ten laste komen van de algemene middelen.	97.857	93.148	173.606	83.949
7. Volksgezondheid en milieu				
2. Onttrekking bestemmingsreserve duurzaamheid				
De lasten voor het uitvoeringsprogramma duurzaamheid worden gedekt door bijdragen uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.	198.000	213.000	104.100	104.100
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
4. Onttrekking aan de bestemmingsreserve tijdelijke personeel				
Ten behoeve van de tijdelijke formatie-uitbreiding.	101.399	35.524	238.503	
5. Onttrekking aan de bestemmingsreserve regiodeal Waddeneilanden				
Ten behoeve van bijdrage gemeente Vlieland aan het project	300.000	300.000		
Totaal baten	**697.256**	**641.671**	**516.209**	**188.049**

Verdeling taakvelden programma's

omschrijving	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Lasten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	1.153.153	1.266.414	1.296.072	1.333.539	1.065.376	1.102.384
0.2 Burgerzaken	150.369	142.123	155.831	162.457	168.192	174.595
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	120.110	0	33.000	0	0	0
0.4 Overhead	2.244.647	2.451.045	2.443.596	2.524.451	2.580.602	2.668.587
1, Openbare Orde en Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	339.278	270.442	271.416	284.045	294.055	304.289
1.2 Openbare orde en veiligheid	140.746	188.128	270.918	194.486	169.883	172.225
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	347.582	419.853	433.746	452.257	468.933	499.582
2.3 Recreatieve havens	30.391	14.000	14.000	29.000	14.000	14.000
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	506.607	177.744	187.692	217.303	213.077	224.704
3.1 Economische ontwikkeling	302.168	343.472	361.481	361.820	361.727	362.322
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.661	3.758	3.715	3.231	3.190	3.190
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	126.700	518.295	209.725	209.725	209.725	209.725
8.3 Wonen en bouwen	3.444	113.738	13.738	13.738	13.738	13.738
4, Onderwijs						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	292.515	307.831	307.800	320.999	322.480	323.052
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	146.880	256.349	144.351	139.557	141.898	144.513
5, Cultuur en Recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	526.245	558.911	511.921	487.613	489.073	490.705
5.2 Sportaccommodaties	64.200	91.837	103.375	114.983	113.544	112.998
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	25.099	57.632	58.200	59.924	61.416	63.081
5.4 Musea	149.754	149.300	149.300	149.300	149.300	149.300
5.5 Cultureel erfgoed	12.000	26.500	0	0	0	0
5.6 Media	87.389	204.000	89.000	89.000	89.000	89.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	120.896	119.934	125.915	125.976	125.935	125.902
8.3 Wonen en bouwen	3.853	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000

omschrijving	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	8.400	5.750	5.750	5.750	5.750	5.750
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	167.786	188.575	182.514	155.133	157.489	160.117
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	198.195	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	76.361	120.593	122.298	123.788	125.442
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	90.867	74.501	75.483	76.333	77.282
6.3 Inkomensregelingen	161.039	167.938	175.378	184.783	194.180	203.895
6.4 WSW en beschut werk	6.473	9.532	8.767	9.107	9.415	9.735
6.5 Arbeidsparticipatie	8.249	6.794	8.368	8.675	8.956	9.247
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	98.467	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	108.227	112.411	123.591	126.625	129.737
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	105.554	109.606	104.110	106.728	109.414
6.712 Begeleiding (Wmo)	0	3.065	3.142	3.275	3.395	3.518
6.713 Dagbesteding (Wmo)	0	21.347	22.159	22.738	23.312	23.900
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	81.330	0	0	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	2.848	0	0	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	998	0	0	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	2.950	0	0	0	0	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	188.752	0	0	0	0	0
6.73a Pleegzorg	4.432	0	0	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	3.648	0	0	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	174	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.841	0	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	10.988	11.413	11.710	12.005	12.307
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	234.766	244.819	250.336	256.823	261.426
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	134	139	145	150	156

omschrijving	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	26.401	27.414	28.165	28.899	29.653
6.791 PGB Wmo	0	349	358	373	387	401
6.792 PGB Jeugd	0	64.405	66.914	68.589	70.263	71.980
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	255.754	255.755	252.428	271.981	250.288
6.812 Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	28.175	28.597	29.030	29.472
6.81a Beschermd wonen (WMO)	220.512	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	3.617	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400
8.3 Wonen en bouwen	341.407	356.911	343.850	343.317	404.956	337.812
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	926	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
0.10 Mutaties reserves	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000
7.1 Volksgezondheid	226.220	258.489	273.314	224.907	231.771	239.422
7.2 Riolering	170.992	226.930	290.466	281.178	252.872	269.430
7.3 Afval	588.105	552.625	674.333	675.538	695.119	697.047
7.4 Milieubeheer	486.484	563.007	510.895	535.009	433.956	442.725
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	60.098	74.176	77.043	77.181	77.031	76.903
8, Wonen en fysieke leefomgeving						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	19.236	23.630	23.893	23.893	23.893	23.893
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	163.782	341.045	134.847	139.890	144.254	149.127
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	327.432	313.412	221.822	230.769	234.915	239.883
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	177.995	28.912	25.834	22.782	19.702	16.623
0.61 OZB woningen	44.458	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0.64 Belastingen overig	65.779	73.498	73.483	73.483	73.483	73.483
0.8 Overige baten en lasten	130.684	212.121	307.849	611.513	853.684	1.093.225
0.10 Mutaties reserves	520.000	0	0	0	238.503	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.505.279	425.964	0	0	0	0
Totaal lasten	**13.055.276**	**12.741.530**	**11.833.296**	**12.200.848**	**12.477.492**	**12.653.885**

omschrijving	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Baten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	18.132	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
0.2 Burgerzaken	140.077	120.000	130.000	130.000	130.000	130.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	10.564	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	300.000	300.000	300.000	0	0
1, Openbare Orde en Veiligheid						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	25.449	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	26.299	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	231.671	232.000	232.000	232.000	232.000	232.000
3.1 Economische ontwikkeling	133.653	125.150	118.300	111.450	104.600	104.600
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.816	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	26.705	27.651	27.651	27.651	27.651	27.651
8.3 Wonen en bouwen	8.674	178.000	13.000	13.000	13.000	13.000
4, Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	90.996	92.000	92.000	92.000	92.000	92.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	23.965	96.000	0	0	0	0
5, Cultuur en Recreatie						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	82.014	93.527	26.001	1	1	1
5.2 Sportaccommodaties	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	2.251	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	12.285	100	100	100	100	100
8.3 Wonen en bouwen	3.310	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	23.430	112.195	97.857	93.148	173.606	83.949
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	40.654	16.188	31.751	647	647	647
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	20.804	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	128.403	89.011	89.481	89.973	90.488	90.752
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	423	0	0	0	0	0

omschrijving	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	600	625	640	654	669
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	7.812	8.140	8.327	8.519	8.715
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	10.879	0	0	0	0	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	3.518	3.518	3.518	3.518
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-11	0	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	0	0	0	0	18.000	18.000
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	130.378	136.078	136.078	136.078	136.078
6.81a Beschermd wonen (WMO)	142.270	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	380.132	348.792	348.792	348.792	348.792	348.792
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.5 Treasury	21.098	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
0.10 Mutaties reserves	239.285	206.000	231.000	246.000	137.100	137.100
7.1 Volksgezondheid	171.107	192.366	179.780	40.000	40.000	40.000
7.2 Riolering	242.896	321.924	410.505	345.729	316.168	331.563
7.3 Afval	696.151	621.000	747.000	747.000	747.000	747.000
7.4 Milieubeheer	89.640	161.906	77.064	80.995	84.396	88.194
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	23.195	21.100	22.100	22.100	22.100	22.100
8, Wonen en fysieke leefomgeving						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	173.278	233.049	136.000	136.000	136.000	136.000
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	217.676	32.815	29.740	26.664	23.589	20.513
0.61 OZB woningen	383.654	383.292	405.657	423.465	441.971	460.313
0.62 OZB niet-woningen	379.178	405.405	429.061	447.896	467.470	486.869
0.64 Belastingen overig	70.905	73.704	77.231	80.358	83.608	86.829
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	5.517.794	5.393.000	5.383.000	5.424.000	5.512.000	5.701.000
0.8 Overige baten en lasten	168.154	59.021	71.849	75.513	78.684	82.225
0.10 Mutaties reserves	625.420	325.906	101.399	35.524	238.503	0
3.4 Economische promotie	2.242.100	2.065.000	2.331.500	2.433.853	2.540.212	2.645.631
Totaal baten	**13.055.276**	**12.741.530**	**12.564.817**	**12.429.059**	**12.525.092**	**12.552.446**
Totaal generaal	**0**	**0**	**-731.521**	**-228.211**	**-47.600**	**101.439**

Activa staat 2026

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaallasten	Activiteit
	Balanscode A121 Materiële vaste activa: Gronden en terreinen													
	Nut: Economisch													
ACT2013405	grond vm. meetverblijf c.a.	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.603,20	0,00	150.000,00	1.603,20	EP000047
ACT2013500	grond huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.08	231.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.476,41	0,00	231.700,00	2.476,41	EP000153
ACT2013503	grond West End INV2013.10	10.193,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	108,94	0,00	10.193,00	108,94	EP000118
ACT2014001	grond nieuwe school INV201303	60.752,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	649,33	0,00	60.752,95	649,33	EP000290
ACT2014500	Uiterton grond	450.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.809,60	0,00	450.000,00	4.809,60	EP000009
ACT2019100	helihaven, terrein	75.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	801,60	0,00	75.000,00	801,60	EP000344
ACT2020205	Grond Jachthaven	715.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.528,00	715.000,00	5.528,00	EP000121
ACT2020206	Grond sportcomplex	535.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.137,00	535.000,00	4.137,00	EP000101
ACT2020207	Grond sportveld	145.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.121,00	145.000,00	1.121,00	EP000106
ACT2021206	Grond havengebouw	90.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	961,92	0,00	90.000,00	961,92	EP000121
ACT2025002	Grond A1371 DS188	180.935,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.933,84	0,00	180.935,18	1.933,84	EP000009
ACT2025003	Grond A1372 DS188 opstallen	332.601,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.554,84	0,00	332.601,42	3.554,84	EP000009
	Totaal: Economisch nut	2.976.182,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.899,68	10.786,00	2.976.182,55	27.685,68	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2024400	Grond onder fietspaden zie act2020208	5.727,50	0,00	0,00	1.145,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	164,00	4.582,00	1.309,50	EP000004
	Totaal: Maatschappelijk nut	5.727,50	0,00	0,00	1.145,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	164,00	4.582,00	1.309,50	
	Balanscode A122 Mat.vaste activa: woonruimten													
	Nut: Economisch													
ACT2022503	Woningen Boswijk	8.482.245,43	0,00	0,00	144.823,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	69.606,00	8.337.421,53	214.429,90	EP000376
ACT2024202	A.P. Hoedemakersglop 2	326.400,00	0,00	0,00	6.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.488,56	0,00	319.600,00	10.288,56	EP000387
ACT2025004	Opstallen A1372 DS188	232.794,93	0,00	0,00	4.750,92	0,00	0,00	0,00	0,00	2.488,11	0,00	228.044,02	7.239,03	EP000009
	Totaal: Economisch nut	9.041.440,36	0,00	0,00	156.374,82	0,00	0,00	0,00	0,00	5.976,67	69.606,00	8.885.065,55	231.957,49	
	Balanscode A123 Mat.vaste activa: bedrijfsgebouwen													
	Nut: Economisch													
ACT1987001	Gemeentehuis	143.425,36	0,00	0,00	11.952,12	0,00	0,00	0,00	0,00	1.532,93	0,00	131.473,24	13.485,05	EP000302
ACT1988002	Ambtswoning burgemeester	11.798,29	0,00	0,00	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	126,10	0,00	10.890,73	1.033,66	EP000010
ACT1995010	Uitbr.waterbufferkelder zwemb./sporthal	4.079,96	0,00	0,00	453,33	0,00	0,00	0,00	0,00	43,61	0,00	3.626,64	496,94	EP000101
ACT2008900	aan- en verbouw gemeentehuis 2009	32.528,26	0,00	0,00	13.428,90	0,00	0,00	0,00	0,00	347,66	0,00	19.099,36	13.776,56	EP000302
ACT2010101	herbouw loodsgemeentewerken	46.603,06	0,00	0,00	3.328,83	0,00	0,00	0,00	0,00	498,09	0,00	43.274,22	3.826,92	EP000303
ACT2013400	vervangen beplating loodsen werf (7.123.008)	24.302,01	0,00	0,00	2.025,17	0,00	0,00	0,00	0,00	259,74	0,00	22.276,84	2.284,91	EP000303
ACT2013501	opstal huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.09	298.310,08	0,00	0,00	10.653,93	0,00	0,00	0,00	0,00	3.188,34	0,00	287.656,14	13.842,27	EP000153
ACT2015500	renovatie ambtswoning bouwkundig	55.969,23	0,00	0,00	6.218,80	0,00	0,00	0,00	0,00	598,20	0,00	49.750,43	6.817,00	EP000010
ACT2016000	Bouw De Jutter	3.311.630,27	0,00	0,00	110.387,68	0,00	0,00	0,00	0,00	35.394,70	0,00	3.201.242,60	145.782,38	EP000290
ACT2019101	helihaven, gebouw	101.214,52	0,00	0,00	7.785,73	0,00	0,00	0,00	0,00	1.081,78	0,00	93.428,79	8.867,51	EP000344
ACT2019303	Zoutloods schuifdak	19.034,89	0,00	0,00	2.114,99	0,00	0,00	0,00	0,00	203,44	0,00	16.919,90	2.318,43	EP000303
ACT2019305	Bouw nieuwe Boswijk	2.434.298,06	0,00	0,00	281.839,74	41.180,11	-281.839,74	0,00	0,00	0,00	19.982,00	2.393.117,95	61.162,11	EP000262
ACT2020203	Coll. verwarming Boswijk gebouw	100.903,06	0,00	0,00	1.558,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	850,00	99.344,86	2.408,20	EP000356
ACT2022502	Welzijnsgebouw Boswijk	2.454.035,50	0,00	0,00	41.678,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.154,00	2.412.356,80	61.832,71	EP000375
	Totaal: Economisch nut	9.038.132,55	0,00	0,00	494.333,69	41.180,11	-281.839,74	0,00	0,00	43.274,59	40.986,00	8.784.458,50	337.934,65	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaallasten	Activiteit
	Balanscode A124 Mat.vaste activa: grond-, weg- en waterb.kundige werken													
	Nut: Economisch													
ACT2017001	investering aanloophaven 2008 - 2009	1.517.394,97	0,00	0,00	116.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	16.217,92	0,00	1.400.672,28	132.940,61	EP000121
ACT2024103	Drenkelingenladders	32.039,68	0,00	0,00	2.466,67	0,00	0,00	0,00	0,00	342,44	0,00	29.573,02	2.809,11	EP000047
ACT2025301	Vervangen Damwanden Jachthaven	24.500,00	2.400.000,00	375.000,00	41.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	261,86	0,00	2.008.500,00	41.261,86	EP000121
	Totaal: Economisch nut	1.573.934,65	2.400.000,00	375.000,00	160.189,36	0,00	0,00	0,00	0,00	16.822,22	0,00	3.438.745,30	177.011,58	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2021203	Verleggen en verbreden fietspaden Noordzeeduinen	48.714,21	0,00	0,00	9.742,84	0,00	0,00	0,00	0,00	520,66	0,00	38.971,37	10.263,50	EP000004
ACT2022500	Openbare ruimte Boswijk	472.225,40	0,00	0,00	10.265,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.950,00	461.959,63	14.215,77	EP000350
ACT2022501	Aanleg parkje Lutinelaan Drift	20.378,77	0,00	0,00	1.852,62	0,00	0,00	0,00	0,00	217,81	0,00	18.526,16	2.070,43	EP000118
ACT2024102	Proefstukje glooiing	23.750,00	0,00	0,00	625,00	0,00	0,00	0,00	0,00	253,84	0,00	23.125,00	878,84	EP000047
ACT2024301	Reconstructie pad van 30	152.800,00	0,00	0,00	7.200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.633,13	0,00	145.600,00	8.833,13	EP000004
ACT2025005	Glooiing Zuiderstrand 540 meter	317.679,65	0,00	0,00	8.750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.395,36	0,00	308.929,65	12.145,36	EP000047
ACT2025300	Kampweg wegdeel	943.695,68	1.395.000,00	0,00	59.072,33	0,00	0,00	0,00	0,00	10.086,22	0,00	2.279.623,35	69.158,55	EP000004
B2024053	Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand 2026	0,00	350.000,00	0,00	8.750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	341.250,00	8.750,00	EP000047
	Totaal: Maatschappelijk nut	1.979.243,71	1.745.000,00	0,00	106.258,56	0,00	0,00	0,00	0,00	16.107,02	3.950,00	3.617.985,16	126.315,58	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeerdering	Verminder ing	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaallasten	Activiteit
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2003118	uitbreiding columbarium	14.586,60	0,00	0,00	1.620,70	0,00	0,00	0,00	0,00	155,90	0,00	12.965,90	1.776,60	EP000185
ACT2004104	Riolering Dorpsstr Oost	51.798,80	0,00	0,00	2.858,38	0,00	0,00	0,00	0,00	553,63	0,00	48.940,43	3.412,01	EP000170
ACT2004105	Hemelwaterafvoer Dorpsstr 2004	59.002,54	0,00	0,00	3.255,80	0,00	0,00	0,00	0,00	630,62	0,00	55.746,74	3.886,42	EP000170
ACT2005012	riolering Helm- Brem- en Duinweg	105.481,68	0,00	0,00	5.486,10	0,00	0,00	0,00	0,00	1.127,39	0,00	99.995,58	6.613,49	EP000170
ACT2009200	riolering Dennenlaan GRP 2009 (7.124.030)	50.124,90	0,00	0,00	2.088,55	0,00	0,00	0,00	0,00	535,73	0,00	48.036,35	2.624,28	EP000170
ACT2009201	afkoppelen RWA hotels Badweg GRP 2009 (7.124.031)	3.158,27	0,00	0,00	131,59	0,00	0,00	0,00	0,00	33,76	0,00	3.026,68	165,35	EP000170
ACT2009202	riolering Vliehorst GRP 2009 (7.124.032)	31.223,74	0,00	0,00	1.292,30	0,00	0,00	0,00	0,00	333,72	0,00	29.931,44	1.626,02	EP000170
ACT2010201	riolering Achteromweg Oost 7.124.035	8.713,97	0,00	0,00	363,08	0,00	0,00	0,00	0,00	93,13	0,00	8.350,90	456,21	EP000170
ACT2011102	wateroverlast vm. Reddingbootschuur 7.124.036	15.300,00	0,00	0,00	2.550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	163,53	0,00	12.750,00	2.713,53	EP000170
ACT2011105	putten infiltratieleiding bedreiventerre GRP 2011	2.083,26	0,00	0,00	347,21	0,00	0,00	0,00	0,00	22,27	0,00	1.736,05	369,48	EP000170
ACT2012402	riolering Commandeursplein INV2013.12	64.987,50	0,00	0,00	2.406,94	0,00	0,00	0,00	0,00	694,59	0,00	62.580,56	3.101,53	EP000170
ACT2014203	riolering Burg. Rablaan / Boslaan INV201423	72.514,80	0,00	0,00	2.500,51	0,00	0,00	0,00	0,00	775,04	0,00	70.014,29	3.275,55	EP000170
ACT2015003	vergroten berging put Vlieduin	12.107,87	0,00	0,00	417,51	0,00	0,00	0,00	0,00	129,41	0,00	11.690,36	546,92	EP000170
ACT2015005	riool W. de Vlaminghweg 41 A t/m 41F	48.355,12	0,00	0,00	1.667,42	0,00	0,00	0,00	0,00	516,82	0,00	46.687,70	2.184,24	EP000170
ACT2015006	maatregelen grondwateroverlast 2015	11.542,24	0,00	0,00	1.282,47	0,00	0,00	0,00	0,00	123,36	0,00	10.259,76	1.405,83	EP000170
ACT2015100	riool nieuwe school en Meidoornlaan	66.026,02	0,00	0,00	2.276,76	0,00	0,00	0,00	0,00	705,69	0,00	63.749,27	2.982,45	EP000170
ACT2015104	rioleringen Veerdamproject	144.623,43	0,00	0,00	4.987,01	0,00	0,00	0,00	0,00	1.545,74	0,00	139.636,42	6.532,75	EP000170
ACT2016004	riool Vlaminghweg (Badweg-Molenglop, INV201604)	5.436,51	0,00	0,00	181,22	0,00	0,00	0,00	0,00	58,11	0,00	5.255,29	239,33	EP000170
ACT2016006	bal persleiding Stortemelk (INV201606)	2.248,52	0,00	0,00	74,95	0,00	0,00	0,00	0,00	24,03	0,00	2.173,57	98,98	EP000170
ACT2017101	nutsvoorzieningen Fortweg	7.284,91	0,00	0,00	7.284,91	0,00	0,00	0,00	0,00	77,86	0,00	0,00	7.362,77	EP000245
ACT2017900	riolering De Drift	50.624,72	0,00	0,00	1.205,35	0,00	0,00	0,00	0,00	541,08	0,00	49.419,37	1.746,43	EP000170
ACT2018100	afvoer hemelwater bedrijventerrein naar haven	59.435,89	0,00	0,00	1.415,14	0,00	0,00	0,00	0,00	635,25	0,00	58.020,75	2.050,39	EP000170
ACT2018101	opheffen rioolgemaal RWS haven	24.460,15	0,00	0,00	582,38	0,00	0,00	0,00	0,00	261,43	0,00	23.877,76	843,81	EP000170
ACT2019304	Vervangen riool Vuurboetsplein	185.287,93	0,00	0,00	4.081,63	0,00	129,46	0,00	0,00	1.980,36	0,00	181.076,83	6.191,45	EP000170
ACT2020601	Keerwanden ondergrondse Duinkersoord	13.994,58	0,00	0,00	999,61	0,00	0,00	0,00	0,00	149,57	0,00	12.994,97	1.149,18	EP000157
ACT2021100	Riolering Badweg-Molenglop	34.297,12	0,00	0,00	762,16	0,00	0,00	0,00	0,00	366,57	0,00	33.534,96	1.128,73	EP000170
ACT2021200	Pomp rioolgemaal Lutinelaan vervanging	17.676,67	0,00	0,00	1.767,67	0,00	0,00	0,00	0,00	188,93	0,00	15.909,01	1.956,60	EP000170
ACT2021201	Riool WdeV Boereglop Lutinelaan	207.950,27	0,00	0,00	4.621,12	0,00	0,00	0,00	0,00	2.222,57	0,00	203.329,16	6.843,69	EP000170
ACT2021202	Riool Berkenlaan	124.084,40	0,00	0,00	2.757,43	0,00	0,00	0,00	0,00	1.326,21	0,00	121.326,97	4.083,64	EP000170
ACT2022301	Riool en hemelwatervoorzieningen Boswijk	72.369,48	0,00	0,00	1.573,25	0,00	0,00	0,00	0,00	773,49	0,00	70.796,23	2.346,74	EP000170
ACT2024200	Aanleg riool Havenweg 42 eo	12.113,61	0,00	0,00	205,32	0,00	0,00	0,00	0,00	129,47	0,00	11.908,29	334,79	EP000170
ACT2024300	Persleiding Stortemelk oost	40.259,57	0,00	0,00	682,37	0,00	0,00	0,00	0,00	430,29	0,00	39.577,21	1.112,66	EP000170
ACT2025202	omleggen rioolaansluitingen dijk/dorp	19.666,67	0,00	0,00	333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	210,20	0,00	19.333,33	543,53	EP000170
ACT2025302	Kampweg pompinstallaties sportveld	38.666,67	0,00	0,00	1.288,89	0,00	0,00	0,00	0,00	413,27	0,00	37.377,78	1.702,16	EP000170
ACT2025303	Kampweg rioleringdeel leidingen e.d.	14.003,65	100.000,00	0,00	1.904,00	0,00	0,00	0,00	0,00	149,67	0,00	112.099,65	2.053,67	EP000170
B2024026	Vervanging riool Sparrenlaan	0,00	110.880,00	0,00	1.848,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	109.032,00	1.848,00	EP000170
B2024027	Vervanging riool Molenglop	0,00	47.530,00	0,00	792,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	46.737,83	792,17	EP000170
B2024030	Diversen nader te bepalen vgls GRP 4 2026	0,00	79.483,00	0,00	1.324,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78.158,28	1.324,72	EP000170
B2025008	Maatregelen IR riool Bremweg	0,00	30.000,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29.000,00	1.000,00	EP000170
B2026007	Vervangen Asbestcement Leiding Eureka en Doniastate	0,00	122.220,00	0,00	2.037,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120.183,00	2.037,00	EP000170
B2026008	Vervaning/berging riool/infiltratieriool Esdoornlaan	0,00	80.000,00	0,00	1.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78.666,67	1.333,33	EP000170
B2026009	Groot onderhoud buffer Oosterseveld	0,00	85.000,00	0,00	1.416,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	83.583,33	1.416,67	EP000170
B2026010	Vervangen HWA noordzijde DS 2-10 ca 45-60 meter	0,00	25.000,00	0,00	416,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24.583,33	416,67	EP000170
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	1.691.492,06	680.113,00	0,00	77.421,62	0,00	129,46	0,00	0,00	18.078,69	0,00	2.294.054,00	95.629,77	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaallasten	Activiteit
	Balanscode A125 Mat.vaste activa: vervoermiddelen													
	Nut: Economisch													
ACT2019300	Voertuig waterstaat VBT-71-P	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	53,44	0,00	5.000,00	53,44	EP000047
ACT2022305	Aanhanger plantsoendienst	3.490,45	0,00	0,00	996,82	0,00	0,00	0,00	0,00	37,31	0,00	2.493,63	1.034,13	EP000304
ACT2023103	Compact voertuig met opbouw	70.489,06	0,00	0,00	8.260,00	1.452,72	0,00	0,00	0,00	753,39	0,00	60.776,34	10.466,11	EP000304
ACT2023202	V-827-FF Voertuig met laadvlak	7.779,37	0,00	0,00	2.779,37	0,00	0,00	0,00	0,00	83,15	0,00	5.000,00	2.862,52	EP000304
ACT2025200	Vuilniswagen HH	92.111,25	0,00	0,00	13.158,75	0,00	0,00	0,00	0,00	984,49	0,00	78.952,50	14.143,24	EP000157
ÀCT2025201	Vuilniswagen BA	34.763,75	0,00	0,00	4.966,25	0,00	0,00	0,00	0,00	371,55	0,00	29.797,50	5.337,80	EP000006
B2024006	Vervangen Tractor MF 5455	68.000,00	0,00	0,00	7.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	726,78	0,00	61.000,00	7.726,78	EP000304
B2025020	Isuzu Pick Up (oorspronkelijk waterstaatswerken)	0,00	80.000,00	0,00	13.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67.000,00	13.000,00	EP000304
B2026001	Ford bestelbus 6-VRF-42	53.500,00	0,00	0,00	13.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	571,81	0,00	40.500,00	13.571,81	EP000304
	Totaal: Economisch nut	335.133,88	80.000,00	0,00	63.161,19	1.452,72	0,00	0,00	0,00	3.581,92	0,00	350.519,97	68.195,83	
	Balanscode A126 Mat.vaste activa: machines, apparaten en installaties													
	Nut: Economisch													
ACT2007103	nieuw tankstation 7.126.029	6.436,64	0,00	0,00	3.446,45	0,00	0,00	0,00	0,00	68,79	0,00	2.990,19	3.515,24	EP000052
ACT2009207	cv install. flidunen (7.126.032)	2.903,69	0,00	0,00	2.903,69	0,00	0,00	0,00	0,00	31,03	0,00	0,00	2.934,72	EP000101
ACT2012600	zonnepanelen gemeentewerf INV2013.16	12.867,85	0,00	0,00	1.838,26	0,00	0,00	0,00	0,00	137,53	0,00	11.029,59	1.975,79	EP000184
ACT2015501	renovatie ambtswoning installaties	15.351,67	0,00	0,00	3.837,92	0,00	0,00	0,00	0,00	164,08	0,00	11.513,76	4.002,00	EP000010
ACT2017100	vervangen vorkheftruck INV201710	4.920,16	0,00	0,00	820,03	0,00	0,00	0,00	0,00	52,59	0,00	4.100,14	872,62	EP000304
ACT2020201	Coll. verwarming van Boswijk installatie	92.890,20	0,00	0,00	8.444,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.035,00	84.445,64	9.479,56	EP000356
ACT2020202	Zoutelectrolyse Flidunen	32.670,00	0,00	0,00	3.630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	349,18	0,00	29.040,00	3.979,18	EP000101
ACT2020204	Coll. verwarming Boswijk bronnen en leidingen	125.240,61	0,00	0,00	2.722,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.050,00	122.517,99	3.772,62	EP000356
ACT2020403	Geluidsinstallatie raadsvergaderingen	6.269,58	0,00	0,00	1.567,40	0,00	0,00	0,00	0,00	67,01	0,00	4.702,19	1.634,41	EP000001
ACT2021101	Lichtmasten en armaturen	19.766,35	0,00	0,00	1.976,63	0,00	0,00	0,00	0,00	211,26	0,00	17.789,71	2.187,89	EP000044
ACT2022201	Armaturen OV WdeV en Berkenlaan	4.212,18	0,00	0,00	382,93	0,00	0,00	0,00	0,00	45,02	0,00	3.829,25	427,95	EP000044
ACT2022400	GPS Meetapparatuur	2.869,82	0,00	0,00	717,46	0,00	0,00	0,00	0,00	30,67	0,00	2.152,37	748,13	EP000304
ACT2023100	Zitgrasmaaier	10.541,48	0,00	0,00	3.062,00	-41,26	0,00	0,00	0,00	112,67	0,00	7.520,74	3.133,41	EP000304
ACT2023101	Apparatuur Tandartspraktijk	58.557,38	0,00	0,00	4.013,33	-200,21	0,00	0,00	0,00	625,86	0,00	54.744,25	4.438,98	EP000154
ACT2023102	Zoutstrooier	14.176,21	0,00	0,00	1.833,50	-165,47	0,00	0,00	0,00	151,52	0,00	12.508,18	1.819,55	EP000304
ACT2023104	Kraan op vrachtwagen	10.696,64	0,00	0,00	1.440,00	-54,77	0,00	0,00	0,00	114,33	0,00	9.311,41	1.499,56	EP000304
ACT2024100	Armaturen 60 stuks diverse locaties	20.464,96	0,00	0,00	1.920,00	0,00	-345,77	0,00	0,00	218,73	0,00	18.890,73	1.792,96	EP000044
ACT2024101	Veegmachine	173.785,01	0,00	0,00	20.500,00	0,00	-26,88	0,00	0,00	1.857,41	0,00	153.311,89	22.330,53	EP000304
ACT2025100	Armaturen 26 stuks	15.232,00	0,00	0,00	1.088,00	0,00	0,00	0,00	0,00	162,80	0,00	14.144,00	1.250,80	EP000044
ACT2025101	Sneeuwploeg	11.200,00	0,00	0,00	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	119,71	0,00	10.400,00	919,71	EP000304
B2024005	Vervangen Wave	22.600,00	0,00	0,00	2.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	241,55	0,00	20.100,00	2.741,55	EP000304
B2024049	Armaturen 60 stuks diverse locaties	31.024,00	0,00	0,00	2.216,00	0,00	0,00	0,00	0,00	331,58	0,00	28.808,00	2.547,58	EP000044
B2024050	Masten 56 stuks diverse locaties	0,00	39.200,00	0,00	1.306,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37.893,33	1.306,67	EP000044
	Totaal: Economisch nut	694.676,43	39.200,00	0,00	72.967,45	-461,71	-372,65	0,00	0,00	5.093,32	2.085,00	661.743,36	79.311,41	
	Nut: Maatschappelijk													
B2025025	Waterputten duin blussen	19.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.000,00	1.000,00	EP000026
	Totaal: Maatschappelijk nut	19.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.000,00	1.000,00	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaallasten	Activiteit
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2015008	besturingskast riolering Stortemelk	4.655,16	0,00	0,00	517,24	0,00	0,00	0,00	0,00	49,75	0,00	4.137,92	566,99	EP000170
ACT2016200	materiaal grafdelven INV201620	6.213,35	0,00	0,00	1.242,67	0,00	0,00	0,00	0,00	66,41	0,00	4.970,68	1.309,08	EP000185
ACT2019301	Grafdelfmachine	67.455,97	0,00	0,00	5.188,92	0,00	0,00	0,00	0,00	720,97	0,00	62.267,05	5.909,89	EP000185
ACT2020100	Hydraulische kleppenbak HH	5.227,20	0,00	0,00	1.306,80	0,00	0,00	0,00	0,00	55,87	0,00	3.920,40	1.362,67	EP000157
ACT2020101	GEO blok 3e haakopname HH	1.877,61	0,00	0,00	726,00	0,00	212,81	0,00	0,00	20,07	0,00	938,80	958,88	EP000157
ACT2020102	Welvaartsweegsysteem HH	2.857,31	0,00	0,00	1.555,71	0,00	-127,03	0,00	0,00	30,54	0,00	1.428,63	1.459,22	EP000157
ACT2020103	Boordcomputer voertuig HH	907,50	0,00	0,00	453,75	0,00	0,00	0,00	0,00	9,70	0,00	453,75	463,45	EP000157
ACT2020104	Hydraulische kleppenbak BA	1.972,80	0,00	0,00	520,60	0,00	-27,40	0,00	0,00	21,09	0,00	1.479,60	514,29	EP000006
ACT2020105	GEO Blok 3e haakopname BA	708,61	0,00	0,00	274,00	0,00	80,32	0,00	0,00	7,57	0,00	354,29	361,89	EP000006
ACT2020106	Welvaarts weegsysteem BA	1.078,40	0,00	0,00	539,20	0,00	0,00	0,00	0,00	11,53	0,00	539,20	550,73	EP000006
ACT2020107	Boordcomputer BA	342,50	0,00	0,00	171,25	0,00	0,00	0,00	0,00	3,66	0,00	171,25	174,91	EP000006
ACT2020401	Aanpassing milieustraat veiligheid HH	14.464,53	0,00	0,00	1.607,17	0,00	0,00	0,00	0,00	154,60	0,00	12.857,36	1.761,77	EP000157
ACT2020402	Aanpassingen milieustraat veiligheid BA	5.465,61	0,00	0,00	607,29	0,00	0,00	0,00	0,00	58,42	0,00	4.858,32	665,71	EP000006
ACT2022302	Vuilpers HH	96.684,02	0,00	0,00	5.687,30	0,00	0,00	0,00	0,00	1.033,36	0,00	90.996,72	6.720,66	EP000157
ACT2022303	Vuilpers BA	36.489,58	0,00	0,00	2.146,45	0,00	0,00	0,00	0,00	390,00	0,00	34.343,13	2.536,45	EP000006
ACT2023200	Kleppencontainer HH	2.395,80	0,00	0,00	1.016,40	0,00	0,00	0,00	0,00	25,61	0,00	1.379,40	1.042,01	EP000157
ACT2023201	Kleppencontainer BA	904,20	0,00	0,00	383,60	0,00	0,00	0,00	0,00	9,66	0,00	520,60	393,26	EP000006
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	249.700,15	0,00	0,00	23.944,35	0,00	138,70	0,00	0,00	2.668,81	0,00	225.617,10	26.751,86	
	Balanscode A129 Mat.vaste activa: overig													
	Nut: Economisch													
ACT2021204	Meubels (stoelen en tafels) gemeente huis/werf	22.233,15	0,00	0,00	2.021,20	0,00	0,00	0,00	0,00	237,63	0,00	20.211,96	2.258,83	EP000302
ACT2024203	Inventaris wethouderwoning	13.743,56	0,00	0,00	1.500,00	217,95	0,00	0,00	0,00	146,89	0,00	12.025,61	1.864,84	ep000387
ACT2025001	Poolcovers zwembad	18.948,60	0,00	0,00	2.105,40	0,00	0,00	0,00	0,00	202,52	0,00	16.843,20	2.307,92	EP000101
B2026011	Sporthal vloer	0,00	50.270,00	0,00	2.513,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47.756,50	2.513,50	EP000101
B2026012	Vervangen beplating gemeente werf	0,00	70.969,00	0,00	3.548,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67.420,55	3.548,45	EP000303
B2026018	I Pads nieuwe raad	0,00	15.000,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.000,00	3.000,00	EP000001
	Totaal: Economisch nut	54.925,31	136.239,00	0,00	14.688,55	217,95	0,00	0,00	0,00	587,04	0,00	176.257,82	15.493,54	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
B2025019	Afsluitbare afzetcontainers prullebakkenunit	0,00	20.000,00	0,00	1.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.666,67	1.333,33	EP000157
B2026004	Vervangen KCA container	0,00	40.000,00	0,00	2.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37.333,33	2.666,67	EP000157
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	0,00	60.000,00	0,00	4.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.000,00	4.000,00	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2016007	lidmaatschap Eenergiecooperatie Vlieland	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,53	0,00	50,00	0,53	EP000184
	Totaal: Maatschappelijk nut	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,53	0,00	50,00	0,53	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaallasten	Activiteit
	Balanscode A1312 Fin.vaste activa: kapitaalverstrekking aan gemeensch.regelingen													
	Nut: Economisch													
ACT2005999	aandelen BNG	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,67	0,00	811,00	8,67	EP000207
	Totaal: Economisch nut	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,67	0,00	811,00	8,67	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT1970001	Werkkap.Volkskredientbank L'warden	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,70	0,00	907,56	9,70	EP000053
ACT1983001	Aandelen BNG	7.963,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	85,12	0,00	7.963,84	85,12	EP000207
ACT1995018	Aand.Afvalsturing Friesland N.V.	20.420,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	218,25	0,00	20.420,11	218,25	EP000157
ACT2004999	aandelen friesland milieu	2.265,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,21	0,00	2.265,46	24,21	EP000157
	Totaal: Maatschappelijk nut	31.556,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	337,28	0,00	31.556,97	337,28	
	Balanscode A1322 Fin.vaste activa: leningen aan deelnemingen													
	Nut: Economisch													
ACT2022304	Lening Duinwijck 2022 LUG009	92.307,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.692,31	0,00	0,00	0,00	84.615,38	0,00	EP000327
ACT2024401	Leningen Duinwijck LUG011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	EP000327
	Totaal: Economisch nut	92.307,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.692,31	0,00	0,00	0,00	84.615,38	0,00	
	Balanscode A1323 Fin.vaste activa: leningen aan overige verbonden partijen													
	Nut: Economisch													
ACT2017000	lening SRV 2008	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	7.494,00	100.000,00	7.494,00	EP000127
ACT2017002	lening Fliduinen 2014 € 345.000 LUG003	146.250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.250,00	0,00	0,00	0,00	130.000,00	0,00	EP000208
ACT2019201	Lening stichting Recreatiebelangen Vlieland	448.571,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.071,43	0,00	0,00	0,00	392.500,00	0,00	EP000127
ACT2021205	Lening SRV nieuwbouw winkel personeelsverblijf LUG008	4.482.758,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	172.413,79	0,00	0,00	19.892,00	4.310.344,83	19.892,00	EP000127
	Totaal: Economisch nut	5.227.580,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	294.735,22	0,00	0,00	27.386,00	4.932.844,83	27.386,00	
	Balanscode A1331b Fin.vaste activa: overige langlopende leningen (niet-overheid)													
	Nut: Economisch													
ACT2017003	lening aan tennisvereniging 2016	13.750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.583,33	0,00	0,00	0,00	9.166,67	0,00	EP000208
ACT2018000	lening aan energiecoöperatie	146.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.333,33	0,00	0,00	0,00	128.333,33	0,00	EP000208
ACT2023300	Lening voor Noordwester verbouw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	EP000128
	Totaal: Economisch nut	160.416,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.916,66	0,00	0,00	0,00	137.500,00	0,00	
	Totaal generaal	33.172.311,54	5.140.552,00	375.000,00	1.175.485,09	42.389,07	-281.944,23	325.344,19	0,00	129.436,44	154.963,00	36.676.589,49	1.220.329,37	

Nieuwe investeringen

	Netto Investering	Inves-terings-jaar	Afschr.-termijn	Afschrijving 2026	Afschrijving 2027	Afschrijving 2028	Afschrijving 2029
Tractie middelen							
Isuzu Pick Up	65.000	2026	5 jaar	13.000	13.000	13.000	13.000
Auto groenvoorziening	50.000	2027	10 jaar	0	5.000	5.000	5.000
Heftruck	26.500	2027	10 jaar	0	2.650	2.650	2.650
Nissan NV 400	70.000	2027	10 jaar	0	7.000	7.000	7.000
Stoomcleaner schoonmaakunit	16.000	2028	5 jaar	0	0	3.200	3.200
Zitmaaier Iseki	35.000	2028	5 jaar	0	0	7.000	7.000
Totaal tractiemiddelen en terreinen	**262.500**			**13.000**	**27.650**	**37.850**	**37.850**
Algemene investeringen							
Vervangen Damwanden Jachthaven*	2.025.000	2026	50 jaar	40.500	40.500	40.500	40.500
Afsluitbare afzetcontainers prullebakkenunit	20.000	2026	15 jaar	1.333	1.333	1.333	1.333
Vervangen KCA container	40.000	2026	15 jaar	2.667	2.667	2.667	2.667
I pads nieuwe raad	15.000	2026	5 jaar	3.000	3.000	3.000	3.000
DAF container voertuig inclusief weegsysteem	220.000	2028	10 jaar	0	0	22.000	22.000
Totaal algemene investeringen.	**2.320.000**			**47.500**	**47.500**	**69.500**	**69.500**
Riolering							
Vervangingen							
Kampweg rioleringdeel leidingen e.d.*	100.000	2026	60 jaar	1.667	1.667	1.667	1.667
Riool Sparrenlaan	110.880	2026	60 jaar	1.848	1.848	1.848	1.848
Riool Molenglop	47.530	2026	60 jaar	792	792	792	792
Asbestcement Leiding Eureka Doniastate	122.220	2026	60 jaar	2.037	2.037	2.037	2.037
Berging riool infiltratieriool Esdoornlaan	80.000	2026	60 jaar	1.333	1.333	1.333	1.333
Buffer Oosterseveld	85.000	2026	60 jaar	1.417	1.417	1.417	1.417
HWA noordzijde DS 2-10 ca 45-60 meter	25.000	2026	60 jaar	417	417	417	417
Herstel riool omgeving Vorkduin 14	11.300	2027	60 jaar	0	188	188	188
Diversen klimaat en duurzaamheid	84.483	2028	60 jaar	0	0	1.408	1.408
Riool DS Boereglop DS 196	862.120	2029	60 jaar	0	0	0	14.369
Diversen klimaat en duurzaamheid	84.483	2029	60 jaar	0	0	0	1.408
Uitbreidingen							
klimaatadapt., duurzh, circulariteit.	79.483	2026	60 jaar	1.325	1.325	1.325	1.325
Maatregelen IR riool Bremweg	30.000	2026	30 jaar	1.000	1.000	1.000	1.000
klimaatadapt., duurzh, circulariteit.	51.183	2027	60 jaar	0	853	853	853
Afkoppelen hemelwater Duinwijck	28.300	2027	60 jaar	0	472	472	472
Totaal riolering	**1.801.982**			**11.835**	**13.348**	**14.756**	**30.533**
Gebouwenonderhoud							
Sporthal vloer	50.270	2026	20 jaar	2.514	2.514	2.514	2.514
Vervanging beplating gemeentewerf	70.969	2026	20 jaar	3.548	3.548	3.548	3.548
Zandfilter vervangen ivm anearobe roest	147.852	2027	25 jaar	0	5.914	5.914	5.914
Vervangen luchtbehandeling systeem	59.141	2027	15 jaar	0	3.943	3.943	3.943
Wanden Plenum	70.969	2027	20 jaar	0	3.548	3.548	3.548
Isoleren bak zwembad	23.656	2027	20 jaar	0	1.183	1.183	1.183
Vervangen electrisch hekwerk	25.000	2028	10 jaar	0	0	2.500	2.500
Totaal gebouwenonderhoud	**447.857**			**6.062**	**20.650**	**23.150**	**23.150**
Openbare verlichting							
Masten 56 stuks diverse locaties	39.200	2026	30 jaar	1.307	1.307	1.307	1.307
Masten 11 stuks Vliepark en Ankerplaats	7.700	2027	30 jaar	0	257	257	257
Totaal openbare verlichting	**46.900**			**1.307**	**1.563**	**1.563**	**1.563**
Waterstaatsobjecten							
Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand	350.000	2026	40 jaar	8.750	8.750	8.750	8.750
Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand	500.000	2029	40 jaar	0	0	0	12.500
Vervanging damwand dokje werkhaven	360.000	2029	40 jaar	0	0	0	9.000
Vervanging NO Loswal werkhaven	780.000	2029	40 jaar	0	0	0	19.500
Totaal Waterstaatsobjecten	**1.990.000**			**8.750**	**8.750**	**8.750**	**49.750**
Wegen							
Kampweg wegdeel*	1.395.000	2026	40 jaar	34.875	34.875	34.875	34.875
Totaal wegen	**1.395.000**			**34.875**	**34.875**	**34.875**	**34.875**
Totale investeringen 2026 - 2029	8.264.239			123.329	154.337	190.445	247.221

* In 2025 is volgens raming al een deel geinvesteerd in dit project.

Om ruimte in de begroting te houden voor toekomstige kapitaallasten staan b.v. investeringen in het sportcentrum Flidunen of voor de afval inzameling in bovenstaand overzicht genoemd. Of en op welke manier deze investeringen gedaan zullen worden hangt af van besluitvorming hierover.

Subsidies

In deze begroting zijn de volgende subsidie budgetten opgenomen:

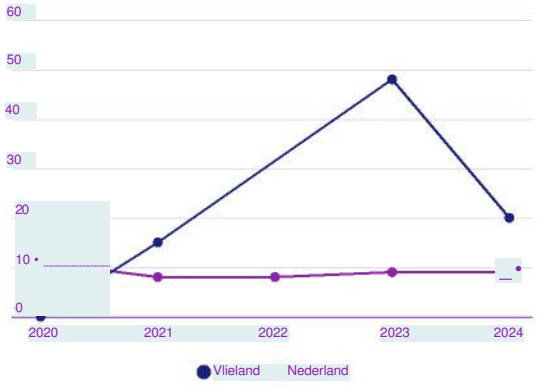
Subsidie	Bedrag 2026
Vereniging Volksonderwijs Vlieland	700,00
Levensbeschouwelijke vorming op de scholen	1.300,00
Bibliotheek	75.000,00
Commissie Klassieke Concerten	2.200,00
Diverse subsidies cultuur en welzijn	11.900,00
St. Flidunen, subsidie exploitatie	180.600,00
St. Flidunen, subsidie in huur	206.900,00
Overige sport o.a. buurtsportcoach	51.500,00
Vlieland's Fanfare Corps	4.300,00
Stichting Muziekonderwijs	6.000,00
Stichting Museum Tromp's Huys	132.500,00
Monumentenzorg diverse	10.000,00
Beheerskosten walviskaken	3.200,00
Speeltuinen	5.600,00
Cofinanciering streekagenda c.a.	20.100,00
Info centrum De Lepelaar	100.000,00
Evenementen	65.000,00
Vlieland's Eerste Senioren Vereniging	2.300,00
Ouderen welzijnsbeleid	2.900,00
jeugd- en jongerenwerk	8.500,00
peuterspeelzaalwerk en kinderopvang	21.000,00
huisvuil, St. Ophaaldienst	5.600,00
School sport en zwemmen	37.500,00
Toeristisch Platvorm	65.000,00
Totaal	**1.019.600,00**

Beleidsindicatoren

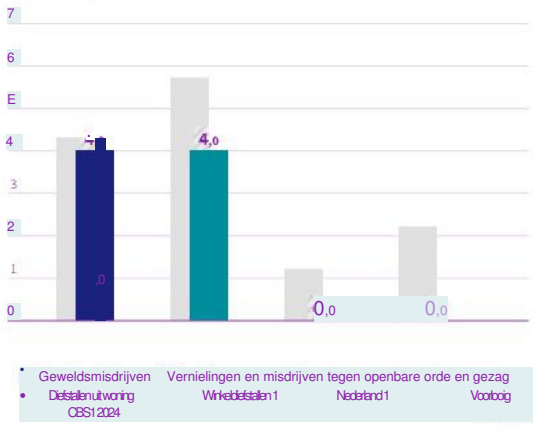
Veiligheid

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Halt1 2020 - 2024

Misdrijven Vlieland, per 1.000 inwoners

Economie

Functiemenging

59,0%
Vlieland

54,2%
Nederland

Meerdere bronnen1 2023

Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw.15 t/m 641r

270,9
Vlieland

181,8
Nederland

LISA12023

Onderwijs

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

0,0
Vlieland

4,2
Nederland

DUO/Ingrado1 2022

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

86
Vlieland

28
Nederland

DUO/Ingrado1 2024

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

0,0%
Vlieland

*2,3%[9]

DUO/Ingrado1 2024 1 *Voorlopig

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

50,5%
Vlieland

46,4%
Nederland

Gezondheidsmonitor1 2022

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS1 2023

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

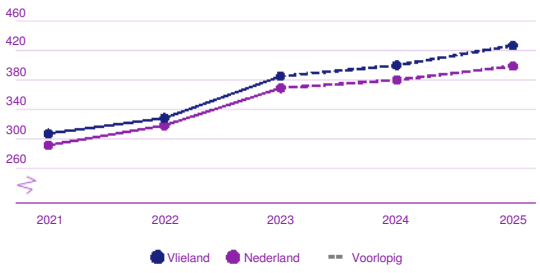
28,5%
Vlieland

32,5%
Nederland

berekening1 2022

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS1 2021 - 2025

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

996,7
Vlieland

836,6
Nederland

Meerdere bronnen1 2023

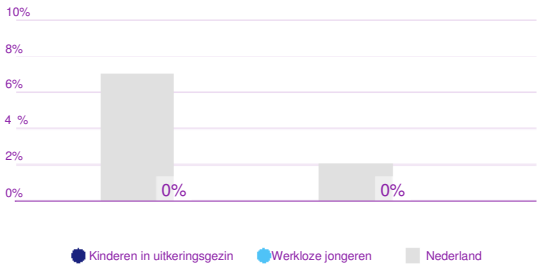
Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Vlieland

1%
Nederland

CBS1 2015

Achterstand onder jeugd
Vlieland

CBS1 2015

Netto arbeidsparticipatie

75,3%
Vlieland

73,2%
Nederland

CBS1 2024

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS1 2024

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

9,4
Vlieland

9,1
Nederland

ARG/ABF12023

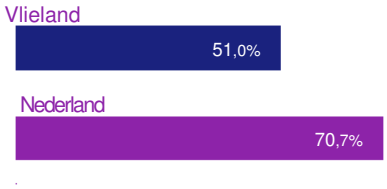
Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

0,0
Vlieland

203,1
Nederland

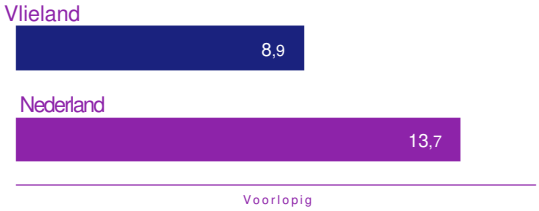
CBS1 2024

Demografische druk

CBS-ABF12025

Jongeren met jeugdhulp
%van alle jongeren tot 18 jaar

CBS1 2024

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 760
Vlieland

€ 957
Nederland

COEL012025

Jongeren met jeugdbescherming

X
Vlieland

1,0‰
Nederland

CBS1 20241*Voorlopig

Gemeentelijke woonlasten
meerpersoonshuishouden

€ 918
Vlieland

€ 1.050
Nederland

COEL012025

Jongeren met jeugdreclassering

X
Vlieland

0,4%*
Nederland

CBS1 20241*Voorlopig

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners

590
Vlieland

720
Nederland

CBSGMSDWvno1 2024